

COBISS3 Katalogizacija

V6.28-00

Priručnik za korisnike

United Nations
Educational, Scientific and
Cultural Organization

Regional Centre for
Library Information Systems and
Current Research Information Systems
Regionalni center za knjižnične
informatijske sisteme in informatijske
sisteme o raziskovalni dejavnosti

IZUM

© IZUM, 2021.

Naslov originala: COBISS3/Katalogizacija, V6.28-00; februar 2021

IZUM, COBISS, COMARC, COBIB, COLIB, CONOR, SICRIS, E-CRIS su zaštićeni znaci u posedu javnog zavoda IZUM.

Oracle i Java su zaštićene robne marke kompanije Oracle Corp. ili kompanija koje su vlasnički povezane sa njom.

Druge upotrebljene robne marke pripadaju njihovim vlasnicima.

Priručnik uključuje sve dopune od izdavanja prve verzije priručnika u avgustu 2011. do danas. Sadržaj je usklađen s funkcionisanjem programske opreme COBISS3, V6.28-00 i važi i za sve sledeće verzije programske opreme do opoziva ili do objavljivanja nove elektronske verzije priručnika.

© IZUM, poslednje promene sadržaja: februar 2021, prevod: april 2021.

ISSN 2350-3521

SADRŽAJ

PREDGOVOR	PREDGOVOR-1
O UPUTSTVIMA	O UPUTSTVIMA-1
1 UVOD	1-1
2 SISTEM UZAJAMNE KATALOGIZACIJE	2-1
2.1 Baze podataka	2.1-1
2.1.1 Bibliografske baze podataka.....	2.1-1
2.1.1.1 Strane bibliografske baze podataka.....	2.1-1
2.1.2 Normativne baze podataka	2.1-2
2.1.2.1 Strane normativne baze podataka.....	2.1-3
2.1.3 Arhivske baze podataka.....	2.1-3
2.2 Bibliografski zapisi	2.2-1
2.2.1 Unos novog bibliografskog zapisa.....	2.2-1
2.2.2 Uređivanje postojećeg bibliografskog zapisa	2.2-1
2.3 Normativni zapisi.....	2.3-1
2.4 Način rada obnavljanjem	2.4-1
2.5 Dozvole za uzajamnu katalogizaciju.....	2.5-1
2.6 Privilegije.....	2.6-1
3 INTERFEJS ZA KATALOGIZACIJU	3-1
3.1 Naslovni red.....	3.1-1
3.2 Red menija	3.2-1
3.2.1 Meni Pretraživanje.....	3.2-3
3.2.2 Meni Zapis.....	3.2-4
3.2.3 Meni Uređivanje.....	3.2-5
3.2.4 Meni Pogled.....	3.2-7
3.2.5 Meni Podešavanja.....	3.2-8
3.2.6 Meni Spremište.....	3.2-9
3.3 Red alata	3.3-1
3.4 Spremište zapisa	3.4-1
3.5 Editor zapisa	3.5-1
3.6 Statusni red	3.6-1
4 PRETRAŽIVAČ	4-1
4.1 Izorno pretraživanje	4.1-1
4.1.1 Polja za pretraživanje.....	4.1-2
4.1.2 Pretraživanje po većem broju polja za pretraživanje	4.1-5
4.1.3 Dodatni operatori.....	4.1-6
4.1.4 Limitiranje	4.1-7
4.2 Komandno pretraživanje.....	4.2-1
4.2.1 Logički operatori	4.2-3
4.2.2 Kontekstni operatori	4.2-3
4.2.3 Pretraživanje po periodu.....	4.2-4
4.2.4 Limitiranje kod komandnog pretraživanja.....	4.2-5

4.3	Skeniranje.....	4.3-1
4.4	Pregled pojmova	4.4-1
4.5	Pohranjivanje upita	4.5-1
4.6	Izbor prikaza rezultata pretraživanja	4.6-1
4.7	Pretraživanje uz spisak identifikacionih brojeva zapisa.....	4.7-1
5	PRIKAZIVAČ	5-1
5.1	Osnovni prikaz	5.1-1
5.2	Prikaz u MARC formatu	5.2-1
5.3	Standardni prikaz	5.3-1
6	SPREMIŠTE ZAPISA	6-1
6.1	Radni zapis	6.1-1
6.2	Dodavanje zapisa u spremište	6.2-1
6.2.1	Dodavanje zapisa iz pretraživača.....	6.2-1
6.2.1.1	Zapisi koji su dopunjeni u COBIB-u.....	6.2-1
6.2.2	Dodavanje zapisa za isti bibliografski izvor	6.2-2
6.2.2.1	Verzija zapisa iz COBIB-a.....	6.2-2
6.2.2.2	Verzija zapisa iz lokalne baze podataka	6.2-2
6.2.2.3	Izvorna verzija zapisa.....	6.2-3
6.2.3	Dodavanje privremeno pohranjenog zapisa.....	6.2-2
6.3	Uklanjanje jezičaka iz spremišta	6.3-1
6.3.1	Uklanjanje izabranog jezička.....	6.3-1
6.3.2	Uklanjanje svih, osim izabranog jezička	6.3-1
6.3.3	Uklanjanje svih jezičaka	6.3-1
6.4	Proveravanje zapisa.....	6.4-1
6.5	Poređenje zapisa.....	6.5-1
6.6	Upotreba spremišta zapisa prilikom uređivanja	6.6-1
6.6.1	Pretraživanje teksta.....	6.6-1
6.6.2	Kopiranje teksta	6.6-1
6.6.3	Kopiranje polja	6.6-1
6.6.4	Kopiranje potpolja	6.6-2
6.6.5	Kopiranje sadržaja potpolja	6.6-2
6.7	Druge mogućnosti za rad u spremištu	6.7-1
6.7.1	Osvežavanje zapisa	6.7-1
6.7.2	Promena prikaza	6.7-1
6.7.3	Štampanje zapisa	6.7-1
6.7.4	Štampanje više zapisa istovremeno	6.7-2
6.7.5	Prikaz spiska biblioteka	6.7-3
6.7.6	Proveravanje duplikata	6.7-4
6.7.7	Ispis iz arhivske baze podataka.....	6.7-4
6.8	Podešavanje parametara spremišta.....	6.8-1
7	EDITOR ZAPISA	7-1
7.1	Upravljanje zapisima.....	7.1-1
7.1.1	Metoda Uredi zapis.....	7.1-1
7.1.2	Metoda Preuzmi zapis.....	7.1-1
7.1.3	Metoda Priredi u novi zapis.....	7.1-1
7.1.4	Metoda Kreiraj zapis.....	7.1-2
7.1.5	Metoda Izbrisi zapis.....	7.1-2
7.1.6	Metoda Dodaj lokalni zapis u COBIB	7.1-2

7.1.7	Metoda Proveri zapis	7.1-3
7.1.8	Metoda Privremeno pohrani zapis	7.1-3
7.1.9	Metoda Pohrani kao šablon	7.1-4
7.1.10	Metoda Pohrani zapis	7.1-4
7.1.11	Metoda Promeni masku za unos	7.1-6
7.1.12	Metoda Napusti zapis bez pohranjivanja	7.1-7
7.2	Otvaranje i zatvaranje polja i potpolja	7.2-1
7.3	Unos podataka	7.3-1
7.3.1	Unos sadržaja potpolja	7.3-1
7.3.1.1	Prozor Skup COBISS znakova	7.3-2
7.3.1.2	Program za proveru pravopisa (spell checker)	7.3-4
7.3.2	Unos kodiranih podataka	7.3-5
7.3.2.1	Šifrniki u padajućem spisku	7.3-5
7.3.2.2	Šifrniki u odvojenom prozoru	7.3-5
7.3.2.3	Neobavezujući šifrnici	7.3-6
7.3.2.4	Šifrnici za nekodirana potpolja	7.3-6
7.3.3	Menjanje vrednosti indikatora	7.3-7
7.3.4	Unos u polja pod normativnom kontrolom	7.3-8
7.3.4.1	Normativna kontrola CONOR	7.3-8
7.3.4.2	Normativna kontrola SGC	7.3-14
7.3.5	Unos pomoću numeratora	7.3-18
7.3.6	Specifičnosti prilikom unosa u polja COMARC/B formata	7.3-19
7.3.6.1	Polja za povezivanje kod kontinuiranih izvora (4XX)	7.3-19
7.3.6.2	ISBN (010)	7.3-20
7.3.6.3	Država izida (102)	7.3-21
7.3.6.4	Privezane publikacije – adligati (481, 482)	7.3-21
7.3.7	Vrednosti koje korisnik unapred definiše	7.3-21
7.4	Dodavanje polja i potpolja	7.4-1
7.5	Brisanje polja i potpolja	7.5-1
7.6	Kopiranje i lepljenje	7.6-1
7.6.1	Kopiranje	7.6-1
7.6.1.1	Kopiranje teksta	7.6-1
7.6.1.2	Kopiranje polja	7.6-1
7.6.1.3	Kopiranje potpolja	7.6-1
7.6.1.4	Kopiranje sadržaja potpolja	7.6-2
7.6.2	Lepljenje	7.6-2
7.6.2.1	Dodavanje teksta lepljenjem	7.6-2
7.6.2.2	Dodavanje polja lepljenjem	7.6-2
7.6.2.3	Dodavanje potpolja lepljenjem	7.6-3
7.6.3	Posebno lepljenje	7.6-4
7.7	Određivanje redosleda polja i potpolja	7.7-1
7.8	Sužen i proširen prikaz zapisa	7.8-1
7.9	Uvid u priručnike	7.9-1
7.9.1	Priručnici COMARC	7.9-1
7.9.2	Drugi priručnici	7.9-2
7.10	Podešavanje parametara editora zapisa	7.10-1
7.11	Menjanje karakteristika polja i potpolja	7.11-1
8	KATALOGIZACIJA	8-1
8.1	Zapis postoji u lokalnoj bazi podataka	8.1-1
8.2	Preuzimanje zapisa	8.2-1

8.2.1	Zapis postoji u COBIB-u	8.2-1
8.2.2	Zapis postoji u mreži COBISS.Net.....	8.2-2
8.2.3	Zapis postoji u Online katalogu Kongresne biblioteke ili bazi podataka WorldCat.....	8.2-4
8.2.4	Zapis postoji u ISSN bazi podataka	8.2-7
8.3	Kreiranje zapisa.....	8.3-1
8.3.1	Zapis kreiramo od početka.....	8.3-1
8.3.2	Zapis kreiramo priređivanjem sličnog zapisa	8.3-2
8.3.3	Kreiramo šablon za novi zapis.....	8.3-4
8.4	Ispravljanje i dopunjavanje zapisa	8.4-1
8.4.1	Zapis iz COBISS3/Katalogizacija	8.4-1
8.4.2	Zapis iz COBISS2/Katalogizacija	8.4-2
8.4.3	Uređivanje neposredno u COBIB-u.....	8.4-4
8.5	Razrešavanje duplikata	8.5-1
8.5.1	Duplikat ne postoji u našoj lokalnoj bazi podataka	8.5-1
8.5.2	Duplikat se nalazi u našoj lokalnoj bazi podataka	8.5-2
8.6	Razrešavanje lokalnih zapisa	8.6-1
8.6.1	Lokalni zapis je duplikat.....	8.6-1
8.6.2	Lokalni zapis nije duplikat.....	8.6-2
9	NORMATIVNA KONTROLA AUTORA	9-1
9.1	Interfejs za katalogizaciju	9.1-1
9.2	Pretraživač.....	9.2-1
9.3	Prikazivač.....	9.3-1
9.3.1	Osnovni prikaz.....	9.3-1
9.3.2	Prikaz u MARC formatu.....	9.3-1
9.3.3	Standardni prikaz	9.3-2
9.4	Spremište zapisa.....	9.4-1
9.4.1	Preuzimanje odgovornosti za zapis.....	9.4-1
9.4.2	Otkazivanje odgovornosti za zapis	9.4-2
9.4.3	Povezivanje odrednica za lična imena u više bibliografskih zapisa istovremeno.....	9.4-2
9.4.4	Prikaz povezanih bibliografskih zapisa	9.4-5
9.5	Editor zapisa.....	9.5-1
9.5.1	Upravljanje zapisima	9.5-2
9.5.1.1	Metoda Uredi zapis	9.5-2
9.5.1.2	Metoda Kreiraj zapis	9.5-2
9.5.1.3	Metoda Preuzmi zapis	9.5-2
9.5.1.4	Metoda Priredi u novi zapis.....	9.5-2
9.5.1.5	Metoda Izbriši zapis	9.5-2
9.5.1.6	Metoda Promeni masku za unos.....	9.5-2
9.5.2	Unos pomoću numeratora.....	9.5-2
9.5.3	Specifičnosti prilikom unosa u polja COMARC/A formata.....	9.5-3
9.5.3.1	Podaci o izvoru (810)	9.5-3
9.6	Pripreme za rad s normativnom kontrolom.....	9.6-1
9.7	Preuzimanje zapisa.....	9.7-1
9.7.1	Zapis postoji u bazi podataka LC/NAF	9.7-1
9.8	Kreiranje zapisa.....	9.8-1
9.8.1	Kreiramo kompletni zapis.....	9.8-1
9.8.2	Kreiramo kratki zapis za lično ime	9.8-2
9.8.3	Kreiramo šablon za novi zapis.....	9.8-4
9.9	Ispravljanje i dopunjavanje zapisa	9.9-1

9.10	Razrešavanje duplikata	9.10-1
9.11	Razdruživanje zapisa	9.11-1
9.12	Usklađivanje bibliografskih s normativnim zapisima.....	9.12-1
10	NORMATIVNA KONTROLA PREDMETNIH ODREDNICA	10-1
10.1	Interfejs za katalogizaciju	10.1-1
10.2	Pretraživač	10.2-1
10.3	Prikazivač.....	10.3-1
10.3.1	Osnovni prikaz.....	10.3-1
10.3.2	Prikaz u MARC formatu.....	10.3-1
10.3.3	Standardni prikaz.....	10.3-2
10.4	Spremište zapisa	10.4-1
10.4.1	Otkazivanje odgovornosti za zapis	10.4-1
10.4.2	Prikaz povezanih bibliografskih zapisa	10.4-1
10.4.3	Postupci redakcije.....	10.4-2
10.4.4	Prikaz relacija	10.4-2
10.5	Usklađivanje bibliografskih zapisa sa normativnim zapisima	10.5-1
11	PRIVREMENO POHRANJENI ZAPISI	11-1
11.1	Automatsko pohranjivanje zapisa	11.1-1
11.2	Ručno pohranjivanje zapisa	11.2-1
11.3	Pozivanje zapisa za dalje uređivanje.....	11.3-1
11.4	Definisanje vrednosti unapred	11.4-1
11.5	Preimenovanje privremeno pohranjenog zapisa	11.5-1
11.6	Brisanje privremeno pohranjenog zapisa.....	11.6-1
12	RAD SA ZAPISIMA U BRAUZERU	12-1
12.1	Segmenti i klase	12.1-1
12.1.1	Pretraživanje po ključu	12.1-2
12.1.2	Prikazi rezultata pretraživanja i unapred definisani atributi	12.1-3
12.1.2.1	Dodavanje i menjanje prikaza rezultata pretraživanja	12.1-3
12.1.2.2	Brisanje prikaza rezultata pretraživanja	12.1-4
12.1.3	Prikazi rezultata pretraživanja i korisnički definisani atributi	12.1-5
12.1.3.1	Dodavanje i menjanje korisnički definisanih atributa	12.1-5
12.1.3.2	Uređivanje spiska polja i potpolja.....	12.1-8
12.1.3.3	Pravila za prikaz korisnički definisanih atributa	12.1-8
12.1.3.4	Brisanje korisnički definisanih atributa.....	12.1-10
12.1.4	Otvaranje interfejsa za katalogizaciju.....	12.1-10
12.1.5	Priprema zapisa za ispis.....	12.1-10
12.1.6	Prikaz informacija o bazi podataka.....	12.1-11
12.1.7	Eksport zapisa.....	12.1-11
12.1.8	Verifikacija tipologije.....	12.1-13
12.1.9	Izbrisani zapisi.....	12.1-14
12.1.10	Numeratori.....	12.1-15
12.1.10.1	Dodavanje numeratora.....	12.1-15
12.2	Radni prostor.....	12.2-1
12.2.1	Učitavanje zapisa.....	12.2-1
12.2.2	Izbor zapisa.....	12.2-1
12.3	Atributi klase.....	12.3-1
12.4	Upiti	12.4-1
12.5	Prečice.....	12.5-1

12.5.1	Dodavanje zapisa u prečice.....	12.5-1
12.5.2	Upotreba prečice.....	12.5-1
12.6	Relacije.....	12.6-1
13	ZAPISI U VIŠE PISAMA (LATINICA I ĆIRILICA).....	13-1
13.1	Zapisi u latinici.....	13.1-1
13.1.1	Unos podataka	13.1-1
13.1.2	Pretraživanje podataka.....	13.1-1
13.2	Zapisi u ćirilici ili u kombinaciji ćirilice i latinice	13.2-1
13.2.1	Unos podataka	13.2-1
13.2.1.1	Unos v polja pod normativnom kontrolom	13.2-2
13.2.1.2	Unos u normativni zapis na alternativnim pismima	13.2-4
13.2.2	Pretraživanje podataka.....	13.2-6
13.2.2.1	Bibliografski zapisi.....	13.2-7
13.2.2.2	Normativni zapisi	13.2-7
13.2.3	Preuzimanje i uređivanje bibliografskih zapisa u COBISS.SR i COBISS.CG sistemima	13.2-8
13.2.3.1	Lokalne baze podataka nacionalnih i narodnih biblioteka	13.2-9
13.2.3.2	Lokalne baze podataka univerzitetskih i specijalnih biblioteka	13.2-10
14	KORISNIČKA PODEŠAVANJA	14-1
14.1	Preporučena podešavanja	14.1-1
14.1.1	Promena veličine prozora	14.1-1
14.1.2	Izbor fonta.....	14.1-1
14.2	Individualna podešavanja.....	14.2-1
14.2.1	Veličina slova	14.2-1
14.2.2	Izgled interfejsa za katalogizaciju.....	14.2-1
14.2.3	Prikaz zapisa u editoru.....	14.2-1
14.2.4	Prikaz zapisa u spremištu.....	14.2-2
14.2.5	Prikaz zapisa u rezultatima pretraživanja	14.2-2
14.2.6	Definisanje prikaza rezultata pretraživanja.....	14.2-2
15	VEZA S DRUGIM SEGMENTIMA PROGRAMSKE OPREME COBISS	15-1
15.1	COBISS2/Katalogizacija	15.1-1
15.2	COBISS3/Fond	15.2-1
15.3	COBISS3/Ispisi.....	15.3-1
15.4	COBISS2/Ispisi.....	15.4-1

Dodaci

A	INDEKSI ZA PRETRAŽIVANJE.....	DODATAK A-1
A.1	Bibliografske baze podataka	Dodatak A.1-1
A.1.1	Osnovni indeks	Dodatak A.1-1
A.1.1.1	Bibliografski podaci	Dodatak A.1-1
A.1.1.2	Podatki o sadržaju (predmetne odrednice, klasifikacija).....	Dodatak A.1-2
A.1.2	Dodatni indeksi	Dodatak A.1-2
A.1.2.1	Podaci o zapisu.....	Dodatak A.1-2
A.1.2.2	Bibliografski podaci	Dodatak A.1-3
A.1.2.3	Identifikacioni podaci.....	Dodatak A.1-4
A.1.2.4	Podaci o sadržaju (predmetne odrednice, klasifikacija)	Dodatak A.1-5

A.1.2.5	Kodirani podaci.....	Dodatak A.1-5
A.1.2.6	Podaci o stanju fonda.....	Dodatak A.1-8
A.1.3	Sufiksi za limitiranje pretraživanja.....	Dodatak A.1-10
A.2	Normativna baza podataka CONOR.....	Dodatak A.2-1
A.2.1	Osnovni indeks.....	Dodatak A.2-1
A.2.2	Dodatni indeksi.....	Dodatak A.2-1
A.2.2.1	Podaci o zapisu.....	Dodatak A.2-1
A.2.2.2	Normativni podaci.....	Dodatak A.2-2
A.2.2.3	Kodirani podaci.....	Dodatak A.2-2
A.2.3	Sufiksi za limitiranje pretraživanja.....	Dodatak A.2-2
A.3	Normativna baza podataka SGC.....	Dodatak A.3-1
A.3.1	Osnovni indeks.....	Dodatak A.3-1
A.3.2	Dodatni indeksi.....	Dodatak A.3-2
A.3.2.1	Podaci o zapisu.....	Dodatak A.3-2
A.3.2.2	Normativni podaci.....	Dodatak A.3-2
A.3.2.3	Identifikacioni podaci.....	Dodatak A.3-3
A.3.2.4	Kodirani podaci.....	Dodatak A.3-4
A.3.3	Sufiksi za limitiranje pretraživanja.....	Dodatak A.3-4
B	PROGRAMSKE KONTROLE.....	DODATAK B-1
B.1	Bibliografske baze podataka.....	Dodatak B.1-1
B.1.1	Kontrole u odnosu na karakteristike polja i potpolja.....	Dodatak B.1-1
B.1.2	Kontrole prilikom unosa u potpolje.....	Dodatak B.1-2
B.1.3	Kontrole prilikom pohranjivanja zapisa.....	Dodatak B.1-4
B.2	Normativna baza podataka CONOR.....	Dodatak B.2-1
B.2.1	Kontrole u odnosu na karakteristike polja i potpolja.....	Dodatak B.2-1
B.2.2	Kontrole prilikom unosa u potpolje.....	Dodatak B.2-1
B.2.3	Kontrole prilikom pohranjivanja zapisa.....	Dodatak B.2-2
B.3	Normativna baza podataka SGC.....	Dodatak B.3-1
B.3.1	Kontrole u odnosu na karakteristike polja i potpolja.....	Dodatak B.3-1
B.3.2	Kontrole prilikom unosa u potpolje.....	Dodatak B.3-1
B.3.3	Kontrole prilikom pohranjivanja zapisa.....	Dodatak B.3-2
C	SKUP COBISS ZNAKOVA.....	DODATAK C-1
C.1	Znaci za upravljanje.....	Dodatak C.1-1
C.2	Latinica.....	Dodatak C.2-1
C.3	Ćirilica.....	Dodatak C.3-1
C.4	Drugi znaci.....	Dodatak C.4-1
D	SPISAK PREČICA ZA IZVOĐENJE NEKIH POSTUPAKA I METODA.....	DODATAK D-1
E	ATRIBUTI ZA PRIKAZ REZULTATA PRETRAŽIVANJA.....	DODATAK E-1
E.1	Bibliografske baze podataka.....	Dodatak E.1-1
E.2	Normativna baza podataka CONOR.....	Dodatak E.2-1
E.3	Normativna baza podatkaka SGC.....	Dodatak E.3-1
F	PREUZIMANJE IZ STRANIH BAZA PODATAKA.....	DODATAK F-1
F.1	Online katalog Kongresne biblioteke.....	Dodatak F.1-1
F.1.1	Pretraživač.....	Dodatak F.1-1
F.1.2	Prikazivač.....	Dodatak F.1-1
F.1.2.1	Osnovni prikaz.....	Dodatak F.1-1

F.1.2.2	Prikaz u MARC formatu	Dodatak F.1-2
F.1.2.3	Prikaz u originalnom MARC formatu	Dodatak F.1-2
F.1.3	Spremište zapisa	Dodatak F.1-2
F.2	WorldCat	Dodatak F.2-1
F.2.1	Pretraživač	Dodatak F.2-1
F.2.2	Prikazivač	Dodatak F.2-1
F.2.2.1	Osnovni prikaz	Dodatak F.2-1
F.2.2.2	Prikaz u MARC formatu	Dodatak F.2-2
F.2.2.3	Prikaz u originalnom MARC formatu	Dodatak F.2-2
F.2.3	Spremište zapisa	Dodatak F.2-2
F.3	ISSN	Dodatak F.3-1
F.3.1	Pretraživač	Dodatak F.3-1
F.3.2	Prikazivač	Dodatak F.3-1
F.3.2.1	Osnovni prikaz	Dodatak F.3-2
F.3.2.2	Prikaz u MARC formatu	Dodatak F.3-2
F.3.2.3	Prikaz u originalnom MARC formatu	Dodatak F.3-2
F.3.3	Spremište zapisa	Dodatak F.3-2
F.4	LC/NAF	Dodatak F.4-1
F.4.1	Pretraživač	Dodatak F.4-1
F.4.2	Prikazivač	Dodatak F.4-1
F.4.2.1	Osnovni prikaz	Dodatak F.4-1
F.4.2.2	Prikaz u MARC formatu	Dodatak F.4-2
F.4.2.3	Prikaz u originalnom MARC formatu	Dodatak F.4-2
F.4.3	Spremište zapisa	Dodatak F.4-2

G CORES.....DODATAK G-1

G.1	Interfejs za katalogizaciju	Dodatak G.1-1
G.2	Pretraživač	Dodatak G.2-1
G.3	Prikazivač	Dodatak G.3-1
G.3.1	Osnovni prikaz	Dodatak G.3-1
G.3.2	Prikaz u MARC formatu	Dodatak G.3-1
G.4	Spremište zapisa	Dodatak G.4-1
G.5	Editor zapisa	Dodatak G.5-1
G.5.1	Upravljanje zapisima	Dodatak G.5-1
G.6	Postupci u radu sa zapisima iz baze podataka CORES	Dodatak G.6-1
G.6.1	Preuzimanje zapisa	Dodatak G.6-1
G.6.2	Ispravljanje i dopunjavanje zapisa	Dodatak G.6-2
G.7	Normativna kontrola	Dodatak G.7-1
G.7.1	Usklađivanje zapisa iz baze podataka CORES s normativnim zapisima	Dodatak G.7-1
G.8	Indeksi za pretraživanje	Dodatak G.8-1
G.8.1	Osnovni indeks	Dodatak G.8-1
G.8.2	Dodatni indeksi	Dodatak G.8-1
G.9	Programske kontrole	Dodatak G.9-1
G.10	Atributi za prikaz rezultata pretraživanja	Dodatak G.10-1

H METADATDODATAK H-1

H.1	Prozor METADAT	Dodatak H.1-1
H.2	Spremište zapisa	Dodatak H.2-1
H.3	Editor zapisa	Dodatak H.3-1
H.4	Postupci u radu sa zapisima iz baze podataka METADAT	Dodatak H.4-1
H.4.1	Preuzimanje zapisa	Dodatak H.4-1

H.4.2	Ispravljanje i dopunjevanje zapisa.....	Dodatak H.4-2
I	ISPISI	DODATAK I-1
I.1	Ispisivanje	Dodatak I.1-1
I.1.1	Priprema i ispis	Dodatak I.1-1
I.1.2	Priprema i ispis po satnici.....	Dodatak I.1-1
I.1.3	Pretraživanje pohranjenih datoteka sa ispisima.....	Dodatak I.1-3
I.1.4	Brisanje pohranjenih datoteka sa ispisima.....	Dodatak I.1-3
J	SPISKOVI.....	DODATAK J-1
J.1	Spisak ispisa.....	Dodatak J.1-1
J.2	Unos ulaznih parametara za pripremu ispisa	Dodatak J.2-1
J.2.1	Spiskovi KAT-SPI-01 i KAT-SPI-03	Dodatak J.2-1
J.2.2	Spisak KAT-SPI-02.....	Dodatak J.2-1
J.3	Opis pojedinih ispisa.....	Dodatak J.3-1
J.3.1	KAT-SPI-01: COMARC – bibliografski zapisi	Dodatak J.3-1
J.3.2	KAT-SPI-02: COMARC – normativni zapisi	Dodatak J.3-1
J.3.3	KAT-SPI-03: COMARC – bibliografski s normativnim zapisima	Dodatak J.3-1
J.4	Primeri ispisa	Dodatak J.4-1
K	PODACI ZA DALJU OBRADU	DODATAK K-1
K.1	Spisak ispisa.....	Dodatak K.-1
K.2	Unos ulaznih parametara za pripremu ispisa	Dodatak K.2-1
K.2.1	Eksporti KAT-EKS-01 i KAT-EKS-02.....	Dodatak K.2-1
K.3	Opis pojedinih ispisa.....	Dodatak K.3-1
K.3.1	KAT-EKS-01: Podaci u MARC 21 formatu	Dodatak K.3-1
K.3.2	KAT-EKS-02: Podaci u Dublin Core formatu	Dodatak K.3-1
L	BIBLIOGRAFIJE I SPISKOVI PREDMETNIH ODREDNICA	DODATAK L-1
L.1	Ispisivanje	Dodatak L.1-1
L.1.1	Priprema i ispis	Dodatak L.1-1
L.1.2	Pretraživanje pohranjenih datoteka sa ispisima.....	Dodatak L.1-2
L.1.3	Priprema parametarskih datoteka	Dodatak L.1-4

SLIKE

Slika 3-1: Brauzer – pristup interfejsu za katalogizaciju.....	3-1
Slika 3-2: Interfejs za katalogizaciju	3-3
Slika 3.2-1: Bibliografski zapis – spisak metoda	3.2-2
Slika 3.2-2: Pretraživanje – spisak metoda.....	3.2-3
Slika 3.2-3: Zapis – spisak metoda.....	3.2-5
Slika 3.2-4: Uređivanje – spisak metoda (izabrano je polje za unos).....	3.2-7
Slika 3.2-5: Pogled – spisak metoda	3.2-8
Slika 3.2-6: Podešavanja – spisak metoda.....	3.2-9
Slika 3.2-7: Spremište – spisak metoda (izabran je zapis iz COBIB-a)	3.2-10
Slika 4-1: Pretraživač	4-3
Slika 5-1: Prikazivač	5-2
Slika 6-1: Spremište zapisa	6-2
Slika 6-2: Spremište zapisa – spisak metoda iz priručnog menija	6-3
Slika 6.4-1: Programski ustanovljene greške	6.4-1
Slika 6.5-1: Prozor Izbor zapisa za poređenje	6.5-1
Slika 6.5-2: Prozor Poređenje zapisa.....	6.5-2
Slika 6.7-1: Prozor Ispis zapisa	6.7-2
Slika 6.7-2: Prozor Spisak biblioteka	6.7-3
Slika 7-1: Editor zapisa	7-2
Slika 7.1-1: Pohranjivanje polja za sadržinsku obradu	7.1-6
Slika 7.1-2: Prozor Maske za unos	7.1-7
Slika 7.3-1: Prozor Skup COBISS znakova	7.3-3
Slika 7.3-2: Primer prozora za povezivanje sa zapisima iz CONOR.XX	7.3-10
Slika 7.3-3: Primer prozora za povezivanje sa zapisima iz SGC	7.3-15
Slika 7.4-1: Prozor Izbor polja i potpolja	7.4-1
Slika 7.4-2: Prozor Izbor potpolja	7.4-3
Slika 7.9-1: Prozor Pomoć COMARC/B	7.9-1
Slika 7.11-1: Prozor Karakteristike polja	7.11-1
Slika 7.11-2: Prozor Karakteristike potpolja	7.11-2
Slika 8.4-1: Izbor baze podataka iz koje će se zapis učitati	8.4-3
Slika 8.4-2: Poruka pre uređivanja zapisa u COBIB-u.....	8.4-5
Slika 9.1-1: Normativni zapis (CONOR) – spisak metoda	9.1-2
Slika 9.2-1: Primer pretraživača po bazi podataka CONOR.....	9.2-1
Slika 9.4-1: Prozor Povezivanje	9.4-4
Slika 10.2-1: Primer pretraživača po bazi podataka SGC	10.2-1
Slika 10.4-1: Zapis iz SGC-a u prikazivaču	10.4-2
Slika 11.3-1: Prozor Privremeno pohranjeni zapisi.....	11.3-1
Slika 12-1: Brauzer – potprozori	12-1
Slika 12.1-1: Prozor Uređivanje prikaza rezultata pretraživanja.....	12.1-3
Slika 12.1-2: Prozor Prikaz rezultata pretraživanja.....	12.1-4
Slika 12.1-3: Prozor Korisnički atributi	12.1-5
Slika 12.1-4: Prozor Atribut za prikaz rezultata pretraživanja	12.1-6
Slika 12.1-5: Prozor Polje ???	12.1-7
Slika 12.1-6: Prozor Eksport zapisa	12.1-12
Slika 12.1-7: Prozor Numeratori u katalogizaciji.....	12.1-16

Slika 12.1-8: Unos uslova za numerisanje.....	12.1-17
Slika 13.2-1: Primer prozora za povezivanje sa zapisima iz CONOR.BG.....	13.2-3
Slika 13.2-2: Primer radnog bibliografskog zapisa u COBISS.BG sistemu s povezanom personalnom odrednicom na alternativnim pismima	13.2-4
Slika G.1-1: Zapis iz baze podataka CORES – spisak metoda.....	Dodatak G.1-2
Slika G.2-1: Primer pretraživača po bazi podataka CORES	Dodatak G.2-1
Slika H.1-1: Prozor METADAT	Dodatak H.1-1
Slika L.1-1: Primer prozora Parametri ispisa	Dodatak L.1-1
Slika L.1-2: Primer prozora BIB001	Dodatak L.1-3
Slika L.1-3: Primer prozora BIB201	Dodatak L.1-4

TABELE

Tabela 3.2-1: Pregled metoda u meniju Pretraživanje.....	3.2-3
Tabela 3.2-2: Pregled metoda u meniju Zapis.....	3.2-4
Tabela 3.2-3: Pregled metoda u meniju Uređivanje.....	3.2-5
Tabela 3.2-4: Pregled metoda u meniju Pogled.....	3.2-7
Tabela 3.2-5: Pregled metoda u meniju Podešavanja.....	3.2-8
Tabela 3.2-6: Pregled metoda u meniju Spremište.....	3.2-9
Tabela A.1-1: Osnovni indeks u bibliografskim bazama podataka – bibliografski podaci....	Dodatak A.1-1
Tabela A.1-2: Osnovni indeks u bibliografskim bazama podataka – podaci o sadržaju.....	Dodatak A.1-2
Tabela A.1-3: Dodatni indeksi u bibliografskim bazama podataka – podaci o zapisu.....	Dodatak A.1-2
Tabela A.1-4: Dodatni indeksi u bibliografskim bazama podataka – bibliografski podaci ...	Dodatak A.1-3
Tabela A.1-5: Dodatni indeksi u bibliografskim bazama podataka – identifikacioni podaci	Dodatak A.1-4
Tabela A.1-6: Dodatni indeksi u bibliografskim bazama podataka – podaci o sadržaju	Dodatak A.1-5
Tabela A.1-7: Dodatni indeksi u bibliografskim bazama podataka – kodirani podaci	Dodatak A.1-5
Tabela A.1-8: Dodatni indeksi u bibliografskim bazama podataka – podaci o stanju fonda .	Dodatak A.1-8
Tabela A.1-9: Sufiksi za limitiranje pretraživanja u bibliografskim bazama podataka	Dodatak A.1-10
Tabela A.2-1: Osnovni indeks u normativnoj bazi podataka CONOR	Dodatak A.2-1
Tabela A.2-2: Dodatni indeksi u normativnoj bazi podataka CONOR – podaci o zapisu	Dodatak A.2-1
Tabela A.2-3: Dodatni indeksi u normativnoj bazi podataka CONOR – normativni podaci .	Dodatak A.2-2
Tabela A.2-4: Dodatni indeksi u normativnoj bazi podataka CONOR – kodirani podaci	Dodatak A.2-2
Tabela A.2-5: Sufiksi za limitiranje pretraživanja u normativnoj bazi podataka CONOR	Dodatak A.2-3
Tabela A.3-1: Osnovni indeks u normativnoj bazi podataka SGC.....	Dodatak A.3-1
Tabela A.3-2: Dodatni indeksi u normativnoj bazi podataka SGC – podaci o zapisu	Dodatak A.3-2
Tabela A.3-3: Dodatni indeksi u normativnoj bazi podataka SGC – normativni podaci	Dodatak A.3-2
Tabela A.3-4: Dodatni indeksi u normativnoj bazi podataka SGC – identifikacioni podaci .	Dodatak A.3-3
Tabela A.3-5: Dodatni indeksi u normativnoj bazi podataka SGC – kodirani podaci	Dodatak A.3-4
Tabela A.3-6: Sufiksi za limitiranje pretraživanja u normativnoj bazi podataka SGC	Dodatak A.3-4
Tabela B.1-1: Bibliografske baze podataka – kontrole u odnosu na karakteristike polja i potpolja.....	Dodatak B.1-2
Tabela B.1-2: Bibliografske baze podataka – kontrole prilikom unosa u potpolje	Dodatak B.1-3
Tabela B.1-3: Bibliografske baze podataka – kontrole prilikom pohranjivanja zapisa.....	Dodatak B.1-10
Tabela B.2-1: Normativna baza podataka CONOR – kontrole prilikom unosa u potpolje	Dodatak B.2-2
Tabela B.2-2: Normativna baza podataka CONOR – kontrole prilikom pohranjivanja zapisa	Dodatak B.2-4
Tabela B.3-1: Normativna baza podataka SGC – kontrole prilikom unosa u potpolje	Dodatak B.3-1
Tabela B.3-2: Normativna baza podataka SGC – kontrole prilikom pohranjivanja zapisa....	Dodatak B.3-3
Tabela C.1-1: Skup COBISS znakova – znaci za upravljanje.....	Dodatak C.1-1
Tabela C.2-1: Skup COBISS znakova – latinica.....	Dodatak C.2-1
Tabela C.3-1: Skup COBISS znakova – ćirilica	Dodatak C.3-1
Tabela C.4-1: Skup COBISS znakova – drugi znaci.....	Dodatak C.4-1
Tabela D-1: Spisak prečica (vrućih tipki) za izvođenje nekih postupaka i metoda.....	Dodatak D-1
Tabela E.1-1: Spisak atributa i podataka za prikaz rezultata pretraživanja u bibliografskim bazama podataka	Dodatak E.1-1
Tabela E.2-1: Spisak atributa i podataka za prikaz rezultata pretraživanja u normativnoj bazi podataka CONOR	Dodatak E.2-1

Tabela E.3-1: Spisak atributa i podataka za prikaz rezultata pretraživanja u normativnoj bazi podataka SGC	Dodatak E.3-1
Tabela G.8-1: Osnovni indeks u bazi podataka CORES	Dodatak G.8-1
Tabela G.8-2: Dodatni indeksi u bazi podataka CORES.....	Dodatak G.8-1
Tabela G.10-1: Spisak atributa za prikaz rezultata pretraživanja u bazi podataka CORES .	Dodatak G.10-1

2 SISTEM UZAJAMNE KATALOGIZACIJE

Online uzajamna katalogizacija zasnovana je na kooperativnom prikupljanju i distribuisanoj obradi podataka, što omogućuje racionalnu podelu posla i uštedu u zahtevnom postupku obrade bibliotečke građe. Za svaku jedinicu dovoljna je samo jedna obrada, nakon čega je zapis preko uzajamne (kooperativne) baze podataka COBIB online dostupan svim učesnicima u sistemu.

Za uzajamnu katalogizaciju COBISS karakteristična je tesna povezanost lokalnih baza podataka pojedinih biblioteka s COBIB-om. Uvođenjem novog segmenta COBISS3/Katalogizacija ta povezanost je postala još tešnja. Nije ažuriran samo korisnički interfejs, već i sam koncept uzajamne katalogizacije. Sve ispravke i dopune bibliografskih zapisa u lokalnim bazama podataka automatski se beleže i u COBIB-u, dok su se u programskoj opremi COBISS2/Katalogizacija upisivale na zahtev katalogizatora. Izuzetak su neki podaci koji se odnose na sadržinsku obradu. Prilikom dopunjavanja zapisa u lokalnoj bazi u COBIB se automatski pohranjuju samo predmetne oznake povezane sa SGC.

Baze podataka sadrže bibliografske zapise za različite vrste bibliografskih izvora (monografske publikacije, serijske publikacije, integrativni izvori, članci i drugi sastavni delovi, neknjižna građa, antikvarna građa), za potrebe vođenja personalnih bibliografija autora, a takođe zapise za izvedena dela.

Za vođenje bibliografija istraživača u sistemu COBISS propisana je *jedinstvena tipologija dokumenata/dela* na osnovu koje se bibliografske jedinice klasifikuju. Svakoj bibliografskoj jedinici odredi se tip (izvorni naučni članak, pregledni naučni članak, stručni članak, naučna ili stručna monografija, naučno ili stručno izlaganje na konferenciji itd.), koji mora da odgovara važećoj definiciji.

COBIB i sve lokalne baze podataka biblioteka učesnica imaju istu strukturu bibliografskih zapisa i zbirnih podataka o fondu. Pored tih podataka, lokalne baze podataka sadrže i jedinstveno strukturisane detaljne podatke o fondu koji su značajni za lokalne funkcije biblioteka i prikazivanje u sistemu COBISS/OPAC.

Za razmenu podataka u sistemu COBISS koriste se format COMARC/B za bibliografske podatke i format COMARC/A za normativne podatke koji su zasnovani na formatu UNIMARC, te format COMARC/H za podatke o fondu koji je razvio IZUM. Za međunarodnu razmenu bibliografskih podataka koriste

se formati MARC 21 i UNIMARC. Prilikom implementacije klijenta Z39.50 ugrađena je konverzija iz formata MARC 21 u format COMARC, a prilikom implementacije servera Z39.50 konverzija iz formata COMARC u format MARC 21.

U procesu uzajamne katalogizacije odvija se unos podataka preko lokalnih baza podataka, a istovremeno se podaci upisuju i u COBIB. Serveri su, po pravilu, locirani u informacionom servisu. Pri tom se izvodi online indeksiranje sa oko 100 indeksa za pretraživanje za bibliografske podatke, normativne podatke i podatke o fondu.

Katalogizator, koji želi da doda zapis u lokalnu bazu podataka, najpre proveriti da li je bibliografski zapis već u COBIB-u. Ako jeste, prenosi ga u svoju lokalnu bazu podataka i dodaje detaljne podatke o fondu. Ako zapis ne postoji u COBIB-u, on ga kreira nakon čega se zapis upisuje u COBIB i u lokalnu bazu podataka.

U postupku kreiranja zapisa možemo da proverimo da li zapis već postoji u nekoj od uzajamnih baza podataka u okviru mreže COBISS.Net.

Ako je bibliotečki informacijski servis sklopio odgovarajući ugovor sa ISSN centrom u Parizu, prilikom kreiranja zapisa za serijske publikacije koristi se međunarodna baza podataka ISSN koja važi za najkompletniji i najautoritativniji izvor za identifikaciju serijskih publikacija. Iz nje se relevantni podaci prenose u COBIB i u lokalne baze podataka. Takođe je moguće i preuzimanje bibliografskih zapisa iz WorldCat-a preko OCLC-ovog servera Z39.50 istovremeno u COBIB i lokalnu bazu podataka, mada i u tom slučaju bibliotečki informacijski servis mora da ima sklopljen odgovarajući ugovor. Zapisi se mogu preuzimati i iz Online kataloga Kongresne biblioteke.

Moguće su i retrospektivne konverzije iz mašinski čitljivih zapisa koje je biblioteka uradila pre uključivanja u COBISS sistem, ako ti zapisi ispunjavaju minimalne kriterijume kvaliteta i kompatibilnosti s formatom COMARC. Konverzije se, po pravilu, izvode samo u lokalnim bazama podataka.

Kvalitet, ujednačenost i konzistentnost lokalnih baza podataka i COBIB-a obezbeđuju se na različite načine: normativnom kontrolom, kontrolom dupliranih zapisa, programskim kontrolama za formate COMARC, redakcijom zapisa, globalnim šifranicima za sve standardizovane podatke (npr. države, jezici, UDK), lokalnim šifranicima za sve podatke koji su jedinstveni u okviru biblioteke, automatskim numeratorima, kontrolom jedinstvene identifikacije serijskih publikacija itd, a prvenstveno i sistematičnim obrazovanjem kreatora zapisa koji za taj posao moraju da dobiju dozvolu.

Potpoglavja:

- Baze podataka
- Bibliografski zapisi
- Normativni zapisi
- Način rada obnavljanjem
- Dozvole za uzajamnu katalogizaciju
- Privilegije

2.1 BAZE PODATAKA

U sistem uzajamne katalogizacije uključene su:

- bibliografske baze podataka,
- normativne baze podataka,
- arhivske baze podataka.

Uzajamna bibliografska baza podataka COBIB, lokalne baze podataka i baza podataka CORES deo su svih sistema COBISS.

2.1.1 Bibliografske baze podataka

COBIB je uzajamna bibliografska baza podataka koja sadrži bibliografske podatke i zbirne podatke o fondu, dodate iz svih lokalnih baza podataka.

Lokalne baze podataka su baze podataka pojedinih biblioteka. Svaka lokalna baza podataka sama za sebe predstavlja celinu (tj. katalog biblioteke), a u odnosu na COBIB je njen deo.

Unos podataka o bibliografskim izvorima odvija se u COBIB-u, a istovremeno se zapis upisuje i u lokalnu bazu podataka. Za isti bibliografski izvor u lokalni bazi podataka i COBIB-u kreira se samo jedan zapis koji je zatim, preko COBIB-a, na raspolaganju svim bibliotekama u sistemu COBISS.

CORES je specijalizovana baza podataka koja sadrži podatke o sadašnjim i bivšim urednicima i drugim osobama te korporacijama koji učestvuju u nastajanju kontinuiranih izvora. Za pojedini kontinuirani izvor postoji jedan zapis koji sadrži osnovne identifikacione podatke i podatke o odgovornosti. Baza se ažurira tekuće, i to za potrebe vođenja personalnih bibliografija.

ELINKS je baza podataka o internet linkovima na elektronske publikacije. Prvenstveno obuhvata internet adrese serijskih publikacija i elektronskih knjiga do kojih je omogućen pristup ograničenom broju korisnika, na osnovu različitih ugovora između bibliotečkih konzorcijuma i ponuđača informacionih servisa. Baza podataka takođe obuhvata internet adrese drugih elektronskih publikacija.

2.1.1.1 Strane bibliografske baze podataka

Programska oprema COBISS omogućuje preuzimanje zapisa iz drugih uzajamnih bibliografskih baza podataka u mreži COBISS.Net i drugih stranih bibliografskih baza (Online katalog Kongresne biblioteke, WorldCat, ISSN).

COBISS.Net je naziv mreže koja međusobno povezuje autonomne (nacionalne) bibliotečko-informacione sisteme COBISS različitih država i njihove informacione sisteme o istraživačkoj delatnosti. *Sporazum o uspostavljanju mreže COBISS.Net* i slobodnom protoku bibliografskih zapisa, koji se kreiraju u autonomnim bibliotečko-informacionim sistemima Bosne i Hercegovine, Crne Gore, Makedonije, Slovenije i Srbije, potpisan je u

Beogradu februara 2003. godine, a novembra 2006. godine sporazum je potpisala i Nacionalna biblioteka Bugarske. Po posebnom ugovoru između IZUM-a i Akademije nauka Albanije, početkom decembra 2012. godine uspostavljen je i u mrežu COBISS.Net uključen sistem COBISS.AL u koji su se uključile i druge albanske biblioteke.

ISSN je baza podataka koju održava Međunarodni ISSN centar u Parizu. Svaki ISSN, koji je dodeljen serijskoj publikaciji, registruje se u međunarodnoj bazi podataka koja se zvanično naziva ISSN registar, a koja je svojevrmeno bila poznata kao International Serials Data System. Baza podataka se konstantno dopunjuje i ima godišnji prirast između 40.000 i 60.000 ISSN-ova, što odgovara istom broju zapisa za publikacije. Za oblikovanje i održavanje baze podataka ISSN zaduženi su nacionalni i regionalni ISSN centri. Posebnim aranžmanima su u sistem uključene i države koje formalno nisu članice međunarodnog centra.

Ako je biblioteka potpisala ugovor s ponuđačem baze podataka, zapisi se mogu preuzimati i iz međunarodnog kataloga WorldCat (OCLC).

WorldCat je online uzajamni katalog u kojeg je uključeno više od 10.000 biblioteka iz celog sveta, koje su povezane sa OCLC-om (Online Computer Library Center). Katalog sadrži zapise za svu vrstu građe na najrazličitijim jezicima. Zapisi, koji su u formatu MARC 21, uređeni su prema različitim kataloškim pravilima. Prilikom preuzimanja u COBIB i lokalnu bazu podataka, podaci u zapisima konvertuju se u format COMARC/B.

Online katalog Kongresne biblioteke (Library of Congress Online Catalog) je bibliografska baza podataka Kongresne biblioteke (Library of Congress), koja predstavlja istraživačku biblioteku američkog kongresa i ujedno je najveća biblioteka na svetu. Katalog sadrži više miliona zapisa za različitu vrstu građe na različitim jezicima, prvenstveno za monografske publikacije, rukopise, fotografije, kartografsku građu, video i zvučne snimke. Zapisi su u formatu MARC 21 i urađeni su prema anglo-američkim kataloškim pravilima (AACR). Prilikom preuzimanja u COBIB i lokalnu bazu podataka, podaci u zapisima konvertuju se u format COMARC/B.

2.1.2 Normativne baze podataka

Normativne baze podataka namenjene su normativnoj kontroli imena, poput ličnih imena, naziva korporacija, naslova, predmetnih odrednica, geografskih naziva itd. Njihovo uključivanje u sisteme COBISS odvija se postepeno i na različite načine.

Tokom 2003. godine u COBISS.SI uključena je baza podataka **CONOR.SI** koja sadrži normativne zapise za lična imena i nazive korporacija koji se pojavljuju kao autori u bibliografskim zapisima. Polje za autore može se povezivati s pripadajućim normativnim zapisima.

U COBISS.SI je 2021. godine uključena i normativna kontrola predmetnih odrednica. U Sloveniji se u tu svrhu koristi *Opšti indeks predmetnih odrednica*

*COBISS.SI (SGC)*¹. Normativna baza podataka **SGC** sadrži zapise za predmetne pristupne tačke na slovenačkom i engleskom jeziku. Osnovu čine zapisi za porodična imena, opšte i geografske nazive. Osnovu za izgradnju normativne baze podataka SGC predstavlja prevod datoteke Sears H. W. Wilsona iz 2001. godine u kojoj su se nalazili zapisi za predmetne pristupne tačke iz publikacije *Sears List of Subject Headings* iz 2000. godine. COBISS3/Katalogizacija omogućuje i redakciju SGC-a koju obavlja urednički odbor predmetnog indeksa.

Nakon uspostavljanja sistema uzajamne katalogizacije u Bugarskoj, konverzijom su, pored lokalne baze podataka i COBIB-a uspostavljeni i normativna baza podataka za lična imena i nazive korporacija (**CONOR.BG**) te normativna baza podataka za predmetne pristupne tačke (**COSUB.BG**). Bibliografski zapisi su povezani samo sa zapisima iz CONOR.BG, a ne i sa zapisima iz COSUB.BG.

Normativna kontrola ličnih imena uspostavljena je i u COBISS.SR, COBISS.AL i COBISS.KS.

U Crnoj Gori takođe postoji normativna baza podataka za lična imena i nazive korporacija (**CONOR.CG**) gde za sada protiče redakcija normativnih zapisa, a normativna kontrola još nije uspostavljena.

U svim drugim sistemima COBISS, u okviru COBISS.Net, u kojima trenutno još ne postoje normativne baze podataka, odvija se redakcija relevantnih podataka u bibliografskim bazama podataka. Tako, će redigovani podaci kasnije poslužiti kao osnova za uspostavljanje odgovarajućih normativnih baza podataka.

2.1.2.1 Strane normativne baze podataka

U programskoj opremi COBISS, omogućeno je preuzimanje zapisa iz normativne datoteke imena LC/NAF² – Library of Congress/NACO Authority File.

LC/NAF je normativna datoteka u kojoj se nalazi više miliona normativnih zapisa za imena, koje su unele biblioteke – učesnice u programu NACO (Name Authority Cooperative Program), jednom od međunarodnih programa kooperativne katalogizacije PCC (Program for Cooperative Cataloging) koji usklađuje Kongresna biblioteka (Library of Congress). Datoteka sadrži zapise za lična imena, nazive korporacija, sastanaka i političko-teritorijalnih jedinica, te zapise za jedinstvene naslove, naslove knjižnih zbirki i pristupne tačke za ime/naslov. Datoteka se dopunjuje više puta godišnje, a zapisi u njoj su u formatu MARC 21.

¹ Naziv u originalu: *Splošni geslovník COBISS.SI (SGC)*

² Datoteka je ranije bila uključena u sistem COBISS.SI pod nazivom LC NAMES.

2.1.3 Arhivske baze podataka

Arhivske baze podataka namenjene su pohranjivanju svih verzija bibliografskih i normativnih zapisa. Arhivske baze podataka pune se prilikom kreiranja, ažuriranja ili brisanja zapisa. Svaka verzija zapisa, koju katalogizator pohrani u bazu podataka COBIB, CONOR ili SGC, pohranjuje se i u arhivsku bazu u kojoj dobija svoj identifikacioni broj, a prethodne verzije se ne prekrivaju.

U sistemu COBISS.SI, za svaki bibliografski zapis iz baze podataka COBIB.SI i za svaki normativni zapis iz baze podataka CONOR.SI mogu da se proveriti i ispišu sve prethodne verzije zapisa od 2007. godine nadalje. Za normativne zapise iz baze podataka SGC mogu se proveriti i ispisati sve prethodne verzije zapisa od aprila 2018. godine nadalje, a takođe i neke starije verzije koje su arhivirane prilikom većih promena u predmetnom indeksu.

2.3 **NORMATIVNI ZAPISI**

Normativna kontrola omogućuje dosledniju upotrebu odrednica za lična imena i nazive korporacija te predmetnih odrednica prilikom katalogizacije, a istovremeno i njihovo lakše održavanje u bibliografskim zapisima. Zasniva se na vezi između bibliografskih i normativnih zapisa. Normativni zapisi sadrže pristupne tačke koje su jedinstveno određene za upotrebu u celom sistemu uzajamne katalogizacije, a sadrži i druge podatke kao što su varijantne pristupne tačke, srodne pristupne tačke, napomene itd. U katalogizaciji s normativnom kontrolom, menjanje normativnih oblika, dodavanje varijantnih oblika ili drugih podataka moguće je samo u normativnom zapisu.

Normativna kontrola je uspostavljena za lična imena, nazive korporacija koje se pojavljuju kao autori u bibliografskim zapisima i za predmetne odrednice.

Za lična imena, kratke normativne zapise sa ograničenim skupom znakova kreiraju svi katalogizatori koji mogu da kreiraju bibliografske zapise. Za oblikovanje kompletnih normativnih zapisa za lična imena ili nazive korporacija potrebna nam je posebna privilegija. S privilegijom za kreiranje kompletnih normativnih zapisa, za normativni zapis možemo da preuzmemo odgovornost i da ga s tim zaključamo. Takav zapis kasnije mogu da uređuju samo katalogizatori iz biblioteke koja je zapis zaključala. Postupak koristimo kod zapisa za lična imena i nazive korporacija koje dobro poznajemo.

Redakciju SGC-a obavlja isključivo urednički odbor predmetnog indeksa, a katalogizatori mogu da daju samo predloge za dopune.

O usklađivanju bibliografskih baza podataka s normativnom bazom podataka CONOR i SGC brine poseban program. Kada u normativnom zapisu CONOR promenimo normativnu, varijantnu ili srodnu pristupnu tačku, odnosno u normativnom zapisu SGC promenimo normativnu pristupnu tačku, polja u bibliografskim zapisima programski se promene u COBIB-u te, a na zahtev pojedinačne biblioteke i u lokalnoj bazi podataka (v. pogl. 9.12 i pogl. 10.5).

2.6 PRIVILEGIJE

Privilegije za rad u segmentu COBISS3/Katalogizacija omogućuju:

- pristup segmentu COBISS3/Katalogizacija te pregled i ispis podataka (**CAT**)
- uzajamnu katalogizaciju monografskih publikacija (knjige) te kreiranje zbirnih zapisa i zapisa za izvedena dela (**CAT_A_MON**)
- uzajamnu katalogizaciju sastavnih delova (**CAT_B1_ART**)
- uzajamnu katalogizaciju kontinuiranih izvora (**CAT_B2_CON**)
- uzajamnu katalogizaciju serijskih publikacija (**CAT_NEWSER**)
- uzajamnu katalogizaciju neknjižne građe (**CAT_C_NBM**)
- uzajamnu katalogizaciju antikvarne građe (**CAT_D_ANT**)
- preuzimanje zapisa iz Online kataloga Kongresne biblioteke i baze podataka WorldCat (**CAT_NEWMARC21**)
- kreiranje i uređivanje kompletnih normativnih zapisa za lična imena te preuzimanje zapisa iz baze podataka LC/NAF (**CAT_NEWPN**)
- kreiranje i uređivanje kompletnih normativnih zapisa za korporacije (**CAT_NEWCB**)
- uređivanje svih normativnih zapisa, takođe onih za koje je odgovornost preuzela druga biblioteka (**CAT_CONOR**)
- paketno povezivanje bibliografskih zapisa s normativnim zapisom za lično ime u CONOR (**CAT_LINKAU**)
- preuzimanje i uređivanje zapisa u bazi podataka CORES (**CAT_NEWCORES**)
- menjanje karakteristika polja i potpolja, određivanje i uređivanje numeratora (**CAT_EDITTYPE**)
- eksport bibliografskih zapisa (**CAT_EXPORT**)
- verifikaciju tipologije dokumenata/dela (**CAT_LOCKTD**)
- pristup bazi podataka METADAT (**CAT_METADAT**)
- kreiranje, uređivanje i potvrđivanje zapisa za predmetne oznake – privilegija za urednike (**CAT_COSUB**)
- kreiranje i uređivanje zapisa za predmetne oznake – privilegija za redaktore (**CAT_SUBRED**)
- unos linkova sa normativnim zapisima SGC u bibliografske zapise (**CAT_SUBLINK**)

U segmentu COBISS3/Fond, u ograničenom obimu može se raditi s bibliografskim zapisima:

- preuzimanje zapisa iz COBIB-a u lokalnu bazu podataka (**CAT_RCT**)
- uređivanje ograničenog skupa bibliografskih podataka u lokalnoj bazi podataka (potpolja 100e, 330az, 539a, 610az, 675bs, 992by, 9930 do 9939) (**CAT_610**)

4 PRETRAŽIVAČ

Pretraživač je komponenta korisničkog interfejsa koja omogućuje:

- pretraživanje bibliografskih zapisa po različitim bazama podataka,
- izbor bibliografskih zapisa za dalju obradu,
- pregledanje bibliografskih zapisa,
- pohranjivanje upita.

Pretraživač je sastavljen iz dva dela. Gornji deo namenjen je upisu upita, a donji deo prikazu rezultata pretraživanja.

Elementi pretraživača u lokalnoj bazi podataka i COBIB-u su:

- naslovni red
- dugme za izbor baze podataka:
 - **COBIB.XX** – pretraživanje zapisa u uzajamnoj bibliografskoj bazi podataka
 - **<Akronim lokalne baze podataka>** – pretraživanje bibliografskih zapisa u lokalnoj bazi podataka
- dugme za izbor načina pretraživanja:
 - **Komandno pretraživanje** – pretraživanje s prefiksima i sufiksima za pretraživanje te logičkim i kontekstnim operatorima
 - **Izorno pretraživanje** – pretraživanje po poljima za pretraživanje
- polje za izbor atributa po kojem će biti sortirani rezultati pretraživanja i okvir za aktiviranje za padajući način sortiranja
- polja za pretraživanje (na raspolaganju samo u izbornom načinu pretraživanja)
- dugmad za izbor dodatnih operatora EMPTY, NOT ili NOTEMPTY (na raspolaganju samo u izbornom načinu pretraživanja)
- polja za unos zahteva za pretraživanje
- dugmad za pregled pojmova
- padajući spiskovi za izbor operatora AND ili OR (na raspolaganju samo u izbornom načinu pretraživanja)
- polja za dodatno limitiranje pretraživanja; "Limitiranje" (na raspolaganju samo u izbornom načinu pretraživanja) i "Skeniranje"
- dugmad za dodavanje i brisanje spiska COBISS-ID (na raspolaganju samo u komandnom načinu pretraživanja)
- dugmad za ispis spiska prefiksa i sufiksa za pretraživanje te sufiksa za

- limitiranje (na raspolaganju samo u komandnom načinu pretraživanja)
- dugme za konvertovanje zahteva za pretraživanje unetom u izbornom načinu pretraživanja
 - dugme za ispis uputstava za skeniranje
 - dugmad za izvršavanje pretraživanja
 - **Pretraži** – pretraživanje bibliografskih zapisa nakon unosa zahteva za pretraživanje
 - **Novo pretraživanje** – brisanje zahteva za pretraživanje i rezultata pretraživanja
 - **Poslednje pretraživanje** – ponavljanje poslednjeg upita
 - **Pohrani upit** – pohranjivanje upisanih kriterijuma za pretraživanje
 - okvir za potvrdu i prelom reda
 - polje za promenu prikaza rezultata pretraživanja
 - polje za izbor prethodno pohranjenog upita
 - broj pogodaka
 - rezultati pretraživanja
 - dugmad:
 - **Izaberi** – izbor jednog ili više bibliografskih zapisa za dalji rad; obično u spremište zapisa, odnosno na radni prostor
 - **Pokaži** – detaljni pregled jednog ili više bibliografskih zapisa
 - **Sledećih 200** – prenos sledećih 200 bibliografskih zapisa u rezultate pretraživanja
 - **Zatvori** – izlaz iz pretraživača
 - poruka o mogućnosti daljeg ispisa pogodaka (npr. Dalje, Kraj)

The screenshot shows the COBISS search interface with the following annotations and their corresponding UI elements:

- polja za pretraževanje** (search fields): Points to the search input area.
- polja za izbor dodatnega operatora** (additional operator selection fields): Points to the 'AND', 'OR', and 'X' buttons.
- konvertovanje zahteva za pretraževanje u komandni način pretraživanja** (converting search requests to command mode): Points to the search mode dropdown menu.
- polja za unos zahteva za pretraževanje** (input fields for search requests): Points to the search criteria input fields.
- polja za unos padajući ili rastoći redosled rezultata pretraživanja** (input fields for descending or ascending result order): Points to the 'Opadajuće' and 'Rastući' options.
- brisanje vrednosti iz polja za unos** (deleting values from input fields): Points to the 'X' button.
- otvaranje šifrnika za izbor vrednosti** (opening a password box for value selection): Points to the password field.
- slobodni unos vrednosti AND ili OR** (free input of AND or OR values): Points to the 'AND' and 'OR' buttons.
- pregled pojmov** (view terms): Points to the 'Pretraži' button.
- izbor operatora AND ili OR** (operator selection): Points to the 'AND' and 'OR' buttons.
- izbor atributa za sortiranje** (attribute selection for sorting): Points to the 'Sortiranje' dropdown menu.
- izbor vrednosti za pretraževanje** (value selection for search): Points to the search criteria input fields.
- izbor prikaza rezultata pretraživanja** (result display selection): Points to the 'Prikaz rezultata pretraživanja' dropdown menu.
- polja za dodatno limitiranje pretraživanja** (additional limiting fields): Points to the 'Limitiranje' input field.
- polja za dodatno pomoć prilikom skeniranja** (additional help fields for scanning): Points to the 'Skeniranje' input field.
- broj pogodaka** (number of hits): Points to the 'Broj pogodaka (IZUM): 245' label.
- traka za pomeranje** (scroll bar): Points to the scroll bar in the results table.
- broj pogodaka pretraživanja s prelomom redova ili bez njega** (number of hits with or without line wrapping): Points to the 'Prelom reda' checkbox.
- ponuka o mogućnosti daljeg ispisa** (offer about further printing options): Points to the 'D dalje ...' link.
- traka za pomeranje bez izbora zapisa** (scroll bar without record selection): Points to the scroll bar in the results table.
- izbor prikaza rezultata pretraživanja** (result display selection): Points to the 'Prikaz rezultata pretraživanja' dropdown menu.
- izabrani zapis pretraživanja** (selected record): Points to the selected row in the results table.
- rezultati pretraživanja** (search results): Points to the results table.
- izbor upita** (query selection): Points to the 'Upiti:' dropdown menu.
- izbor za izvršavanje pretraživanja** (execution button): Points to the 'Pretraži' button.
- izbor za brisanje zahteva za pretraživanje i rezultata pretraživanja** (deletion button): Points to the 'Novo pretraživanje' button.
- izbor za upis poslednjeg zahteva za pretraživanje** (save last query button): Points to the 'Poslednje pretraživanje' button.
- izbor za pohranjivanje zahteva za pretraživanje** (save query button): Points to the 'Pohrani upit' button.
- ivica za pomeranje** (scroll bar): Points to the scroll bar at the top of the interface.
- traka za pomeranje** (scroll bar): Points to the scroll bar in the results table.
- izbor za pregledanje zapisa** (view record button): Points to the 'Izaberi' button.
- izbor za ispis sledećih zapisa** (print next records button): Points to the 'Pokazi' button.
- izbor za izlaz iz pretraživača bez izbora zapisa** (exit button): Points to the 'Sledećih 200' button.

Slika 4-1: Pretraživač

Pretraživač možemo otvoriti u brauzeru, interfejsu za katalogizaciji ili drugde, ako postupak koji izvodimo zahteva pretraživanje bibliografskih zapisa.

Pomoću zahteva za pretraživanje u pretraživaču možemo potražiti bibliografske zapise koji postoje u lokalnoj bazi podataka ili COBIB-u.

Postupak

Polazimo iz interfejsa za katalogizaciju (v. pogl. 3).

1. Izaberemo metodu **Pretraživanje / <akronim lokalne baze podataka>/COBIB**.

Otvora se prozor **Pretraživanje – Bibliografski zapis (<akronim lokalne baze podataka>)**.

Savet:

Pretraživač najbrže otvaramo ako pritisnemo tipku <F3> ili ako kliknemo ikonu .

2. Po potrebi, promenimo način pretraživanja klikom na dugme **Komandno pretraživanje** ili **Izorno pretraživanje**.
3. Možemo dodati i prethodno pripremljen spisak identifikacionih brojeva klikom na dugme **Spisak COBISS-ID** (v. pogl. 4.7).

Upozorenje:

*Dugme **Spisak COBISS-ID** na raspolaganju je samo u komandnom načinu pretraživanja.*

4. Odredimo zahtev za pretraživanje (v. pogl. 4.1–4.3).

Zahtev za pretraživanje možemo odrediti i tako što u polju "Upiti" iz padajućeg spiska izaberemo odgovarajući upit koji smo pre toga pohranili (v. pogl. 4.5). Pri tom se zahtev za pretraživanje, koji čini izabrani upit, prenosi u polja za pretraživanje.

Savet:

Prilikom oblikovanja zahteva za pretraživanje, možemo skratiti postupak tako što zahtev za pretraživanje najpre sastavimo pomoću polja za pretraživanje u izbornom načinu pretraživanja i zatim kliknemo dugme . Nakon klika na to dugme program zamenjuje način pretraživanja iz izbornog u komandno, te pretvara uneti zahtev za pretraživanje u odgovarajuću strukturu za pretraživanje (pojmovima za pretraživanje dodati su prefiksi i sufiksi koji su povezani logičkim i kontekstnim operatorima). Zatim, zahtev za pretraživanje, po potrebi, dopunimo ili ga na neki drugi način preoblikujemo, pre nego što izvedemo pretraživanje.

5. Možemo da izaberemo način sortiranja rezultata pretraživanja po određenom atributu. Ako označimo okvir za aktiviranje kod "Opadajuće", svi rezultati pretraživanja biće sortirani opadajuće po izabranom atributu.
6. Kliknemo dugme **Pretraži**.

Aktivira se pretraživanje u lokalnoj bazi podataka.

Upozorenje:

Ako smo prethodno dodali spisak identifikacionih brojeva, pretraživanje u izabranoj bazi podataka izvodi se samo u zapisima čiji su identifikacioni brojevi na spisku.

Nakon zaključenog pretraživanja, u donjem delu prozora pretraživača ispisuju se rezultati pretraživanja. Sivo su obojeni zapisi koji su označeni za brisanje (001a = "d").

7. Kod "Prikaz rezultata pretraživanja" izaberemo vrstu prikaza rezultata pretraživanja (v. pogl. 4.6).
8. Ako označimo polje za potvrdu kod "Prelom reda", ispisuju se rezultati pretraživanja s prelomom teksta (tekst je ispisan nadole i u celini). Ako polje za potvrdu očistimo, rezultati pretraživanja se ispisuju bez preloma teksta (tekst je ispisan udesno i samo u širini stupca).
9. Kada program pronađe više od 10 bibliografskih zapisa, koji odgovaraju navedenim zahtevima za pretraživanje, u rezultate pretraživanja prenosi se samo prvih 10 rezultata. Prenos sledećih 200 bibliografskih zapisa u rezultate pretraživanja aktiviramo klikom na dugme **Sledećih 200**.
10. Prikazane rezultate pretraživanja naknadno možemo da uredimo: podatke sortiramo prema različitim kriterijumima, promenimo redosled stubaca ili promenimo širinu stupca. Možemo urediti samo one rezultate pretraživanja koji su stvarno prikazani u donjem delu prozora pretraživača.

Podatke *sortiramo* tako što kliknemo naziv stupca. Podaci se sortiraju u rastućem ili opadajućem redosledu, pri čemu se brojevi pojavljuju ispred simbola, a zatim slede slova.

Redosled stubaca *menjamo* tako što kursorom miša pokažemo na naziv stupca, pritisnemo levo dugme miša i stubac povučemo ulevo ili udesno.

Širinu stupca *menjamo* tako što kursorom miša pokažemo na jednu od ivica stupca, pritisnemo levo dugme miša i ivicu povučemo ulevo ili udesno.

Savet:

Ako rezultate pretraživanja, koji su prikazani u donjem delu pretraživača, želimo da upotrebimo za dalju obradu, možemo da ih *kopiramo* u excelovu datoteku. Kliknemo bibliografski zapis u rezultatima pretraživanja te kombinacijom tipki <Ctrl> + <C> i <Ctrl> + <V> prenesemo spisak na izabrano mesto u excelovoj datoteci.

11. Rezultate pretraživanja, koji su stvarno prikazani u donjem delu pretraživača, možemo da *kopiramo* u excelovu datoteku. Kliknemo bibliografski zapis u rezultatima pretraživanja i pritiskom na tipke <Ctrl> + <C> kopiramo spisak u spremište. Iz spremišta, tipkama <Ctrl> + <V>, spisak zalepimo na izabrano mesto u excelovoj datoteci.

12. Nakon pretraživanja, u rezultatima pretraživanja možemo označiti određeni bibliografski zapis ili više zapisa istovremeno i preneti ih u spremište zapisa tako što ih najpre označimo i zatim kliknemo dugme **Izaberi**.

Veći broj bibliografskih zapisa istovremeno možemo označiti na sledeće načine:

- ako su zapisi na spisku ispisani jedan za drugim
 - kliknemo prvi zapis
 - pritisnemo i držimo tipku <Shift>
 - kliknemo poslednji željeni zapis
 - spustimo tipku <Shift>ili
 - kursorom miša pokažemo na prvi zapis
 - pritisnemo levo dugme miša i povučemo do poslednjeg željenog zapisa
- ako zapisi na spisku nisu ispisani jedan za drugim
 - pritisnemo i držimo tipku <Ctrl>
 - kliknemo svaki zapis ponaosob
 - spustimo tipku <Ctrl>

Savet:

Bibliografski zapis najbrže prenosimo u spremište zapisa ako ga kliknemo dva puta.

13. Jedan ili više bibliografskih zapisa iz rezultata pretraživanja pregledamo tako što ih označimo i kliknemo dugme **Pokaži**.
Otvora se prikazivač bibliografskog zapisa (v. pogl. 5).
14. Upisane zahteve za pretraživanje i rezultate pretraživanja brišemo klikom na dugme **Novo pretraživanje**.
15. Ako želimo da ponovimo poslednje pretraživanje, odnosno da ponovo proverimo rezultate pretraživanja, moramo da kliknemo dugme **Poslednje pretraživanje**.
16. Pretraživanje u COBIB-u aktiviramo klikom na dugme **COBIB.XX**.
Izvodi se pretraživanje sa istim zahtevom za pretraživanje kao u lokalnoj bazi podataka.
Ponovno pretraživanje u lokalnoj bazi podataka aktiviramo klikom na dugme <**Akronim lokalne baze podataka**>.
17. Za izlaz iz pretraživača bez izbora zapisa kliknemo dugme **Zatvori**.

Mogućnosti ...

Pretraživač možemo otvoriti i u brauzeru tako što najpre izaberemo klasu **Bibliografski zapis** i zatim metodu **Klasa / Pretraži**.

Potpoglavlja:

- Izorno pretraživanje

- Komandno pretraživanje
- Skeniranje
- Pregled pojmova
- Pohranjivanje upita
- Izbor prikaza rezultata pretraživanja
- Pretraživanje uz spisak identifikacionih brojeva zapisa

Pretraživanje po "Jezik"

Bibliografske podatke, koji su kodirani (npr. jezik, bibliografski nivo, UDK – broj), pretražujemo preko šifrnika u posebnoj prozoru.

Postupak

1. Kliknemo ikonu pored polja za unos zahteva za pretraživanje.
2. Na spisku potražimo i izaberemo odgovarajuću vrednost na sledeći način:
 - kursorom miša pokažemo na vrednost i kliknemo
 - vrednost izaberemo tipkama za pomeranje (<gore>, <dole>, <Home>, <End>, <PgUp>, <Pg Dn>)
 - potražimo vrednost dugmadima **Pretraži** i **Pretraži dalje**

Prilikom pretraživanja vrednosti u šifrniku kliknemo dugme **Pretraži** i u prozor za upis pojma za pretraživanje unesemo vrednost. Dovoljno je da upišemo samo deo vrednosti koju tražimo, pri čemu ne smemo da koristimo znak za skraćivanje "*", jer program pretražuje isključivo upisani niz znakova.

Klikom na dugme **Pretraži dalje** pretražujemo sve sledeće vrednosti, ako prva označena vrednost u šifrniku nije odgovarajuća.

3. Kliknemo dugme **U redu** ili pritisnemo tipku za razmak, odnosno <Enter>.

Izabrana vrednost se prenese u polje ispred ikone za prikaz šifrnika.

Savet:

U šifrniku najbrže biramo vrednost ako kursorom miša pokažemo na nju i dva puta kliknemo.

Mogućnosti ...

Ako nam je kodirani podatak poznat, takođe ga ručno možemo uneti u polje za unos zahteva za pretraživanje. Pre toga, polje aktiviramo klikom na ikonu . U polje za unos moramo upisati kod, a *ne* razrešenje koda.

Primer:

Ako želimo da potražimo zapise za dela Franza Kafke na engleskom jeziku, kod "Autor – osoba" upišemo *Kafka, Franz**, a kod "Jezik" iz šifrnika izaberemo "eng" – *engleski*.

Pretraživanje po "Godina izdavanja"

U polju za pretraživanje "Godina izdavanja" moguće je pretraživanje po jednoj godini izdavanja ili po višegodišnjem periodu. Prilikom pretraživanja po jednoj godini izdavanja godinu unosimo kod "Od" ili kod "Do". Nakon klika na dugme **Pretraži** ili klika na bilo koje drugo polje za unos, upisani zahtev za pretraživanje programski se prepisuje i u drugo polje za unos kod "Do" ili kod "Od". Prilikom pretraživanja po periodu prvu godinu upisujemo kod "Od", a drugu kod "Do".

Primer:

Kod "Godina izdavanja" npr. kod "Od" upišemo 2008, a kod "Do" 2010.

Rezultat pretraživanja su zapisi za dela koja su izašla između 2008. i 2010.

Upozorenje:

Prilikom pretraživanja po periodu ne koristimo znake za skraćivanje "" ili "%". Za željeni period upišemo obe godine u celini.*

Pretraživanje po "ISBN"

Prilikom pretraživanja po ISBN broju nije potrebno unositi crtice.

Primer:

Kod "ISBN" upišemo npr. 9616162861.

Rezultat pretraživanja su zapisi koji imaju upisan ISBN broj 961-6162-86-1.

Pretraživanje po "Predmetne odrednice SGC"¹

Prilikom pretraživanja po predmetnim odrednicama SGC uvažavaju se polja 6XX kod kojih je u potpolje 2 upisan kod "SGC". Kao zahtev za pretraživanje moramo da upišemo kompletnu predmetnu odrednicu i sve propisane znake interpunkcije između potpolja. Možemo da koristimo znake za skraćivanje.

Prilikom oblikovanja zahteva za pretraživanje možemo da konsultujemo predmetni indeks.

Postupak

1. Kod "Predmetne odrednice SGC" upišemo reči po želji ili početak reči iz predmetne odrednice.
2. Kliknemo na ikonu pored polja za unos zahteva za pretraživanje.
Dobijamo spisak onih pristupnih tačaka iz SGC u kojima se nalaze upisane reči, odnosno početak reči. Na spisku su predmetne odrednice SGC na slovenačkom i engleskom jeziku, neizabrani izrazi, a mogu da budu i predmetne odrednice iz drugih predmetnih indeksa. Na desnoj polovini prozora vidimo normativni zapis koji pripada trenutno izabranoj pristupnoj tački.
3. Na spisku potražimo i izaberemo odgovarajuću pristupnu tačku na sledeće načine:
 - postavimo se na nju pokazivačem miša i kliknemo
 - izaberemo je tipkama za pomeranje (<gore>, <dole>, <Home>, <End>, <PgUp>, <Pg Dn>)
 - dugmetom **Prikaži relacije** možemo proveriti povezane normativne

¹ Pretraživanje pomoću "Predmetne odrednice SGC" daje rezultate samo ako u bibliografskoj bazi imamo zapise sa predmetnim odrednicama SGC. Bez obzira na rezultate, klikom na ikonu na tom mestu može se pregledati predmetni indeks.

zapise

4. Klikom na **Izaberi** za izabranu pristupnu tačku u polje za unos pretraživača prenosi se pripadajući normativni oblik (predmetna oznaka). Dugme **Izaberi** nije aktivno kada izaberemo uputni ili opšti tumačni zapis. U tom slučaju zahtev za pretraživanje moramo da preoblikujemo u skladu sa uputstvom u uputnici.

Primer:

Ako želimo da potražimo publikacije koje govore o zagađenju, kod "Predmetne odrednice SGC" upisujemo pojam *zagađenje*. U predmetnom indeksu vidimo da je *zagađenje* neizabrani izraz, zato u pretraživač kao zahtev za pretraživanje prenosimo predmetnu oznaku *zagađivanje*.

Pretraživanje po "Ključne reči"

U polju za pretraživanje "Ključne reči" moguće je pretraživanje *rečima* po svim poljima i potpoljima koja su indeksirana kao osnovni indeks (v. dodatak A.1). Kao zahtev za pretraživanje možemo uneti jednu ili više reči, između kojih se, prilikom pretraživanja, programski uvažava operator AND.

Primer:

Ako želimo da potražimo publikacije koje govore o bibliotekarstvu i nauci, kod "Ključne reči" upišemo oba pojma za pretraživanje *bibliotekarstvo nauka*.

4.1.2 Pretraživanje po većem broju polja za pretraživanje

Zahteve za pretraživanje možemo međusobno da kombinujemo tako što ih upišemo u pojedina polja za pretraživanje. U poljima za pretraživanje podrazumevano je podešen logički operator AND.

Primer:

Kod "Autor – osoba" upišemo npr. *Eco, Umberto**, a kod "Naslov" npr. *Ime ruže*. Između oba polja za pretraživanje podešen je logički operator AND.

Rezultat pretraživanja su zapisi za dela čiji je autor *Umberto Eco* i koja imaju naslov *Ime ruže*.

Primer:

Kod "Mesto izdavanja" upišemo npr. *New York*, a kod ponovljenog polja za pretraživanje "Mesto izdavanja" npr. *Berlin*. U padajućem spisku izaberemo logički operator OR.

Rezultat pretraživanja su zapisi za dela koja su izdata u *New Yorku* ili *Berlinu*.

4.1.3 Dodatni operatori

Zahteve za pretraživanje dodatno možemo da limitiramo upotrebom dodatnih operatora.

- EMPTY

Operator EMPTY određuje da u rezultatima pretraživanja nema zapisa koji sadrže atribut po kojem smo limitirali izabrano polje za pretraživanje.

Primer:

Kod "Autor – osoba" izaberemo operator EMPTY.

Rezultat pretraživanja su zapisi koji ne sadrže polja 700, 701 i 702.

Upozorenje:

Ako kod polja za pretraživanje izaberemo operator EMPTY, onemogućen je unos zahteva za pretraživanje u polje za unos.

- NOT

Operator NOT određuje da u rezultatima pretraživanja postoje zapisi koji ne sadrže vrednost koju upisujemo u polje za unos kod izabranog polja za pretraživanje.

Primer:

Kod "Jezik" izaberemo operator NOT i upišemo *slv*.

Rezultat pretraživanja su zapisi koji u potpolju 101a ne sadrže kod za slovenački jezik.

- NOTEMPTY

Operator NOTEMPTY određuje da su u rezultatima pretraživanja zapisi koji sigurno sadrže atribut po kojem smo limitirali izabrano polje za pretraživanje.

Primer:

Kod "Zbirka" izaberemo operator NOTEMPTY.

Rezultat pretraživanja su zapisi koji sadrže podatak o knjižnoj zbirci.

Upozorenje:

Ako kod polja za pretraživanje izaberemo operator NOTEMPTY, onemogućen je unos zahteva za pretraživanje u polje za unos.

Upozorenje:

Prilikom izvođenja pretraživanja, prednost imaju operatori NOT, EMPTY i NOTEMPTY, a zatim operatori AND i OR. Ako kombinujemo poslednja dva operatora, pretraživanje se izvodi po redosledu kojim su operatori upisani (ako se operator OR nalazi ispred operatora AND, prednosti ima OR).

Primer:

Kod "Zbirka" izaberemo operator EMPTY, a kod "Izdavač" upišemo *Beletrina*. Između jednog i drugog polja za pretraživanje upotrebimo operator AND.

Rezultat pretraživanja su zapisi za publikacije Beletrine bez podatka o knjižnoj zbirci.

4.1.4 Limitiranje

Limitiranje je postupak kojim ograničavamo pretraživanje po vrsti bibliografskog izvora ili po pismu. Oba podatka su kodirana.

Postupak

1. Kod "Limitiranje" kliknemo ikonu .

Otvora se prozor **Limitiranje** u kojem iz spiska izaberemo odgovarajuću vrednost po kojoj želimo da ograničimo pretraživanje.

Mogućnosti ...

U polje za unos zahteva za pretraživanje kod "Limitiranje" možemo da upišemo i jedan ili više sufiksa po kojima želimo da limitiramo pretraživanje. Sufikse odvajamo zarezom (razmak ne unosimo).

Primer:

Ako želimo da potražimo sve članke koje je 2005. godine napisao Mitja Novak, kod "Autor – osoba" upišemo *Novak, Mitja**, kod "Godina izdavanja" 2005 i zahteve za pretraživanje povežemo operatorom AND, a kod "Limitiranje" iz šifrnika izaberemo vrstu bibliografskog izvora ART koja važi za članke.

Primer:

Kod "Limitiranje" upišemo npr. *BMA,MON*.

U rezultatima pretraživanja su zapisi za knjige koji u potpolju 001b sadrže kod "a" – *tekstualna građa, štampana*, koji ne sadrže potpolje 130a i u potpolju 001c sadrže kod "m" – *monografska publikacija*.

4.3 SKENIRANJE

Skeniranje je postupak kojim možemo da sužavamo pretraživanje u drugim poljima za pretraživanje. Na taj način možemo pretraživati i po neindeksiranim potpoljima te vrednostima indikatora, ili možemo proveriti prisustvo nekog potpolja, odnosno indikatora, u bibliografskom zapisu.

Postupak

1. Kod "Skeniranje" upišemo oznaku polja i potpolja ili indikatora, znak jednakosti i pojam za pretraživanje. Više zahteva za pretraživanje možemo povezati logičkim operatorima. Možemo upotrebiti logičko I (moramo uneti znak "&"), logičko ILI (moramo uneti znak "&OR") i logičku negaciju (moramo uneti znak "&NOT").

Zahtev za pretraživanje unosimo u obliku:

<oznaka polja><oznaka potpolja ili indikatora>=<pojam za pretraživanje>

ili

<oznaka polja><oznaka potpolja ili indikatora>=<pojam za pretraživanje> & <oznaka polja><oznaka potpolja ili indikatora>=<pojam za pretraživanje>...

ili

<oznaka polja><oznaka potpolja ili indikatora>=<pojam za pretraživanje> &NOT <oznaka polja><oznaka potpolja ili indikatora>=<pojam za pretraživanje>...

ili

<oznaka polja><oznaka potpolja ili indikatora>=<pojam za pretraživanje> &OR <oznaka polja><oznaka potpolja ili indikatora>=<pojam za pretraživanje>...

Prilikom skeniranja po potpoljima pojmove za pretraživanje znacima "%" ili "*" možemo skratiti na početku, u sredini ili na kraju:

- znak "%" zamenjuje jedan znak (u nizu može biti više znakova "%")
- znak "*" zamenjuje proizvoljan niz znakova

Primer:

Kod "Zahtev za pretraživanje" upišemo npr. *PY=2008/mon AND LA=scc*, a kod "Skeniranje" npr. *105f=g & 200ind1=0*

Na taj način pretražimo zapise za *monografske publikacije na srpskom jeziku* koje su izdate *2008. godine* i koje u potpolju *105f* – *Kod za književni oblik* sadrže kod *"g"* – *poezija* te u polju *200* – *Naslov i podaci o odgovornosti* imaju vrednost prvog indikatora *0* – *Naslov nije značajan*.

Primer:

Kod "Zahtev za pretraživanje" upišemo npr. `TD=2.30:2.32 AND PY=2007`, a kod "Skeniranje" npr. `101d=* &NOT 101d=eng`

Na taj način pretražimo zapise za *zbornike* koji su izdati u *2007. godini* i koji u potpolju *001t – Tipologija dokumenata/dela* imaju upisane kodove za tipologiju dela "2.30", "2.31" ili "2.32" te sadrže sažetak u bilo kojem jeziku (*101d – Jezik sažetka*), a ne sadrže sažetak na engleskom jeziku.

Primer:

Kod "Skeniranje" upišemo npr. `215a=%%% str.`

Izaberemo zapise koji u potpolju *215a – Posebna oznaka građe i opseg* na petom mestu imaju razmak i za njim reč "str.", tj. zapise koji sadrže podatak o broju strana koji je viši od 1000, odnosno u potpolju *215a* imaju ispunjena sva četiri mesta (npr. [24] str.).

U zahtev za pretraživanje kod "Skeniranje" ne unosimo znake za uključivanje, odnosno isključivanje komandi LaTeX i znak NSB/NSE.

Možemo da koristimo zagrade i njima na odgovarajućim mestima promenimo redosled izvođenja pojedinačnih operacija pretraživanja.

Redosled izvođenja operacija pretraživanja:

- zagrada
- "&NOT"
- "&"
- "&OR"

Primer:

Kod "Skeniranje" upišemo npr. `105f=a* &NOT (205a=*reprin* &OR 100c=19*)`

Tako tražimo zapise za romane proizvoljnog žanra (*105f=a**) koji nisu reprint (*205a=*reprin**) i koji nisu izašli u periodu od 1900 do 1999 (*100c=19**).

Program najpre potraži pojmove za pretraživanje koji su navedeni u zagradama.

4.7 PRETRAŽIVANJE UZ SPISAK IDENTIFIKACIONIH BROJEVA ZAPISA

U komandnom načinu pretraživanja koristimo prethodno pohranjene spiskove COBISS-ID za dalje pretraživanje.

Postupak

1. Kliknemo dugme **Spisak COBISS-ID**.
Otvara se prozor **Spisak COBISS.XX-ID**.
2. Upišemo identifikacione brojeve koje međusobno odvajamo novim redom, zarezom, razmakom ili tabulatorom.

Upozorenje:

Na spisak možemo dodati najviše 25.000 ID brojeva. Ako ih dodamo više, prilikom pretraživanja uvažava se samo prvih 25.000.

3. Kliknemo dugme **U redu**.
Na dugme se ispisuje broj dodatih COBISS-ID brojeva.
4. Možemo uneti dodatne zahteve za pretraživanje (v. pogl. 4.2–4.3).
5. Kliknemo dugme **Pretraži**.
Pokreće se pretraživanje u izabranoj bazi podataka, ali samo u zapisima čiji su identifikacioni brojevi dodati na spisak. Ispisuju se rezultati pretraživanja koji odgovaraju zahtevima za pretraživanje.
6. Spisak identifikacionih brojeva brišemo klikom na dugme ili na dugme **Novo pretraživanje**.

5.2 PRIKAZ U MARC FORMATU

Prikaz u MARC formatu omogućuje pregledanje zapisa u obliku polja i potpolja COMARC/B formata.

Najpre su navedeni podaci o zapisu iz sistemskog polja, a zatim slede polja s potpoljima i indikatorima.

Iz sistemskog polja ispisuju se sledeći podaci (ako postoje):

- identifikacioni broj zapisa ("ID")
- lokalni broj zapisa ("LN")
- oznaka maske
- oznaka verzije zapisa
- datum kreiranja zapisa i ime osobe koja je zapis kreirala
- datum poslednje promene i ime osobe koja je zapis promenila ("Updated")
- datum poslednjeg preuzimanja iz COBIB-a i ime osobe koja je zapis preuzela ("Copied")
- datum prvog preuzimanja iz COBIB-a ("First Copied")
- datum prenosa zapisa u COBIB ("SaveToHost")
- datum potvrđivanja tipologije i ime osobe koja je tipologiju potvrdila ("TD Confirmed")
- datum poslednjeg automatskog usklađivanja bibliografskih zapisa s normativnim bazama podataka CONOR i SGC ("SynToCon")
- datum preuzimanja zapisa iz mreže COBISS.Net i ime osobe koja je zapis preuzela ("COBISS.Net")
- datum poslednjeg upisa podataka o fondu u segmentu COBISS3/Fond i ime osobe koja je podatke upisala ("COBISS3")
- oznaka da je zapis pohranjen u segmentu COBISS2/Katalogizacija ("KAT2")

Primer:

U prikazivaču pregledamo zapis sa identifikacionim brojem zapisa 1168. Iz sistemskog polja se ispisuju podaci o zapisu:

ID=1168 LN=0000011525 M V4 06.11.2002 SIKRSL::METKA Updated: 22.01.2008 IZUM::TANJA Copied: 22.01.2008 IZUM::TANJA First Copied: 22.01.2008 SynToCon: 05.09.2005 KAT2

Prilikom ispisa zapisa korišćene su sledeće boje:

- **crvena** za brojeve polja
- crna za numeričke vrednosti indikatora i sadržaj u potpoljima
- **zelena** za oznake potpolja
- **plava** za oznake elemenata
- **ljubičasta** za sadržaj koji je unet u potpolje *996/997f – Numerička oznaka publikacije – inventarski broj*

Ako su sa izabranim zapisom povezani i drugi zapisi ili objekti, možemo ih pogledati u delu prozora **Relacije**.

6.2 DODAVANJE ZAPISA U SPREMIŠTE

U spremište zapisa možemo dodati jedan ili više zapisa. U spremište dodajemo zapise iz pretraživača, različite varijante zapisa za isti bibliografski izvor i privremeno pohranjene zapise.

6.2.1 Dodavanje zapisa iz pretraživača

U spremište zapise možemo dodati aktiviranjem pretraživača u različitim bazama podataka (tj. u lokalnoj bazi podataka, odnosno COBIB-u, normativnoj bazi podataka CONOR i SGC, bazi podataka CORES, u nekoj drugoj uzajamnoj bibliografski bazi podataka u mreži COBISS.net ili drugoj stranjoj bazi podataka (Online katalog Kongresne biblioteke, WorldCat, ISSN)).

Postupak

1. Izaberemo metodu **Pretraživanje / <akronim baze podataka>** (npr. **Pretraživanje / CONOR**).
Otvara se prozor **Pretraživanje – <...>** (npr. **Pretraživanje – Normativni zapis (CONOR)**).
2. Upišemo odgovarajući zahtev za pretraživanje i izvedemo pretraživanje. Postupak pretraživanja detaljnije je opisan u pogl. 4.
Zapis, koji pretražujemo, nalazi se u rezultatima pretraživanja. U rezultatima može biti i više zapisa.
3. Na spisku rezultata pretraživanja označimo odgovarajući zapis, odnosno više zapisa, i kliknemo dugme **Izaberi**.
Zapis, koji smo izabrali, dodaje se kao jezičak u spremište zapisa. U spremište možemo dodati i više zapisa.

6.2.1.1 Zapisi koji su dopunjeni u COBIB-u

U lokalnoj bazi podataka možemo da pretražimo zapise koji su dopunjeni u COBIB-u i da ih po potrebi ažuriramo.

Postupak

1. Izaberemo metodu **Pretraživanje / Zapisi koji su dopunjeni u COBIB-u**.
Otvara se prozor **Pretraživanje – Zapisi koji su dopunjeni u COBIB-u**.
2. Upišemo zahtev za pretraživanje i izvedemo pretraživanje.
Otvara se prozor **Zapisi koji su dopunjeni u COBIB-u** u kojem se nalaze samo zapisi koji su, nakon upisivanja u našu lokalnu bazu, dopunjeni u uzajamnoj bazi.
3. Zapise proverimo i izaberemo one koje želimo da ažuriramo.

Izabrani zapisi se učitavaju u spremište. Metodom **Zapis / Uredi zapis** ponovo ih preuzimamo da bi se dopune iz COBIB-a pohranile i u našu lokalnu bazu.

Upozorenje:

Pretraživanje dopunjenih zapisa ograničeno je na 5.000 zapisa. Preporučujemo da se pretraživanje podeli na manje delove; npr. na period od nekoliko meseci ili godina (u zavisnosti od veličine lokalne baze), kada su zapisi kreirani.

Mogućnosti ...

Zapise, koji su dopunjeni u COBIB-u, možemo da pretražimo i klasnom metodom **Bibliografski zapis / Zapisi koji su dopunjeni u COBIB-u** u brauzeru.

6.2.2 Dodavanje zapisa za isti bibliografski izvor

Izabranom zapisu u spremištu možemo dodati pripadajuću verziju zapisa iz lokalne baze podataka ili COBIB-a. Na taj način možemo porediti različite verzije zapisa za isti bibliografski izvor.

6.2.2.1 Verzija zapisa iz COBIB-a

Radnom zapisu možemo dodati trenutno pohranjenu verziju zapisa iz COBIB-a, a da pri tom ne aktiviramo pretraživanje u pretraživaču. Verziju zapisa iz COBIB-a možemo dodati i nekim drugim zapisima iz spremišta.

Postupak

1. Potražimo i izaberemo zapis.
2. Izaberemo metodu **Spremište / Prikaži verziju zapisa iz COBIB-a**.
Pripadajući zapis iz COBIB-a dodaje se u spremište zapisa.

Upozorenje:

Ako u COBIB-u ne postoji pripadajući zapis, program nas na to upozorava.

6.2.2.2 Verzija zapisa iz lokalne baze podataka

Radnom zapisu možemo dodati trenutno pohranjenu verziju zapisa iz lokalne baze podataka, a da pri tom ne aktiviramo pretraživanje u pretraživaču. Verziju zapisa iz lokalne baze podataka možemo dodati i nekim drugim zapisima iz spremišta.

Postupak

1. Potražimo i izaberemo zapis.
2. Izaberemo metodu **Spremište / Prikaži verziju zapisa iz lokalne baze podataka**.

koja se ispisuje u programskoj poruci, uvodi sintagma "Preporučene ispravke".

- da li je reč o nekom drugom (eventualnom) nedostatku, odnosno neusklađenosti u zapisu (zapis, uprkos tome, možemo da pohranimo)

Postoji mogućnost da je u zapisu neki drugi (eventualni) nedostatak, odnosno neusklađenost (u dodatku B ta vrsta nedostatka, odnosno neusklađenosti označena je kao "I" – Info), na koju nas program upozorava; istovremeno nas i pita da li želimo da se vratimo u zapis. Nedostatak, odnosno neusklađenost, ispravljamo tako što se vratimo u editor. Ako je zapis ispravan, pohranimo ga bez ispravke. Nedostatak, odnosno neusklađenost, koja se ispisuje u programskoj poruci, uvodi reč "Upozorenja".

- da li u zapisu postoje nepovezane odrednice koje se pojavljuju i kao normativne pristupne tačke u normativnim zapisima (zapis, uprkos tome, možemo da pohranimo)

Nakon upozorenja ispisuje se spisak s tim normativnim zapisima. Ako ustanovimo da je kod nepovezane odrednice reč o istom entitetu kao u normativnom zapisu, odrednicu povežemo (v. pogl. 7.3.4.1.2).

- da li je zapis eventualno duplikat (zapis, uprkos tome, možemo da pohranimo)

Postoji mogućnost da je zapis duplikat. Nakon upozorenja ispisuje se spisak svih mogućih duplikata. Ako to nismo prethodno uradili, ponovo moramo da proverimo sve podatke koji identifikuju bibliografski izvor.

Uslov

Zapis mora biti u editoru.

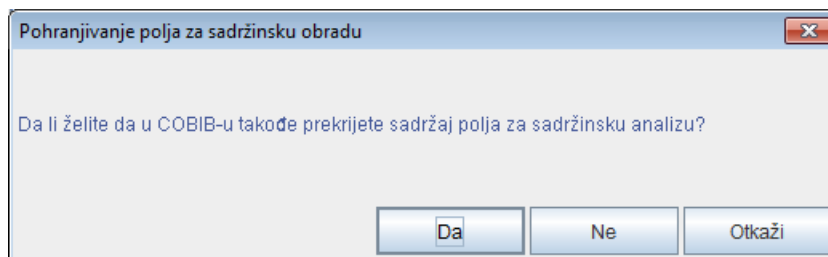
Postupak

1. Izaberemo metodu **Zapis / Pohrani zapis**.

Ako se u zapisu nalaze greške, odnosno nedostaci koji su se programski mogli ustanoviti, otvara se prozor **Upozorenje** sa spisikom grešaka.

1. Prozor zatvaramo klikom na dugme **U redu**.
2. Ako su u zapisu ustanovljene nedvosmislene greške, program nas vraća u editor. Podatke u zapisu adekvatno ispravimo, odnosno dopunimo, i zapis ponovo pohranimo.
3. Ako je u zapisu ustanovljena neusklađenost, koja može predstavljati greške, program nas pita da li želimo da se vratimo na uređivanje zapisa.
 1. Za ponovno uređivanje kliknemo dugme **Da**, a zatim podatke u zapisu adekvatno ispravimo, odnosno dopunimo, i zapis ponovo pohranimo.
 2. Ako kliknemo dugme **Ne**, zapis se pohranjuje bez ispravki.

Ako bi se, prilikom pohranjivanja u COBIB, polja za sadržinsku obradu promenila, program nas na to upozorava pitanjem:

Slika 7.1-1: Pohranjivanje polja za sadržinsku obradu

1. Klikom na dugme **Da** u COBIB i u lokalnu bazu podataka pohranimo polja za sadržinsku obradu. Na taj način prekrijemo polja za sadržinsku obradu koja su postojala u zapisu pre uređivanja.
2. Klikom na dugme **Ne** pohranimo polja za sadržinsku obradu samo u lokalnu bazu podataka, dok u COBIB-u ta polja ostaju nepromenjena.
3. Takođe se možemo vratiti u uređivanje zapisa, ako kliknemo dugme **Otkazi**. Zapis dopunimo i ponovo ga pohranimo.

Kada je zapis pohranjen, dobijamo poruku o tome u koje je baze podataka pohranjen.

4. Prozor **Poruka** zatvaramo klikom na dugme **U redu**.

Zapis se uklanja iz editora i iz jezička **Radni zapis** u spremištu zapisa. Istovremeno se u spremištu zapisa prikazuje najnovije stanje zapisa.

7.1.11 Metoda Promeni masku za unos

Metodom **Zapis / Promeni masku za unos** izaberemo ili promenimo masku za unos, a možemo i da je podesimo kao podrazumevanu masku za unos.

Maske za unos obuhvataju izbor najčešće upotrebljenih polja i potpolja prilikom unosa određene vrste bibliografskog izvora i služe kao pomoć prilikom unosa i uređivanja bibliografskih zapisa. U njih možemo dodati i druga polja i potpolja koja su predviđena za određenu vrstu izvora.

Za bibliografske zapise pripremljene su sledeće maske za unos:

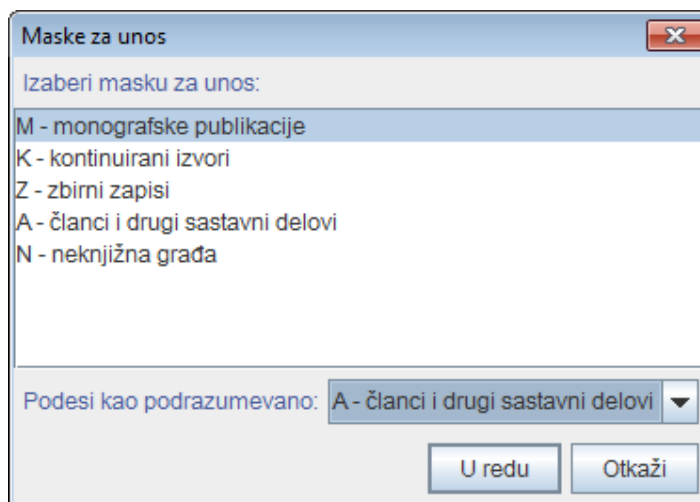
- M – monografske publikacije
- K – kontinuirani izvori
- Z – zbirni zapisi
- A – članci i drugi sastavni delovi
- N – neknjižna građa

Određena maska za unos prilagođena je bibliografskom opisu određene vrste izvora.

Odgovarajuću masku za unos biramo pre kreiranja zapisa. Možemo definisati i podrazumevanu masku za unos koja važi do opoziva (takođe i nakon ponovnog prijavljivanja u sistem).

Postupak

1. Izaberemo metodu **Zapis / Promeni masku za unos**.
2. U prozoru **Maske za unos** iz spiska izaberemo odgovarajuću masku za unos.
3. Kod "Podеси kao podrazumevano" masku za unos možemo unapred da definišemo kao podrazumevanu, tako što je izaberemo iz padajućeg spiska.

Slika 7.1-2: Prozor Maske za unos

4. Kliknemo dugme **U redu**.

Ako nismo izabrali podrazumevanu masku za unos, prilikom kreiranja novog zapisa automatski se otvara prozor **Maske za unos** u kojem izaberemo odgovarajuću masku za unos.

U statusnom redu interfejsa za katalogizaciju vidljiva je trenutno izabrana maska za unos.

Kada uređujemo postojeći zapis za određenu vrstu bibliografskog izvora, prilikom učitavanja zapisa u editor automatski se uključuje odgovarajuća maska za unos. Izuzetno, masku za unos možemo i da promenimo, i to po istom postupku kao što masku biramo pre kreiranja novog zapisa. Moguća je samo promena maske za unos *M – monografske publikacije* u masku *N – neknjižna građa* i obratno.

7.1.12 Metoda Napusti zapis bez pohranjivanja

Metodu **Zapis / Napusti zapis bez pohranjivanja** koristimo onda kada zapis, koji kreiramo ili uređujemo, želimo da napustimo bez pohranjivanja.

Uslov

Zapis mora biti u editoru.

Postupak

1. Izaberemo metodu **Zapis / Napusti zapis bez pohranjivanja**.
Program nas upozorava da zapis neće biti pohranjen.

2. Kliknemo dugme **U redu**.

Zapis se uklanja iz editora i jezička **Radni zapis** u spremištu zapisa. Zapis u spremištu zapisa ostaje nepromenjen.

7.3 UNOS PODATAKA

Podatke unosimo ili menjamo upisivanjem u polje za unos, izborom iz šifrnika ili padajućeg spiska.

7.3.1 Unos sadržaja potpolja

Sadržaj potpolja unosimo u polja za unos. Potpolja imaju ograničenu ili neograničenu dužinu unosa. Određena potpolja imaju fiksnu dužinu unosa koju ne možemo menjati (npr. u potpolje *100c – Godina izdavanja 1* moramo uneti tačno četiri znaka).

Postupak

1. Otvorimo potpolje (v. pogl. 7.2).
2. U polje za unos unesemo tekst ili postojeći sadržaj ispravimo ili promenimo.

Prilikom unosa može nam pomoći tabela COBISS znakova koju možemo pozvati metodom **Uređivanje / Ubaci COBISS znak**. Postupak unosa znakova pomoću tabele opisan je u pogl. 7.3.1.1.

Programom za proveru pravopisa, u polju za unos možemo da proverimo pravilnost unetog teksta. Program za proveru pravopisa opisan je u pogl. 7.3.1.2.

U polje za unos možemo ubaciti i:

- znak za sortiranje NSB/NSE (npr. ≠The ≠)

Izaberemo metodu **Uređivanje / Ubaci znak za sortiranje**.

Savet:

Znak za sortiranje možemo dodati i pritiskom na tipke <Ctrl> + <tipka za razmak>.

- oznaku LaTeX

Izaberemo metodu **Uređivanje / Ubaci LaTeX oznaku**.

Upozorenje:

Potpolja kod poljâ u kojima je normativna kontrola uključena popunjavamo posredno preko normativnih baza podataka CONOR (v. pogl. 7.3.4.1) i SGC (v. pogl. 7.3.4.2).

3. Po potrebi promenimo slova (npr. velika slova u mala ili obratno).

Ako slova u polju za unos želimo da promenimo u mala slova, označimo željeni sadržaj i izaberemo metodu **Uređivanje / Pretvori u mala slova**. Ako slova želimo da promenimo u velika slova, izaberemo metodu **Uređivanje / Pretvori u velika slova**.

4. Po potrebi promenimo pismo (npr. iz latinice u ćirilicu ili obratno).

Ako pismo u polju za unos želimo da promenimo u ćirilicu, označimo željeni sadržaj i izaberemo metodu **Uređivanje / Pretvori u srpsku/makedonsku ćirilicu**. Pri tom se kombinacije lj, nj, dž, dz promene u slova Љ, Њ, Џ, С. Ako pismo u polju za unos želimo da promenimo u latinicu, izaberemo metodu **Uređivanje / Pretvori u latinicu**. Metode su aktivne samo u COBISS sistemima u kojima se koristi ćirilica.

5. Zatvorimo potpolje (v. pogl. 7.2).

Ako sadržaj potpolja nije kontrolisan, upisana vrednost se prenese iza oznake potpolja.

Ako je sadržaj potpolja kontrolisan, upisana vrednost se ne upisuje ako nije ispravna, a ispisuje se upozorenje o grešci. Pogrešnu vrednost tipkama <Ctrl> + <V> možemo ponovo uneti u polje za unos i zatim je ispraviti.

Mogućnosti ...

Unos sadržaja potpolja možemo zaključiti i tako što izaberemo metodu **Uređivanje / Otkazi**, s tim što tada sadržaj potpolja ostaje onakav kakav je bio pre promene.

Savet:

Metode iz menija **Uređivanje** možemo izabrati i iz priručnog menija (v. pogl. 3.2.3).

7.3.1.1 Prozor Skup COBISS znakova

Programska oprema omogućuje unos i pretraživanje podataka koji sadrže neka slova proširene latinice (kvačice, apostrofi itd.).

Postupak

1. U editoru ili pretraživaču aktiviramo polje za unos i postavimo se na mesto na kojem želimo da upišemo znak ili niz znakova.
2. Pritisnemo tipke <Ctrl> + <S>.

Otvora se prozor **Skup COBISS znakova**. U centralnom delu prozora nalazi se spisak u kojem su prikazani COBISS znaci.

Ako polje za unos u pretraživaču ili editoru već sadrži tekst, taj se tekst programski prenosi i u polje za unos "Za kopiranje".

3. Ako kliknemo bilo koji znak, u vrhu spiska, kod "Vrednost COBISS" prikazuje se kod COBISS, a kod "Unicode", Unicode kôd izabranog znaka.

Neka nekodirana potpolja već su povezana s takvim šifrarnicima, a šifrarnik i link možemo formirati i sami.

Tekstove kodiramo i upisujemo u lokalni šifrarnik (v. priručnik *Osnovna uputstva COBISS3*, pogl. 4.7), a zatim lokalni šifrarnik metodom **Podešavanja / Odredi karakteristike potpolja** povezujemo sa odgovarajućim potpoljem (v. pogl. 7.11). U prozoru **Karakteristike potpolja** mora biti označen okvir za aktiviranje kod "Pomoć prilikom unosa".

Primer:

Za unos u potpolje *200b – Opšta oznaka građe* pripremljen je šifrarnik sa sledećim elementima:

"br" – Brajevo pismo
 "cm" – Kartografska građa
 "er" – Elektronski izvor
 "gr" – Grafika
 "kt" – Garnitura
 "mm" – Multimedija
 "mp" – Film
 "ob" – Predmet
 "pm" – Štampane muzikalije
 "sr" – Zvučni snimak
 "tm" – Dva medija
 "vp" – Građa za vizuelna projekcije
 "vr" – Video snimak

Šifrarnik nije obavezan. Po želji, možemo upisati i tekst koji u šifrarniku ne postoji.

Sa šifrarnikom unos je brži, jer ukucavamo samo kod, a tekst opšte oznake građe upisuje se automatski.

7.3.3 Menjanje vrednosti indikatora

Neka polja sadrže indikatore koji dodatno objašnjavaju sadržaj polja, odnos tog polja prema drugim poljima u zapisu ili određuju način tretiranja podataka u ispisima (npr. kataloški listić).

Polje može da ima definisana najviše dva indikatora kojima možemo da odredimo, odnosno da promenimo vrednost.

Postupak

1. Otvorimo polje koje sadrži indikatore.

To možemo učiniti na više načina:

- označimo polje i pritisnemo tipku <Enter>
- označimo polje, pritisnemo i držimo tipku <Alt> te dva puta kliknemo mišem
- označimo polje i izaberemo metodu **Uređivanje / Uredi**
- označimo polje i iz priručnog menija izaberemo metodu **Uredi**

Upozorenje:

Dvostrukim klikom ne otvaramo padajući spisak za određivanje vrednosti indikatora, već sužavamo prikaz polja.

2. Iz padajućeg spiska izaberemo odgovarajuću vrednost indikatora.
3. Izabranu vrednost potvrdimo i zaključimo unos.

To možemo učiniti na više načina:

- kliknemo izvan polja za unos
- pritisnemo tipku <Enter>
- izaberemo metodu **Uređivanje / Potvrđi unos**
- iz priručnog menija izaberemo metodu **Potvrđi unos**

Izabrana vrednost prenosi se u polje za unos nakon oznake indikatora.

7.3.4 Unos u polja pod normativnom kontrolom

Unos podataka u polja kod kojih je uključena normativna kontrola (v. pogl. 2.1.2), razlikuje se od unosa u druga polja. Podatke u njih možemo preneti iz normativne baze podataka CONOR ili SGC ili ih ručno upisati (nazivi korporacija, predmetne odrednice). Za prenos iz normativne baze podataka služi potpolje 3 – *Broj normativnog zapisa* u koje upisujemo identifikacioni broj normativnog zapisa s kojim želimo da povežemo polje u bibliografskom zapisu. Na osnovu tog potpolja u bibliografski zapis se automatski upisuje normativna pristupna tačka, a pri unosu podataka o autorima u njega se dodaju i eventualne varijantne i srodne pristupne tačke iz normativnog zapisa CONOR.

Preko normativne baze podataka odvija se i menjanje polja u bibliografskim zapisima. Potpolje 3 omogućuje i kasnije automatsko usklađivanje polja u bibliografskim zapisima s promenama urađenim u normativnim zapisima (v. pogl. 9.12 i pogl. 10.5).

U COBISS sistemima u kojima normativna kontrola još nije uključena, unos podataka u polja za autore, predmetne odrednice i u odgovarajuća polja bloka 9XX – *Blok za nacionalnu upotrebu* u celini se odvija ručno. Predmetne odrednice oblikovane po drugim predmetnim indeksima takođe unosimo ručno u polja za predmetne odrednice.

7.3.4.1 Normativna kontrola CONOR

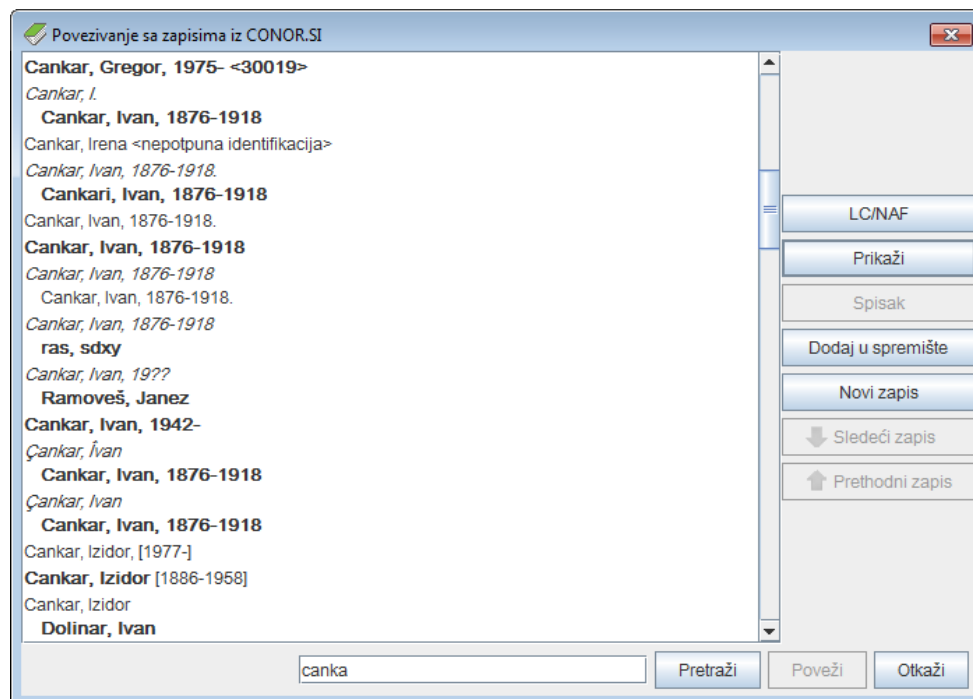
Za povezivanje polja za autore sa odgovarajućim normativnim zapisom iz baze CONOR služi prozor **Povezivanje sa zapisima iz CONOR.XX**.

Elementi prozora su:

- naslovni red

- levi deo prozora koji može da sadrži spisak pristupnih tačaka ili prikaz normativnog zapisa u COMARC formatu ili u MARC 21 formatu.
- polje za unos zahteva za pretraživanje
- dugmad
 - **LC/NAF** – prelazak u bazu podataka LC/NAF
 - **CONOR.XX** – prelazak u bazu podataka CONOR.XX
 - **Prikaži** – prikaz kompletnog zapisa za izabranu pristupnu tačku sa spiska
 - **Spisak** – prikaz spiska pristupnih tačaka koji dobijamo nakon pretraživanja
 - **Dodaj u spremište** – prelazak u prozor **Normativni zapis (CONOR)**; izabrani zapis se prenosi u spremište zapisa (zapisi iz baze podataka LC/NAF pri tom se konvertuju u COMARC/A format)
 - **Novi zapis** – prelazak u prozor **Normativni zapis (CONOR)**
 - **Sledeći zapis** – prikaz sledećeg zapisa sa spiska
 - **Prethodni zapis** – prikaz prethodnog zapisa sa spiska
 - **Pretraži** – aktiviranje pretraživanja nakon unosa zahteva za pretraživanje
 - **Poveži** – zatvaranje prozora; u potpolje 3 upisuje se identifikacioni broj normativnog zapisa
 - **Otkazi** – zatvaranje prozora; polje se pohranjuje bez promene u potpolju 3

Dugme **LC/NAF** vidljivo je kada pretražujemo po bazi podataka CONOR.XX; kada pretražujemo po bazi podataka LC/NAF, vidljivo je dugme **CONOR.XX**. Dugme **Prikaži** aktivno je kada je u prozoru prikazan spisak pristupnih tačaka, dugmad **Spisak**, **Sledeći zapis** i **Prethodni zapis** aktivna su kada je u prozoru prikazan kompletan zapis, a dugme **Poveži** aktivno je samo kada je u prozoru prikazan kompletan zapis iz baze podataka CONOR.XX.

Slika 7.3-2: Primer prozora za povezivanje sa zapisima iz CONOR.XX

U spisku u levom delu prozora prikazane su različite vrste pristupnih tačaka iz normativne baze podataka. Međusobno se razlikuju na sledeći način:

- **Normativne pristupne tačke** iz baze podataka CONOR.XX, koje u potpolju 100b imaju kod "a" – *usvojena*, u spisku su ispisane masnim slovima; ostale normativne pristupne tačke ispisane su običnim pismom.
- **Varijantne pristupne tačke** ispisane su italikom. Nakon svake varijantne pristupne tačke u sledećem redu sledi pripadajuća normativna pristupna tačka koja je pomerena udesno.
- **Srodne pristupne tačke** ispisane su običnim pismom. Nakon svake srodne pristupne tačke u sledećem redu sledi pripadajuća normativna pristupna tačka koja je pomerena udesno.

Na spisku iz baze podataka CONOR.XX prikazani su i neki drugi podaci:

- U slučaju kada godina nije deo normativne pristupne tačke (ne postoji potpolje 200f – *Datumi*), u uglastoj zagradi se ispisuju godine iz potpolja 190a – *Godina* (rođenja ili početka) i 191a – *Godina* (smrti ili prestanka).
- U trougaonoj zagradi ispisuje se potpolje 200r – *Šifra istraživača*.
- Dopiše se tekst "više osoba", ako je u potpolju 120b – *Lično ime se razlikuje ili se ne razlikuje* kod "b" – *lično ime se ne razlikuje*.
- Dopiše se tekst "nepotpuna identifikacija", ako u zapisu nije ispunjeno potpolje 120b – *Lično ime se razlikuje ili se ne razlikuje*, te nijedno od polja 190 – *Datum rođenja/početka*, 191 – *Datum smrti/prestanka*,

200c – Dodaci imenu, 200d – Rimski brojevi, 200f – Datumi, 200r – Šifra istraživača.

7.3.4.1.1 Unos novog polja

Umesto da u polja, kod kojih je uključena normativna kontrola, podatke upisujemo ručno, u normativnoj bazi podataka samo potražimo željenu pristupnu tačku i potvrdimo pripadajući normativni zapis.

Postupak

1. Otvorimo potpolje 3 i u njega upišemo zahtev za pretraživanje: proizvoljno izabrane reči ili početke reči iz pristupne tačke (pretraživanje rečima) ili pristupnu tačku u znacima navoda, pri čemu eventualno skraćivanje označimo znakom "*" (frazno pretraživanje). Možemo da upišemo i identifikacioni broj odgovarajućeg normativnog zapisa, ako nam je poznat.
2. Zatim pritisnemo tipku <Enter> ili tipku <Tab>, potom i tipku za razmak, a možemo da kliknemo i ikonu pored polja za unos zahteva za pretraživanje.

Ako se u normativnoj bazi podataka nalaze pristupne tačke koje odgovaraju zahtevu za pretraživanje, otvara se prozor **Povezivanje sa zapisima iz CONOR.XX** sa spiskom tih pristupnih tačaka.

Savet:

Za pristupne tačke sa spiska možemo proveriti normativne zapise. To činimo tako što izaberemo odgovarajuću pristupnu tačku i kliknemo dugme **Prikaži**. U prozoru se prikazuje zapis u MARC formatu, a spisak kasnije ponovo možemo da otvorimo klikom na dugme **Spisak**.

Ako u normativnoj bazi podataka ne postoji odgovarajuća pristupna tačka, ispisuje se programska poruka. Nakon potvrđivanja klikom na dugme **U redu**, otvara se prazan prozor **Povezivanje sa zapisima iz CONOR.XX** sa upisanim zahtevom za pretraživanje u polju za unos.

Upozorenje:

Ako kao rezultat pretraživanja dobijemo previše zapisa, ispisuje se poruka da treba da poboljšamo zahtev za pretraživanje. Pretraživanje ponavljamo tako što upišemo precizniji zahtev za pretraživanje.

3. Ako tražena pristupna tačka ne postoji u spisku, pretražujemo i po varijantnim oblicima. Novi zahtev za pretraživanje upisujemo u polje za unos ispod spiska imena i kliknemo dugme **Pretraži**.

Upozorenje:

Preciznost prilikom pretraživanja odgovarajuće pristupne tačke veoma je značajna, jer bismo u suprotnom mogli da kreiramo novi zapis za isti

entitet ili da bibliografski zapis povežemo s pogrešnim normativnim zapisom.

4. Ako smo normativni zapis pronašli u normativnoj bazi CONOR.XX i ako imamo odgovarajuću privilegiju za uređivanje, proverimo da li zapis treba i dopuniti. Dopunjavamo ga tako što kliknemo dugme **Dodaj u spremište** i zatim pratimo korake od 4 do 6 u poglavlju 9.9. Zatim se vratimo u prozor **Povezivanje sa zapisima iz CONOR.XX**. Potražimo zapis koji smo upravo uredili.

Upozorenje:

Od vrste zapisa i od privilegija koje imamo zavisi kojim ćemo podacima moći da dopunjujemo normativni zapis.

Uređivanje zapisa za koje je neka biblioteka preuzela odgovornost, dozvoljeno je samo katalogizatorima iz te biblioteke i katalogizatorima s privilegijom CAT_CONOR. Izuzetak su varijantne pristupne tačke u zapisima za lična imena koje uvek može da dodaje bilo koji katalogizator.

Za uređivanje kompletnih zapisa za lična imena katalogizatoru je potrebna privilegija CAT_NEWPN. Bez te privilegije može se uređivati samo ograničen skup polja.

Za uređivanje bilo kojih podataka u zapisima za korporacije katalogizatoru je potrebna privilegija CAT_NEWCB. Bez te privilegije u zapis se ne mogu dodati ni varijantne pristupne tačke.

5. Ako normativni zapis nismo pronašli u normativnoj bazi CONOR.XX, možemo da pretražujemo i po stranjoj normativnoj bazi podataka LC/NAF, tako što kliknemo dugme **LC/NAF**.

Savet:

Klikom na dugme **CONOR.XX** možemo kasnije da se vratimo na pretraživanje po normativnoj bazi CONOR.XX

6. Ako smo normativni zapis pronašli u bazi podataka LC/NAF, odande ga preuzimamo, ako za to imamo privilegiju. Kliknemo dugme **Dodaj u spremište** i zatim pratimo korake od 4 do 6 u poglavlju 9.7.1. Zatim se vratimo u prozor **Povezivanje sa zapisima iz CONOR.XX**. Potražimo zapis koji smo preuzeli.

Upozorenje:

Mogućnost preuzimanja normativnih zapisa imaju samo katalogizatori s privilegijom CAT_NEWPN (za osobe) ili CAT_NEWCB (za korporacije).

7. Ako normativni zapis ne pronađemo i ako imamo odgovarajuću privilegiju za kreiranje zapisa, kliknemo dugme **Novi zapis** i u prozoru **Normativni zapis (CONOR)**, koji se otvara, odnosno postaje aktivan, kreiramo novi normativni zapis (v. pogl. 9.8). Zatim se vratimo u prozor **Povezivanje sa zapisima iz CONOR.XX**. Potražimo zapis koji smo kreirali.

Upozorenje:

Normativne zapise za lična imena mogu da kreiraju svi katalogizatori.

*Mogućnost kreiranja normativnog zapisa za naziv korporacije imaju samo katalogizatori s privilegijom CAT_NEWCB. Za katalogizatore bez te privilegije, dugme **Novi zapis** nije aktivno, te zato odrednicu ručno moraju da unesu u bibliografski zapis.*

8. Ako normativni zapis ne pronađemo, a privilegiju za kreiranje zapisa nemamo, klikom na dugme **Otkazi** napuštamo prozor **Povezivanje sa zapisima iz CONOR.XX** i polje u bibliografskom zapisu ispunimo ručno. U suprotnom, nastavljamo s tačkom 9.
9. U spisku pristupnih tačaka izaberemo odgovarajuću pristupnu tačku i kliknemo dugme **Prikaži** te zatim i dugme **Poveži**.
Prozor **Povezivanje sa zapisima iz CONOR.XX** se zatvara. U bibliografski zapis, u potpolje 3, upisuje se identifikacioni broj normativnog zapisa, a istovremeno se automatski dodaju i sva potpolja iz normativne pristupne tačke (u slučaju ličnih imena autora i šifra istraživača). U bibliografski zapis dodaju se i sve eventualne varijantne i srodne pristupne tačke iz normativnog zapisa.
10. U polju za odrednicu ručno ispunimo potpolja koja nisu obuhvaćena normativnom kontrolom (npr. unesemo kod za vrstu autorstva).
11. Ako u normativnom zapisu nedostaje oblik pristupne tačke koja se nalazi u izvoru, a mi nemamo odgovarajuću privilegiju da bismo mogli da je dodamo u normativni zapis, ručno je unesemo u bibliografski zapis.

7.3.4.1.2 Povezivanje postojećih polja

Bibliografski zapisi mogu da sadrže odrednice koje nisu povezane s normativnom bazom. Poznajemo ih po tome jer im nedostaje identifikacioni broj normativnog zapisa u potpolju 3.

Prilikom uređivanja takvih zapisa, nepovezane odrednice po mogućnosti treba povezati sa odgovarajućim normativnim zapisima. Ako odrednice za lična imena prilikom uređivanja ne povežemo, a pri tom se neka od odrednica nalazi u normativnoj bazi podataka, program nas na to upozorava.

Postupak

1. Otvaramo potpolje 3 u polju s nepovezanim odrednicom.

2. Kliknemo ikonu .

Ako u normativnoj bazi podataka ne postoji odgovarajuća pristupna tačka, ispisuje se programska poruka.

Otvora se prozor **Povezivanje sa zapisima iz CONOR.XX**. Ako pristupna tačka postoji, ispisuje se u spisku pristupnih tačaka iz normativne baze podataka.

3. Zatim pratimo korake od 4 do 11 kod postupka u pogl. 7.3.4.1.1.

Mogućnosti ...

Veći broj bibliografskih zapisa s nepovezanim poljima za lična imena posebnom metodom možemo istovremeno povezati u prozoru **Normativni zapis (CONOR)** (v. pogl. 9.4.3).

7.3.4.1.3 Prevezivanje polja

Prevezivanje koristimo prilikom ispravljanja pogrešno povezanih polja u bibliografskim zapisima. Reč je o poljima kod kojih je u potpolju 3 upisan identifikacioni broj pogrešnog normativnog zapisa.

Polje moramo povezati sa odgovarajućim normativnim zapisom.

Postupak

1. Otvaramo potpolje 3 u polju s pogrešno povezanom odrednicom.

Upozorenje:

Ako se odrednica u bibliografskom zapisu razlikuje od normativne pristupne tačke u normativnoj bazi podataka, a u potpolju 3 se nalazi identifikacioni broj pravog normativnog zapisa, sadržaj potpolja ne treba ispravljati. Dovoljno je, da ponovo pohranimo bibliografski zapis i program će odrednicu automatski ispraviti.

To se događa ako smo u normativnom zapisu ispravili oblik normativne pristupne tačke, a pri tom nismo pohranili bibliografski zapis te nije izvedeno automatsko usklađivanje bibliografske s normativnom bazom podataka.

2. Izbrisemo identifikacioni broj pogrešnog normativnog zapisa. Zatim pratimo korake od 2 do 11 kod postupka u pogl. 7.3.4.1.1.

Mogućnosti ...

Veći broj bibliografskih zapisa s pogrešno povezanim poljima za lična imena posebnom metodom istovremeno možemo povezati u prozoru **Normativni zapis (CONOR)** (v. pogl. 9.4.3).

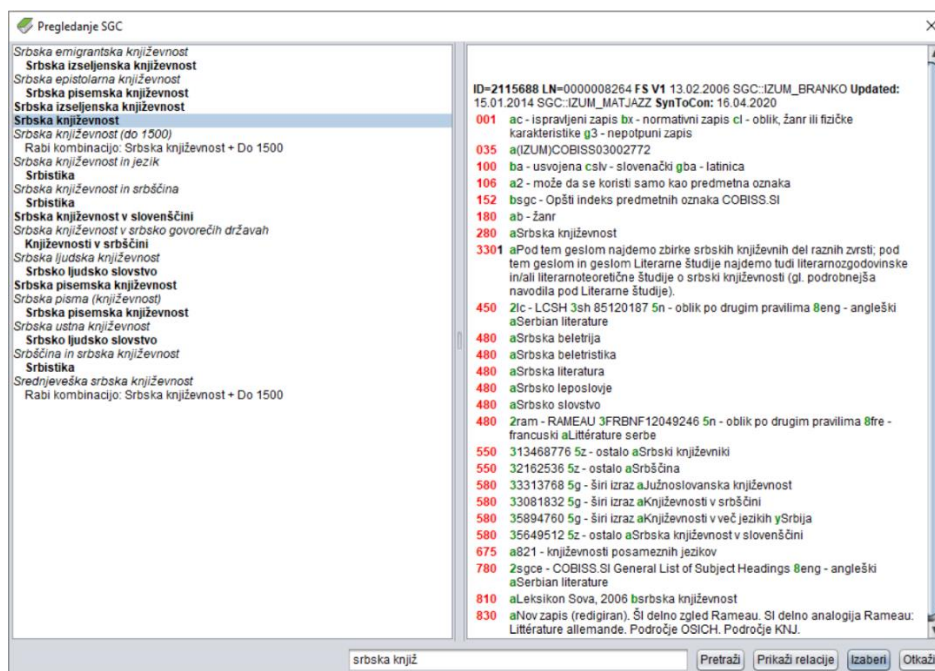
7.3.4.2 Normativna kontrola SGC

Za povezivanje polja za predmetne odrednice sa odgovarajućim normativnim zapisom iz baze SGC služi prozor **Pregledanje SGC**.

Elementi prozora su:

- red sa naslovom
- levi deo prozora sa spiskom pristupnih tačaka koje dobijamo nakon pretraživanja
- desni deo prozora koji za izabranu pristupnu tačku sa spiska sadrži kompletan zapis
- polje za unos zahteva za pretraživanje
- dugmad

- **Pretraži** – pokretanje pretraživanja nakon unosa zahteva za pretraživanje
- **Prikaži relacije** – prikaz zapisa za izabranu pristupnu tačku u prikazivaču u kojem u relacijama možemo da proverimo šire, uže ili srodne izraze. Klikom na dugme **Izaberi** zapis iz prikazivača prenosi se u prozor **Pregledanje SGC**.
- **Izaberi** – zatvaranje prozora; u potpolje 3 upisuje se identifikacioni broj normativnog zapisa SGC
- **Otkazi** – zatvaranje prozora; polje se pohranjuje bez promene u potpolju 3

Slika 7.3-3: Primer prozora za povezivanje sa zapisima iz SGC

U levom delu prozora na spisku su različite vrste pristupnih tačaka iz normativne baze podataka SGC koje razlikujemo na sledeći način:

- **Normativne pristupne tačke SGC** ispisane su na spisku masnim slovima (polje 2XX iz normativnih zapisa, tj. zapisa koji u potpolju 001b imaju kod "x" – *normativni zapis*).
- **Varijantne pristupne tačke** ispisane su kurzivom (polje 4XX iz svih zapisa i polje 2XX iz uputnih i opštih tumačnih zapisa, tj. zapisa koji u potpolju 001b imaju kod "y" – *uputni zapis* ili kod "z" – *opšti tumačni zapis*). Iza svake varijantne pristupne tačke u sledećem redu sledi:
 - pripadajuća normativna pristupna tačka koja je ispisana masnim slovima i uvučena nadesno (ako je reč o normativnom zapisu).
 - pripadajuća uputnica iz polja 310 koja je ispisana običnim slovima i uvučena udesno (ako je reč o uputnom zapisu).
 - pripadajuća uputnica iz polja 320 koja je ispisana običnim slovima i uvučena udesno (ako je reč o opštem tumačnom zapisu).

- **Normativne pristupne tačke oblikovane po pravilima iz drugih sistema predmetnih odrednica** ispisane su na isti način kao i varijantne pristupne tačke, dakle kurzivom, u okruglim zagradama dodat im je samo kod za sistem iz potpolja 4XX2.
- **Normativne pristupne tačke SGC na engleskom jeziku** ispisane su običnim slovima (polje 7XX). U okruglim zagradama dodat je kod sistema "SGCE" iz potpolja 7XX2. Iza svake normativne pristupne tačke na drugom jeziku u sledećem redu sledi:
 - pripadajuća pristupna tačka koja je ispisana masnim slovima i uvučena udesno (ako je reč o normativnom zapisu).
 - pripadajuća uputnica iz polja 310 koja je ispisana običnim slovima i uvučena udesno (ako je reč o uputnom zapisu).
 - pripadajuća uputnica iz polja 320 koja je ispisana običnim slovima i uvučena udesno (ako je reč o opštem tumačnom zapisu).

Na spisku se vide zapisi iz SGC bez obzira na vrstu predmetne odrednice koju upisujemo u bibliografski zapis, a relaciju možemo da uspostavimo samo sa zapisom za odgovarajuću vrstu pristupne tačke. Neodgovarajuće pristupne tačke i pripadajući podaci ispisani su na spisku sivom bojom (npr. ako u potpolje 6063 upišemo umesto tematske predmetne odrednice lično ime, na spisku inače vidimo podatke iz normativnog zapisa za to lično ime, ali ispisani su sivom bojom). Samo podaci iz odgovarajućih zapisa ispisuju se crnom bojom.

Odgovarajuće kombinacije su:

- polje 600 u bibliografskom zapisu i polje 200 u normativnom zapisu SGC
- polje 601 u bibliografskom zapisu i polje 210 u normativnom zapisu SGC
- polje 602 u bibliografskom zapisu i polje 220 u normativnom zapisu SGC
- polje 604 u bibliografskom zapisu i polje 240 ili 243 u normativnom zapisu SGC
- polje 605 u bibliografskom zapisu i polje 230 u normativnom zapisu SGC
- polje 606 u bibliografskom zapisu i polje 250 ili 280 u normativnom zapisu SGC
- polje 607 u bibliografskom zapisu i polje 215 u normativnom zapisu SGC
- polje 609 u bibliografskom zapisu i polje 280 u normativnom zapisu SGC

7.3.4.2.1 Unos novog polja

U polja 60X kod kojih je uključena normativna kontrola podatke ne upisujemo ručno, već u normativnoj bazi podataka samo potražimo željenu pristupnu tačku i potvrdimo pripadajući normativni zapis. Izuzetak su vremenske predmetne odrednice u polju 608. Unos polja 608 je slobodan, jer u SGC ne postoje zapisi za vremenske predmetne odrednice.

Upozorenje:

Za unos u potpolje 60X3 i za menjanje ili brisanje podataka u polju 60X u kojem je potpolje 60X3 potrebna nam je privilegija CAT_SUBLINK.

Postupak

1. Otvaramo potpolje 3 i u njega upisujemo zahtev za pretraživanje: proizvoljne reči ili početke pojedinačnih reči iz predmetne odrednice (pretraživanje po rečima) ili predmetnu odrednicu između navodnika pri čemu eventualno skraćivanje označavamo znakom "*" (frazno pretraživanje). Možemo da upišemo i identifikacioni broj odgovarajućeg normativnog zapisa ako ga znamo.
2. Potom pritisnemo tipku <Enter> ili tipku <Tab> i nakon toga razmaknicu, a možemo i da kliknemo ikonu pored polja za unos zahteva za pretraživanje.

Ako se u normativnoj bazi podataka nalaze verifikovani zapisi s pristupnim tačkama, otvara se prozor **Pregledanje SGC** sa spiskom tih pristupnih tačaka.

Savet:

Za pristupne tačke sa spiska u levom delu prozora možemo brzo da proverimo normativne zapise u desnom delu prozora. Kada se tipkama za pomeranje <gore>, <dole> ili mišem pomeramo po spisku u levom delu prozora, u desnom delu se prikazuje pripadajući zapis izabrane pristupne tačke.

Ako se u normativnoj bazi podataka ne nalazi odgovarajuća pristupna tačka, ispisuje se programska poruka. Nakon potvrđivanja klikom na dugme **U redu** otvara se prazan prozor **Pregledanje SGC** s upisanim zahtevom za pretraživanje u polju za unos.

Upozorenje:

Ako za rezultat pretraživanja dobijemo previše zapisa, ispisuje se poruka da poboljšamo zahtev za pretraživanje. Pretraživanje ponavljamo tako što upišemo precizniji zahtev za pretraživanje.

3. Ako tražena pristupna tačka nije na spisku, pretražimo još po varijantnim oblicima tako što novi zahtev za pretraživanje upišemo u polje za unos i kliknemo dugme **Pretraži**.

Upozorenje:

Pri pretraživanju odgovarajuće pristupne tačke obavezno uvažavamo načela predmetnog označavanja predmetnim indeksom SGC. Zbog pogrešne predmetne odrednice u bibliografskom zapisu pretraživanje neće dati odgovarajuće rezultate.

4. Klikom na dugme **Prikaži relacije** možemo pristupiti zapisima koji su s prvobitno izabranim zapisom povezani. Možemo da proverimo i šire, uže i srodne zapise. Zapis koji smo izabrali otvara se u prikazivaču. Ako u donjem delu prozora **Relacije** izaberemo drugi zapis i kliknemo dugme **Otvori**, u prikazivač se učitava drugi zapis, a ako ga potvrdimo nakon toga dugmetom **Izaberi**, prenosi se i u prozor **Pregledanje SGC**.
5. Ako na spisku pristupnih tačaka ne pronađemo odgovarajuću pristupnu tačku, klikom na dugme **Otkazi** napuštamo prozor **Pregledanje SGC** i polje 60X u bibliografskom zapisu popunjavamo ručno. Inače, nastavljamo postupak u tački 6.
6. Na spisku pristupnih tačaka izaberemo odgovarajuću pristupnu tačku i kliknemo dugme **Izaberi**.

Prozor **Pregledanje SGC** se zatvara. U bibliografski zapis u potpolje 3 upisuje se identifikacioni broj normativnog zapisa SGC, u potpolje 2 upisuje se kod sistema "SGC", a istovremeno se automatski dodaju i sva potpolja iz normativne pristupne tačke.

7.3.4.2.2 Povezivanje postojećih polja

Predmetne odrednice koje nisu povezane sa normativnom bazom SGC prepoznajemo po nedostajućem identifikacionom broju normativnog zapisa u potpolju 3. Ove predmetne odrednice možemo da povežemo ako postoji odgovarajući normativni zapis.

Postupak

1. Otvaramo potpolje 3 u polju sa nepovezanim predmetnom odrednicom.

2. Kliknemo ikonu .

Ako u normativnoj bazi podataka ne postoji odgovarajuća pristupna tačka, ispisuje se programska poruka.

Otvora se prozor **Pregledanje SGC**. Ako pristupna tačka postoji, ispisuje se na spisku pristupnih tačaka iz normativne baze podataka.

3. Zatim pratimo korake od 3 do 6 kod postupka koji je opisan u pogl. 7.3.4.2.1.

7.3.5 Unos pomoću numeratora

U pojedina potpolja brojevi se prepisuju s numeratora.

Uslov

Numerator mora da bude definisan (v. pogl. 12.1.9.1).

Postupak

1. Otvaramo odgovarajuće potpolje (npr. 020b, 021b).
2. Iz priručnog menija izaberemo metodu **Aktiviraj numerator <naziv numeratora>**.

U polje za unos upisuje se sledeći broj s numeratora.

Upozorenje:

Ako je za isto potpolje definisano više numeratora, najpre moramo da izaberemo odgovarajući numerator.

3. Zatvorimo potpolje.

7.3.6 Specifičnosti prilikom unosa u polja COMARC/B formata

U nastavku je detaljnije opisan unos u neka polja COMARC/B formata, kod kojih postoje određene specifičnosti.

7.3.6.1 Polja za povezivanje kod kontinuiranih izvora (4XX)

Polja u bloku 4XX, koja se koriste za prikaz odnosa između kontinuiranih izvora koji opisujemo i srodnih kontinuiranih izvora, sadrže potpolja *a – Stvarni/ključni naslov* i *x – ISSN* u koja unosimo (ključni) naslov i/ili ISSN srodnog kontinuiranog izvora.

Potpolje *a* treba uneti samo kada zapis za srodni kontinuirani izvor ne postoji u COBIB-u ili kada u postojećem zapisu nema polja *530 – Ključni naslov*. Potpolje *a* unosimo i onda kada nemamo ISSN.

Uslov

Dodali smo odgovarajuće polje iz bloka 4XX.

Postupak

1. Otvorimo potpolje *x*.
2. Unesemo ISSN srodnog kontinuiranog izvora.

Nakon potvrđivanja unosa otvara se prozor sa odgovarajućim upozorenjem. Sledeći postupak razlikuje se s obzirom na to

1. **da li zapis s tim ISSN-om postoji u COBIB-u, a zapis sadrži i polje 530** (u upozorenju se ispisuje ključni naslov iz COBIB-a, tj. COBIB: KT=<ključni naslov>).
2. **da li zapis s tim ISSN-om postoji u COBIB-u i u ISSN bazi, ali zapis u COBIB-u ne sadrži polje 530** (u upozorenju se ispisuje ključni naslov iz ISSN baze, tj. COBIB: KT=?, ISSN: KT=<ključni naslov>, a program nas istovremeno upozorava na to da ključni naslov posebnom metodom treba uneti u potpolje *a*).

3. *da li zapis s tim ISSN-om postoji u COBIB-u, ali ne i u ISSN bazi; zapis u COBIB-u ne sadrži polje 530* (u upozorenju se ispisuje naslov iz COBIB-a, tj. COBIB: KT=?, TI=<stvarni naslov>, ISSN: KT=?, a program nas istovremeno upozorava da stvarni naslov treba upisati u potpolje a).
 4. *da li zapis s tim ISSN-om ne postoji u COBIB-u, a postoji u ISSN bazi* (u upozorenju se ispisuje ključni naslov iz baze ISSN, tj. ISSN: KT=<ključni naslov>, a program nas istovremeno upozorava da ključni naslov posebnom metodom treba uneti u potpolje a).
 5. *da li zapis s tim ISSN-om ne postoji, ni u COBIB-u ni u ISSN bazi* (u upozorenju se ključni naslov iz ISSN baze ne ispisuje, tj. ISSN: KT=?, a program nas istovremeno upozorava na to da stvarni naslov treba upisati u potpolje a).
3. Kliknemo dugme **U redu**.
ISSN srodnog kontinuiranog izvora prenosi se u polje za unos iza oznake potpolja.
U slučaju uslova pod 1. tačkom, 2. koraka, postupak je time zaključen, a u slučaju drugih uslova nastavljamo sa sledećim korakom.
 4. Otvaramo potpolje a.
 5. Unesemo naslov.
 - Ako važi uslov pod 2. ili 4. tačkom, kod 2. koraka, iz priručnog menija izaberemo metodu **Prenesi naslov iz ISSN**.
Ključni naslov se iz ISSN baze programski upiše u polje za unos.
 - Ako važi uslov pod 3. tačkom, kod 2. koraka, unosimo stvarni naslov srodnog kontinuiranog izvora koji prepisujemo iz polja 200 u zapisu za srodni kontinuirani izvor u COBIB-u.
 - Ako važi uslov pod 5. tačkom, kod 2. koraka, unesemo stvarni naslov srodnog kontinuiranog izvora koji prepisujemo s publikacije.
 6. Zatvorimo potpolje.
Ključni, odnosno stvarni naslov, prenosi se u polje za unos iza oznake potpolja.

7.3.6.2 ISBN (010)

Ako u zapis unesemo 10-cifreni ISBN, moramo uneti i 13-cifreni koji program, na osnovu 10-cifrenoga broja, sam izračuna.

Uslov

Zapis mora sadržati polje 010 sa 10-cifrenim ISBN-om u potpolju a.

Postupak

1. Nakon polja 010 sa 10-cifrenim ISBN-om dodajemo još jedno polje 010 koje sadrži potpolje a.
2. Otvaramo potpolje 010a.
3. Iz priručnog menija izaberemo metodu **Dodaj 13-cifreni ISBN**.

U polje za unos upisuje se adekvatno izračunat 13-cifreni ISBN.

4. Zatvaramo potpolje.

7.3.6.3 Država izdavanja (102)

Kod katalogizacije članaka i sastavnih delova možemo preneti kod države iz zapisa za izvor.

Postupak

1. Otvaramo potpolje 102a.
2. Iz priručnog menija izaberemo metodu **Prenesi kod države za izvor**.
U polje za unos upisuje se kod države koji važi za izvor.
3. Zatvaramo potpolje.

7.3.6.4 Privezane publikacije – adligati (481, 482)

Prilikom katalogizacije monografskih publikacija, u polje 481 možemo programski da dodamo podatke iz zapisa za privezanu jedinicu, a prilikom katalogizacije privezane publikacije, u polje 482 možemo da dodamo podatke iz zapisa za osnovnu jedinicu.

Postupak

1. Klikom označimo polje 481 ili 482.
2. Izaberemo metodu **Uređivanje / Prenesi podatke (COBISS.XX-ID)**.
Otvora se prozor **Podaci o izvoru**.
3. Kod "COBISS.XX-ID" upišemo identifikacioni broj odgovarajućeg bibliografskog zapisa. Prozor zatvaramo klikom na dugme **U redu**.

U polje se ugrađuju polja i potpolja sa upisanim podacima iz odgovarajućeg zapisa.

Upozorenje:

Ako u polju 481 ili 482 imamo već upisane podatke, prilikom prenosa će ih prekriti podaci iz drugog zapisa. Izuzetak su potpolja 0, 5 in 9 koja su ugrađena u polje 200, jer se iz njih podaci ne brišu.

Mogućnosti ...

Metodu **Prenesi podatke (COBISS.XX-ID)** možemo da izaberemo i iz priručnog menija.

7.3.7 Vrednosti koje korisnik unapred definiše

U zapis možemo uneti vrednosti koje smo unapred sami definisali. Način na koji ih definišemo opisan je u poglavlju 11.4.

Uslov U datoteci privremeno pohranjenih zapisa mora biti kreiran zapis tipa "default" s podacima koji predstavljaju definisane vrednosti.

Postupak

1. Po želji otvaramo potpolje u koje želimo da dodamo vrednost koju smo sami definisali.
2. Izaberemo metodu **Uređivanje / Dodaj definisanu vrednost**.
U polje za unos upisuje se sadržaj iz odgovarajućeg potpolja zapisa tipa "default".
3. Zatvorimo potpolje.

Mogućnosti ... Vrednost koju smo sami definisali možemo dodati i pritiskom na tipke <Ctrl> + <D>.

Upozorenje:

Prilikom učitavanja zapisa u editor, u prazan zapis se, kao podrazumevane vrednosti, automatski upisuju one vrednosti koje su za izabranu masku definisane na nivou sistema.

8.2 PREUZIMANJE ZAPISA

Kada prilikom pretraživanja ustanovimo da zapisa za bibliografski izvor nije u lokalnoj bazi podataka, proverimo da li postoji u COBIB-u. Ako zapis ne postoji u COBIB-u, možemo proveriti da li postoji u nekoj drugoj uzajamnoj bibliografskoj bazi podataka u mreži COBISS.Net ili u nekoj drugoj stranoj bazi podataka (Online katalog Kongresne biblioteke, WorldCat, ISSN). Ako zapis postoji, možemo ga preuzeti u COBIB i lokalnu bazu podataka.

8.2.1 Zapis postoji u COBIB-u

Ako prilikom pretraživanja ustanovimo da zapis za bibliografski izvor ne postoji u lokalnoj bazi podataka, ali da postoji u COBIB-u, moramo ga odande preuzeti.

Postupak

Polazimo iz prozora **Bibliografski zapis**.

1. Izaberemo metodu **Pretraživanje / <akronim lokalne baze podataka>/COBIB**.

Otvora se prozor **Pretraživanje – Bibliografski zapis (<akronim lokalne baze podataka>)**.

2. Upišemo odgovarajući zahtev za pretraživanje i izvedemo pretraživanje u lokalnoj bazi podataka. Postupak pretraživanja detaljno je opisan u pogl. 4.

Zapis za bibliografski izvor koji pretražujemo ne nalazi se u rezultatima pretraživanja.

3. Kliknemo dugme **COBIB** i isto pretraživanje ponovimo i u COBIB-u.

Zapis za bibliografski vir koji pretražujemo nalazi se u rezultatima pretraživanja. Nastavljamo sa sledećim korakom.

Ako se zapis za bibliografski izvor ne nalazi u rezultatima pretraživanja, proverimo i u drugim uzajamnim bazama podataka u mreži COBISS.Net i/ili drugim stranim bibliografskim bazama podataka (v. pogl. 8.2.2, 8.2.3 i 8.2.4).

4. Označimo odgovarajući zapis na spisku rezultata pretraživanja i kliknemo dugme **Izaberi**.

Zapis, koji smo izabrali, dodaje se kao jezičak u spremište zapisa.

5. Označimo odgovarajući jezičak i izaberemo metodu **Zapis / Preuzmi zapis**.

Zapis se učita u editor. Istovremeno se izvede i programsko proveravanje zapisa. Ako zapis sadrži greške, otvara se prozor sa spiskom grešaka.

Prozor zatvaramo klikom na dugme **U redu**.

Ako u zapisu nisu potrebne ispravke, odnosno dopune, nastavljamo sa 7. korakom, a u suprotnom sa sledećim korakom.

Upozorenje:

*Metoda **Zapis / Preuzmi zapis** nije aktivna kada je u editor već učitana drugi zapis ili kada u spremištu zapisa nije izabran zapis iz COBIB-a.*

Ako pokušamo da iz COBIB-a preuzmemo zapis koji je označen za brisanje, ili da preuzmemo zapis koji u lokalnoj bazi podataka već postoji, program nas upozorava da to nije moguće.

Ako pokušavamo iz COBIB-a da preuzmemo zbirni zapis (001c = "c"), program nas upozorava da je reč o zbirnom zapisu.

Prilikom prenosa sadržaja izabranog zapisa u editor, ne prenose se polja koja sadrže potpolje 5 sa siglom druge biblioteke (polja 012, 141, 316 itd.). Nakon pohranjivanja, ta se polja ponovo dodaju u zapis u COBIB-u.

6. Adekvatno ispravimo, odnosno dopunimo podatke u zapisu. Mogućnosti za rad u editoru opisane su u pogl. 7.

7. Zapis pohranimo metodom **Zapis / Pohrani zapis**.

Ako u zapisu postoje greške koje se mogu ustanoviti programski, program nas na to upozorava, a takođe nas upozorava i na zapise u COBIB-u koji bi mogli biti duplikat zapisa koji smo upravo uređivali. Program nas upozorava i onda kada se u COBIB-u promene polja za sadržinsku obradu (v. pogl. 7.1.10).

Zapis, koji smo ispravili, odnosno dopunili, pohranjuje se u COBIB i lokalnu bazu podataka. Ako zapis nismo menjali, on se pohranjuje samo u lokalnu bazu podataka.

Upozorenje:

Greške na koje nas program upozorava treba proveriti i po mogućnosti ispraviti.

8.2.2 Zapis postoji u mreži COBISS.Net

Ako prilikom pretraživanja ustanovimo da zapis za bibliografski izvor ne postoji u lokalnoj bazi podataka i COBIB-u, ali da postoji u nekoj od drugih uzajamnih bibliografskih baza podataka u mreži COBISS.Net, odande ga možemo preuzeti u COBIB i lokalnu bazu podataka.

Uslov

Zapis ne postoji, ni u lokalnoj bazi podataka, ni u COBIB-u.

Postupak

Polazimo iz prozora **Bibliografski zapis**.

1. Izaberemo metodu **Pretraživanje / COBIS.Net**

Otvora se prozor **Pretraživanje – Bibliografski zapis (COBISS.Net)**.

2. Upišemo odgovarajući zahtev za pretraživanje i izvedemo pretraživanje. S obzirom na izvor koji želimo da katalogizujemo, možemo se odlučiti za pretraživanje po svim uzajamnim bazama podataka u mreži COBISS.Net istovremeno, a takođe iz padajućeg spiska kod dugmeta **COBISS.Net** možemo izabrati jednu od uzajamnih bibliografskih baza podataka (npr. COBIB.SR) i na taj način pretraživati samo po jednom COBIB-u.

Ako zapis za bibliografski izvor koji pronademo nije kompletan, nastavljamo sa sledećim korakom.

Ako nam se učini da bi nam ispravljanje, odnosno dopunjavanje zapisa, oduzelo previše vremena, zapis ne preuzimamo, već ga kreiramo od početka (v. pogl. 8.3.1).

Upozorenje:

Prilikom pretraživanja po mreži COBISS.Net, u pretraživaču nije na raspolaganju polje "Skeniranje" za dodatno limitiranje pretraživanja.

3. Označimo odgovarajući zapis na spisku rezultata pretraživanja i kliknemo dugme **Izaberi**.

Zapis, koji smo izabrali, dodaje se kao jezičak u spremište zapisa.

4. Označimo odgovarajući jezičak i izaberemo metodu **Zapis / Preuzmi zapis**.

Zapis se učita u editor, pri čemu se određeni podaci programski usklađuju s pravilima koja važe u sistemu u koji zapis želimo da preuzmemo. Prevode se neki izrazi koji se u zapisima često pojavljuju (npr. opšta oznaka građe). Brišu se neki podaci od lokalnog značaja (npr. šifra istraživača). Ako u poljima za predmetne odrednice nije postojao kod za sistem predmetnih odrednica, dodaje se odgovarajući kod s obzirom na to iz kojeg COBISS sistema preuzimamo zapis, npr. *BG – Nespecificovani rečnik COBISS.BG*. Ako se u sistemu koristi samo latinica, eventualni ćirilični podaci automatski se transformišu u latinicu. Istovremeno se izvodi i programsko proveravanje zapisa. Ako zapis sadrži greške, otvara se prozor sa spiskom grešaka. Prozor zatvaramo klikom na dugme **U redu**.

Upozorenje:

*Metoda **Zapis / Preuzmi zapis** nije aktivna kada je u editor već učitani drugi zapis ili kada u spremištu zapisa nije izabran zapis iz COBIB-a.*

Ako pokušamo da iz mreže COBISS.Net preuzmemo zapis koji je označen za brisanje, ili da preuzmemo zapis koji u uzajamnoj bazi podataka već postoji, program nas upozorava da to nije moguće.

5. Adekvatno ispravimo, odnosno dopunimo, podatke u zapisu. Mogućnosti za rad u editoru opisane su u pogl. 7.

Upozorenje:

Zapis, koji preuzimamo iz druge uzajamne baze podataka u mreži COBISS.Net, treba proveriti i po potrebi uskladiti s pravilima koja važe za katalogizaciju u COBISS sistemu u koji zapis preuzimamo.

U COBISS sistemima, u kojima je uspostavljena normativna kontrola, polja pod normativnom kontrolom treba povezati sa odgovarajućim normativnim zapisima, bez obzira na to da li je u sistemu iz kojeg zapis preuzimamo normativna kontrola uključena.

6. Zapis pohranjujemo metodom **Zapis / Pohrani zapis**.

Ako u zapisu postoje greške, koje se programski mogu ustanoviti, program na to upozorava, a takođe nas upozorava na zapise u COBIB-u koji bi mogli da budu duplikat zapisa koji smo upravo uređivali (v. pogl. 7.1.10).

Zapis koji smo ispravili, odnosno dopunili, pohranjuje se u COBIB i lokalnu bazu podataka.

U sistemsko polje zapisa upisuje se datum preuzimanja zapisa iz mreže COBISS.Net i ime osobe koja je zapis preuzela. Uz ime osobe, koja je zapis kreirala, dodaje se oznaka COBIB-a iz kojeg je zapis preuzet. Zapis dobija verziju 1 i zadržava identifikacioni broj iz COBISS sistema iz kojeg je preuzet.

Upozorenje:

Greške, na koje nas program upozorava, treba proveriti i po mogućnosti ispraviti.

8.2.3 Zapis postoji u Online katalogu Kongresne biblioteke ili bazi podataka WorldCat

Ako prilikom pretraživanja ustanovimo da zapis za bibliografski izvor ne postoji u lokalnoj bazi podataka i COBIB-u, a da postoji u Online katalogu Kongresne biblioteke ili bazi podataka WorldCat,¹ odande ga možemo preuzeti u COBIB i lokalnu bazu podataka. Iz te dve baze podataka prvenstveno preuzimamo zapise za monografske publikacije i neknjižnu građu, a zapise za kontinuirane izvore i dalje preuzimamo iz ISSN baze podataka (v. pogl. 8.2.4).

Zapisi su u MARC 21 formatu, te se zato, prilikom prenosa, pretvore u COMARC/B format. Istovremeno se iz engleskog ili nekog drugog stranog jezika prevode i neki standardni izrazi.

Za preuzimanje zapisa potrebna nam je privilegija CAT_NEWMARC21.

¹ Zapisi iz baze podataka WorldCat mogu se preuzimati samo u sistemima u kojima imaju sklopljen ugovor s ponuđačem baze podataka.

9 **NORMATIVNA KONTROLA AUTORA**

U ovom poglavlju opisan je opšti princip katalogizacije s normativnom kontrolom, a zatim su predstavljene komponente programskog segmenta COBISS3/Katalogizacija (interfejs za katalogizaciju, pretraživač i prikazivač) i postupci u radu s normativnim zapisima iz baze podataka CONOR. Komponente interfejsa, koje se otvaraju u klasi **Normativni zapis (CONOR)**, funkcionišu po istim principima kao komponente u klasi **Bibliografski zapis**, te su stoga opisane prvenstveno razlike.

Uvođenjem normativne kontrole u sistem uzajamne katalogizacije menja se unos podataka u polja za koja je normativna kontrola uključena (v. pogl. 7.3.4.1).

U ta polja jedinstvene odrednice za lična imena možemo unositi samo preko normativne baze podataka, a za nazive korporacija preko normativne baze podataka ili ručno. Slično važi i za dodavanje varijantnih i srodnih odrednica. I menjanje odrednica moguće je samo preko normativne baze podataka.

Za povezivanje odrednica u bibliografskim i normativnim zapisima služi potpolje 3 – *Broj normativnog zapisa* u koje upisujemo identifikacioni broj normativnog zapisa. Na osnovu tog potpolja, u bibliografski zapis se automatski upisuje normativna pristupna tačka, a ujedno se u njega dodaju i eventualne varijantne i srodne pristupne tačke iz normativnog zapisa. Potpolje 3 omogućuje i kasnije automatsko usklađivanje bibliografskih s normativnim zapisima (v. pogl. 9.12).

U COBISS sistemima u kojima do sada nije postojala normativna kontrola, nakon njenog uspostavljanja u starim bibliografskim zapisima može ostati veliki broj nepovezanih odrednica. Nepovezane odrednice po mogućnosti bi trebalo naknadno ručno povezati sa zapisima u odgovarajućoj normativnoj bazi podataka.

U cilju obezbeđivanja što veće efikasnosti i kvaliteta COBISS sistema važno je da zapisi u postojećim normativnim bazama podataka budu što potpuniji. Trebalo bi verifikovati što više zapisa. Među zapisima za osobe i korporacije, s tim u vezi prednost imaju zapisi za domaće te češće zastupljene strane autore.

Katalogizacija s normativnom kontrolom za sada je izvodljiva samo u COBISS sistemima u kojima je u sistem uzajamne katalogizacije uključena neka od normativnih baza podataka (v. i pogl. 2.1.2).

Potpoglavlja:

- Interfejs za katalogizaciju
- Pretraživač
- Prikazivač
- Spremište zapisa
- Editor zapisa
- Pripreme za rad s normativnom kontrolom
- Preuzimanje zapisa
- Kreiranje zapisa
- Ispravljanje i dopunjavanje zapisa
- Razrešavanje duplikata
- Razdruživanje zapisa
- Usklađivanje bibliografskih s normativnim zapisima

- kada odrednice u bibliografskim zapisima još nisu povezane s normativnim zapisima (tj. u polju za odrednicu nedostaje potpolje 3, v. pogl. 7.3.4.1.1);
- kada su odrednice u bibliografskim zapisima povezane s pogrešnim normativnim zapisom;
- kada su sa istim normativnim zapisom, kojem smo pre toga odredili status *razdružen* (v. pogl. 9.11), povezani bibliografski zapisi u kojima se za različite entitete koristi isti oblik odrednice (npr. osobe sa istim imenom)

Odrednice u bibliografskim zapisima sa odgovarajućim normativnim zapisom možemo povezati i pojedinačno u prozoru **Bibliografski zapis** (v. pogl. 7.3.4.1.2). Odrednice se pojedinačno mogu i prevezati (v. pogl. 7.3.4.1.3).

Upozorenje:

Za postupak povezivanja, odnosno prevezivanja odrednica u više bibliografskih zapisa istovremeno, potrebna nam je privilegija CAT_LINKAU.

Postupak povezivanja, odnosno prevezivanja odrednica u više bibliografskih zapisa istovremeno funkcioniše samo u slučaju odrednica za lična imena autora.

Postupak

Polazimo iz prozora **Normativni zapis (CONOR)**.

1. Izaberemo metodu **Pretraživanje / CONOR**.

Otvara se prozor **Pretraživanje – Normativni zapis (CONOR)**.

2. Upišemo odgovarajući zahtev za pretraživanje i izvedemo pretraživanje. Postupak pretraživanja detaljno je opisan u pogl. 4 i pogl. 9.2.

Zapis za entitet, koji pretražujemo, nalazi se u rezultatima pretraživanja.

3. Označimo odgovarajući zapis na spisku rezultata pretraživanja i kliknemo dugme **Izaberi**.

Zapis, koji smo izabrali, dodaje se kao jezičak u spremište zapisa.

4. Označimo odgovarajući jezičak u spremištu i izaberemo metodu **Spremište / Poveži sa odrednicama u bibliografskim zapisima**.

Otvara se prozor **Pretraživanje – Bibliografski zapis (COBIB)**, u kojem se, kod "Komandno pretraživanje" u polje za unos automatski upiše zahtev za pretraživanje oblikovan na osnovu pristupne tačke iz normativnog zapisa u označenom jezičku.

Primer:

Povezujemo odrednicu za pisca Izidora Cankara.

Kod "Komandno pretraživanje" automatski se upiše sledeći zahtev za pretraživanje: *AU=Cankar, Izidor not AR=5887587*.

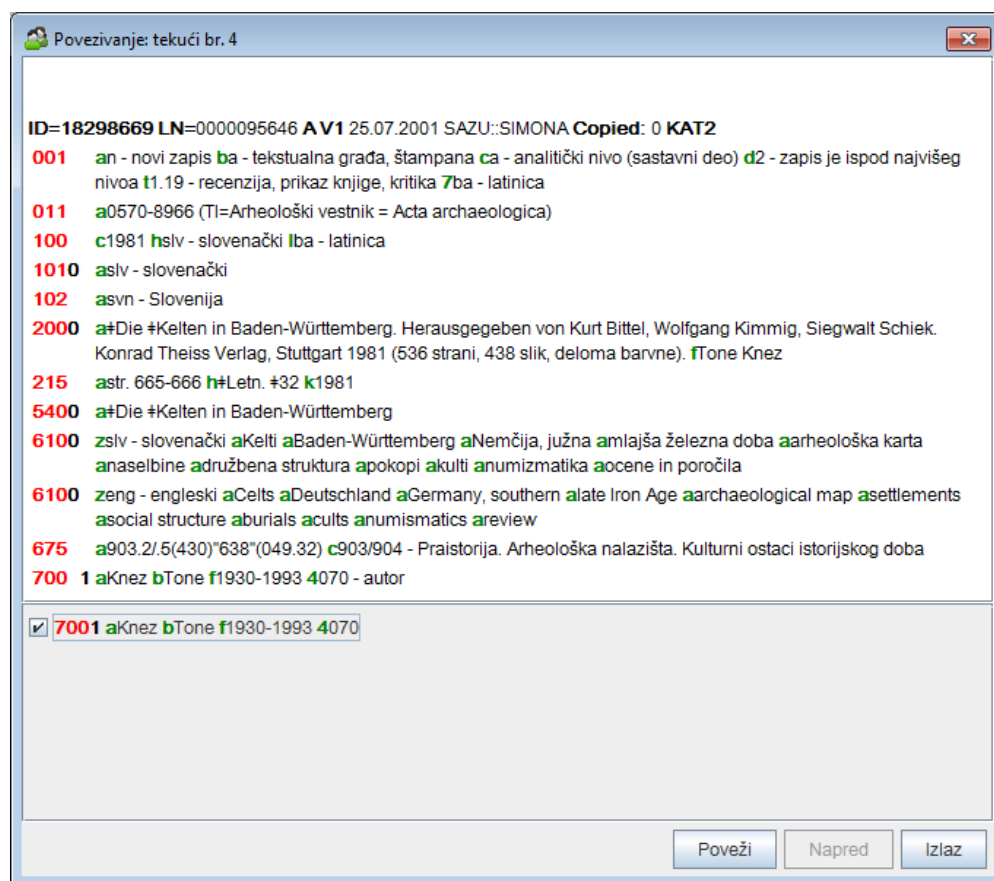
5. Po potrebi adekvatno promenimo prvi deo zahteva za pretraživanje, a drugi deo ostavimo nepromenjen. Na taj način pretražujemo po svim

bibliografskim zapisima koji sadrže odrednicu koju želimo da povežemo sa izabranim normativnim zapisom, odnosno da je prevežemo na njega, pri čemu so izdvojeni zapisi koji već sadrže pravilno povezanu odrednicu (to su zapisi koji odgovaraju drugom delu zahteva za pretraživanje). Zatim kliknemo dugme **Pretraži**.

U spisku rezultata pretraživanja nalaze se bibliografski zapisi koji sadrže traženu odrednicu.

6. Na spisku označimo bibliografske zapise u kojima odrednicu želimo da povežemo sa izabranim normativnim zapisom, odnosno da je na njega prevežemo, i kliknemo dugme **Izaberi**.

Otvora se prozor **Povezivanje: tekući br. nn**. U gornjem delu prozora je u formatu COMARC/B prikazan prvi od izabranih zapisa, a u donjem delu spisak svih polja koja odgovaraju vrsti normativnog zapisa s kojim želimo da povežemo, odnosno na koga želimo da prevežemo odgovarajuću odrednicu. Pored polja nalaze se i okviri za aktiviranje.

Slika 9.4-1: Prozor Povezivanje

7. Ako želimo da povežemo, odnosno da prevežemo, neku od odrednica u tom bibliografskom zapisu, najpre klikom označimo okvir za aktiviranje kod polja sa odgovarajućom odrednicom, a zatim kliknemo dugme **Poveži**. U suprotnom, nastavljamo sa sledećim korakom.

pristupna tačka ista kao bilo koja druga normativna pristupna tačka u istoj normativni bazi podataka ili ako su u zapisu dve iste pristupne tačke.

Upozorenje:

Greške, na koje nas program upozorava, treba proveriti i po mogućnosti ispraviti.

Mogućnosti ...

Zapis iz baze podataka LC/NAF, u prozor **Normativni zapis (CONOR)** takođe možemo učitati prilikom uređivanja bibliografskog zapisa. Prelazimo iz potpolja 3 u polju za odrednicu, kada u prozoru **Povezivanje sa zapisima iz CONOR.XX** najpre kliknemo dugme **LC/NAF**, a zatim i dugme **Dodaj u spremište** (v. pogl. 7.3.4.1.1). Zapis se dodaje u spremište zapisa u prozoru **Normativni zapis (CONOR)**.

9.8 KREIRANJE ZAPISA

Novi normativni zapis kreiramo onda kada u normativnoj bazi podataka zapis za entitet još ne postoji. Možemo kreirati kompletni ili za lična imena kratki zapis koji sadrži samo najosnovnije podatke.

Upozorenje:

Za kvalitet normativne baze podataka važno je da proverimo da li zapis u toj bazi već postoji. Ako prilikom proveravanja nismo dovoljno precizni i zapis u normativnoj bazi podataka ne otkrijemo, postoji velika verovatnoća da ćemo kreirati duplikat.

9.8.1 Kreiramo kompletni zapis

Kompletni zapis kreiramo ako imamo dovoljno podataka za oblikovanje takvog zapisa.

Upozorenje:

Kompletni zapis može da kreira samo katalogizator koji ima privilegiju za kreiranje kompletnih zapisa.

Postupak

Polazimo iz prozora **Normativni zapis (CONOR)**.

1. Izaberemo metodu **Zapis / Kreiraj zapis**.

Ako nemamo definisanu podrazumevanu masku za unos, otvara se prozor **Maske za unos**, a u suprotnom se u editor učitaju prazna polja i potpolja s podrazumevanim vrednostima iz izabrane maske. U prvom slučaju nastavljamo sa sledećim korakom, a u drugom nastavljamo s 3. korakom.

Upozorenje:

*Metoda **Zapis / Kreiraj zapis** nije aktivna kada je u editor već učitani drugi zapis.*

2. Izaberemo odgovarajuću masku za unos (v. pogl. 9.5.1.4).
3. U zapis unesemo potrebne podatke. Mogućnosti za rad u editoru opisane su u pogl. 7.

Ako nam je u zapisu potrebno polje sa srodnom pristupnom tačkom, u potpolje 3 moramo da upišemo identifikacioni broj normativnog zapisa za tu pristupnu tačku. To možemo da učinimo samo ako zapis za nju već postoji. Ako zapis za nju još ne postoji, moramo da ga kreiramo odmah kada zaključimo rad s prvim zapisom. U svaki od oba zapisa u potpolje 3

moramo dodati identifikacioni broj s njim povezanog srodnog normativnog zapisa.

Upozorenje:

U COBISS sistemima u kojima se koristi ćirilica, polje za normativnu pristupnu tačku može se ponoviti za unos paralelne pristupne tačke. Polja za pristupne tačke obavezno moraju da sadrže različite kodove za pisma.

U COBISS sistemima u kojima se koriste 3 normativne pristupne tačke, za treću pristupnu tačku se formira poseban normativni zapis. Dva normativna zapisa za isti entitet treba povezati s poljem u bloku 7XX – Blok normativnih pristupnih tačaka na drugim jezicima i/ili pismima.

4. Pre pohranjivanja zapisa u potpolje 100b – Kod za status normativne pristupne tačke obavezno upišemo kod "a" – usvojena.

Upozorenje:

Bibliografski zapisi se programski usklađuju samo sa onim normativnim zapisima koji u potpolju 100b sadrže kod "a" – usvojena.

5. Zapis pohranimo metodom **Zapis / Pohrani zapis**.

Ako su u zapisu greške, koje se mogu programski ustanoviti, program nas na to upozorava. Zapis se ne može pohraniti ako je normativna pristupna tačka ista kao bilo koja druga normativna pristupna tačka u istoj normativnoj bazi podataka ili ako su u zapisu dve iste pristupne tačke.

Upozorenje:

Greške, na koje nas upozorava program, treba proveriti i po mogućnosti ispraviti.

Mogućnosti...

U prozor **Normativni zapis (CONOR)** možemo preći i onda kada smo u editoru prozora **Bibliografski zapis**. Prelazimo iz potpolja 3 u polju za odrednicu, kada u prozoru **Povezivanje sa zapisima iz CONOR.XX** kliknemo dugme **Novi zapis** (v. pogl. 7.3.4.1.1).

9.8.2 Kreiramo kratki zapis za lično ime

Katalogizatori, koji *nemaju* privilegije za kreiranje i uređivanje kompletnih normativnih zapisa za lična imena, u slučaju kada zapis još ne postoji u normativnoj bazi podataka, kreiraju samo kratki zapis. Kratki zapis mogu kreirati i katalogizatori koji imaju potrebne privilegije za kreiranje i uređivanje kompletnih zapisa, a nemaju na raspolaganju sve podatke za oblikovanje kompletnog normativnog zapisa.

Upozorenje:

Kratki normativni zapis možemo da kreiramo samo za lično ime.

Postupak

Polazimo iz prozora **Normativni zapis (CONOR)**.

1. Izaberemo metodu **Zapis / Kreiraj zapis**.

Ako nemamo definisanu podrazumevanu masku za unos, otvara se prozor **Maske za unos**, a u suprotnom, u editor se učitaju prazna polja i potpolja s podrazumevanim vrednostima iz izabrane maske. U prvom slučaju nastavljamo sa sledećim korakom, a u drugom nastavljamo s 3. korakom.

Upozorenje:

*Metoda **Zapis / Kreiraj zapis** nije aktivna kada je u editor već učitani drugi zapis.*

2. Izaberemo odgovarajuću masku za unos (v. pogl. 9.5.1.4).

3. U zapis unesemo podatke koji su nam na raspolaganju. Mogućnosti za rad u editoru opisane su u pogl. 7.

Ako **nemamo** privilegiju za kreiranje kompletnih normativnih zapisa, možemo uređivati samo neka polja; ta su polja ispisana plavom bojom. Polja, koja su ispisana zelenom bojom ne mogu se uređivati. Ako nemamo privilegiju, nastavljamo s 5. korakom.

Upozorenje:

U COBISS sistemima u kojima se koristi ćirilica, polje za normativnu pristupnu tačku može se ponoviti za unos paralelne pristupne tačke. Polja za pristupne tačke obavezno moraju da sadrže različite kodove za pisma.

U COBISS sistemima u kojima se koriste 3 normativne pristupne tačke, za treću pristupnu tačku se formira poseban normativni zapis. Dva normativna zapisa za isti entitet treba povezati s poljem u bloku 7XX – Blok normativnih pristupnih tačaka na drugim jezicima i/ili pismima.

4. Zapis označimo sa odgovarajućim kodom za novi zapis (001a = "n") i kodom za zapis s nepotpunim podacima (001g = "3").

5. Zapis pohranimo metodom **Zapis / Pohrani zapis**.

Ako su u zapisu greške, koje se mogu programski ustanoviti, program nas na to upozorava. Zapis se ne može pohraniti ako je normativna pristupna tačka ista kao bilo koja druga normativna pristupna tačka u istoj normativnoj bazi podataka ili ako su u zapisu dve iste pristupne tačke.

Upozorenje:

Greške, na koje nas program upozorava, treba proveriti i po mogućnosti ispraviti.

Mogućnosti...

U prozor **Normativni zapis (CONOR)** možemo preći i onda kada smo u editoru prozora **Bibliografski zapis**. Prelazimo iz potpolja 3 u polju za odrednicu, kada u prozoru **Povezivanje sa zapisima iz CONOR.XX** kliknemo dugme **Novi zapis** (v. pogl. 7.3.4.1.1).

9.8.3 Kreiramo šablon za novi zapis

Kada imamo veći broj entiteta iste vrste, kod kojih je veći broj podataka isti, rad možemo olakšati tako što kreiramo šablon za nove zapise. Šablon, koji bi trebalo da sadrži samo podatke koji su zajednički svim zapisima, možemo upotrebiti svaki put kada želimo da kreiramo sličan zapis.

Postupak

Polazimo iz prozora **Normativni zapis (CONOR)**.

1. Izaberemo metodu **Zapis / Kreiraj zapis**.

Ako nemamo definisanu podrazumevanu masku za unos, otvara se prozor **Maske za unos**, a u suprotnom se u editor učitaju prazna polja i potpolja s podrazumevanim vrednostima iz izabrane maske. U prvom slučaju nastavljamo sa sledećim korakom, a u drugom nastavljamo s 3. korakom.

Upozorenje:

*Metoda **Zapis / Kreiraj zapis** nije aktivna kada je u editor već učitani drugi zapis.*

2. Izaberemo odgovarajuću masku za unos (v. pogl. 9.5.1.4).
3. U zapis unesemo samo podatke koji su zajednički za više entiteta. Mogućnosti za rad u editoru opisane su u pogl. 7.

Savet:

Kada smo završili sa unosom podataka, možemo izabrati metodu **Zapis / Proveri zapis** kojom proverimo da li su u zapisu programski ustanovljene greške. Pronađene greške ispravimo.

4. Zapis pohranimo metodom **Zapis / Pohrani kao šablon** (v. pogl. 7.1.9).
Otvora se prozor **Opisivanje**.
5. Kod "Naziv šablona" upišemo naziv po želji.
6. Kliknemo dugme **U redu**.

Program nas obaveštava da je zapis pohranjen kao šablon.

Šablon se pohranjuje u datoteku privremeno pohranjenih zapisa, a pri tom se prazne editor i jezičak **Radni zapis** u spremištu zapisa.

Mogućnosti ...

Šablon za novi zapis možemo kreirati i tako što u normativnoj bazi podataka potražimo sličan zapis, dodamo ga u jezičak na spremištu i izaberemo metodu **Zapis / Uredi zapis** (sledimo korake od 1 do 4 kod postupka u pogl. 9.9).

9.9 ISPRAVLJANJE I DOPUNJAVANJE ZAPISA

Postupak se koristi prilikom redakcije i namenjen je ispravljanju i dopunjavanju postojećih zapisa. Uključuje i dopunjavanje kratkih normativnih zapisa za lična imena u kompletne zapise te dodavanje varijantnih pristupnih tačaka. Kratki normativni zapis dopunjavamo do kompletnog onda kada prikupimo dovoljno podataka da bismo mogli da odredimo normativnu pristupnu tačku, varijantne pristupne tačke, da oblikujemo razne napomene te da zapis dopunimo svim ostalim podacima. Kratki zapis do kompletnog može dopuniti samo katalogizator koji ima privilegiju za kreiranje kompletnih zapisa.

Podatke možemo da uređujemo u skladu s privilegijama koje imamo za rad u normativnoj bazi podataka (v. pogl. 9.5).

Postupak

Polazimo iz prozora **Normativni zapis (CONOR)**.

1. Izaberemo metodu **Pretraživanje / CONOR**.

Otvara se prozor **Pretraživanje – Normativni zapis (CONOR)**.

2. Upišemo odgovarajući zahtev za pretraživanje i izvedemo pretraživanje. Postupak pretraživanja detaljno je opisan u pogl. 4 i pogl. 9.2.

Zapis za entitet koji pretražujemo nalazi se u rezultatima pretraživanja.

3. Označimo odgovarajući zapis na spisku rezultata pretraživanja i kliknemo dugme **Izaberi**.

Zapis, koji smo izabrali, dodaje se kao jezičak u spremište zapisa.

4. Označimo odgovarajući jezičak i izaberemo metodu **Zapis / Uredi zapis**.

Zapis se učita u editor. Istovremeno se izvede i programsko proveravanje zapisa. Ako zapis sadrži greške, otvara se prozor sa spiskom grešaka. Prozor zatvaramo klikom na dugme **U redu**.

Upozorenje:

*Metoda **Zapis / Uredi zapis** nije aktivna kada je u editor učitani drugi zapis ili kada je u spremištu zapisa izabran zapis koji nije normativni zapis.*

U editoru su zelenom bojom označena eventualna polja koja ne možemo da uređujemo, jer za to nemamo odgovarajuću privilegiju.

5. Adekvatno ispravimo, odnosno dopunimo, podatke u zapisu. Mogućnosti za rad u editoru opisane su u pogl. 7.

Ako u zapis dodamo polje sa srodnom pristupnom tačkom, u potpolje 3 moramo upisati identifikacioni broj normativnog zapisa za tu pristupnu tačku. To možemo da učinimo samo ako zapis za nju već postoji. Ako zapis za nju još ne postoji, moramo da ga kreiramo odmah kada zaključimo rad s prvim zapisom. U svaki od oba zapisa u potpolje 3 moramo dodati identifikacioni broj s njim povezanog srodnog normativnog zapisa.

Upozorenje:

U COBISS sistemima, u kojima se koristi ćirilica, moramo paziti na paralelne pristupne tačke na drugom pismu u svim poljima za pristupne tačke!

U tim sistemima, polje za normativnu pristupnu tačku može se ponoviti za unos paralelne pristupne tačke. Polja za pristupne tačke obavezno moraju da sadrže različite kodove za pisma.

U COBISS sistemima, u kojima se koriste 3 normativne pristupne tačke, za treću pristupnu tačku oblikuje se poseban normativni zapis. Dva normativna zapisa za isti entitet treba povezati s poljem u bloku 7XX – Blok normativnih pristupnih tačaka na drugim jezicima i/ili pismima.

Ako zapis još nije verifikovan, te želimo da ga verifikujemo, u potpolje 100b – Kod za status normativne pristupne tačke upišemo kod "a" – usvojena.

Upozorenje:

Bibliografski zapisi se programski usklađuje samo sa onim normativnim zapisima koji u potpolju 100b sadrže kod "a" – usvojena.

6. Zapis pohranimo metodom **Zapis / Pohrani zapis**.

Ako u zapisu postoje greške, koje se programski mogu ustanoviti, program nas na to upozorava. Zapis se ne može pohraniti ako je normativna pristupna tačka ista kao neka druga normativna pristupna tačka u istoj normativnoj bazi podataka ili ako u zapisu postoje dve iste pristupne tačke.

Upozorenje:

Greške, na koje nas program upozorava, treba proveriti i po mogućnosti ispraviti.

Savet:

Ako smo promenili neku od pristupnih tačaka u zapisu i ujedno bismo želeli da se promena pristupne tačke odmah vidi i u povezanim bibliografskim zapisima, te bibliografske zapise treba još jednom pohraniti.

Mogućnosti...

U prozor **Normativni zapis (CONOR)** možemo preći i onda kada smo u editoru prozora **Bibliografski zapis**. Prelazimo iz potpolja 3 u polju za odrednicu, kada u prozoru **Povezivanje sa zapisima iz CONOR.XX** prikažemo zapis u COMARC formatu i kliknemo dugme **Dodaj u spremište** (v. pogl. 7.3.4.1.1). Zapis se dodaje u spremište zapisa u prozoru **Normativni zapis (CONOR)**.

9.10 RAZREŠAVANJE DUPLIKATA

Ako ustanovimo da u normativnoj bazi podataka za jedan entitet postoji više normativnih zapisa, zadržimo jedan od dupliranih zapisa, a ostalim odredimo status *izbrisan*, tj. nevažeći za upotrebu prilikom povezivanja bibliografskih s normativnim zapisima (v. i pogl. 7.3.4.1). Istovremeno im dodamo i identifikacioni broj normativnog zapisa koji ćemo zadržati.

Tako označeni normativni zapisi omogućuju da se bibliografski zapisi, koji su s njima bili povezani, automatski prevežu na drugi zapis. To se događa kada bibliografski zapis ponovo pohranimo ili kada se automatski izvede postupak usklađivanja bibliografske s normativnom bazom podataka (v. pogl. 9.12).

Zapisi sa statusom *izbrisan* ostaju u normativnoj bazi podataka. Ti se zapisi, naime, ne mogu fizički izbrisati, jer bi se moglo dogoditi da su u bibliografskim zapisima u raznim bibliografskim bazama podataka još uvek ostali linkovi na nepostojeći normativni zapis.

Zapisi sa statusom *izbrisan* ne mogu se više videti u prozoru **Povezivanje sa zapisima iz CONOR.XX**.

Upozorenje:

Postupak može da izvodi samo katalogizator koji ima privilegiju za kreiranje kompletnog normativnog zapisa.

Zapisu, za koji je odgovornost preuzela druga biblioteka, ne možemo odrediti status izbrisan. Umesto toga, biblioteci, koja je preuzela odgovornost za njega, šaljemo zahtev, zajedno sa odgovarajućim obrazloženjem da zapis treba označiti kao izbrisan.

Takođe, ne možemo odrediti status izbrisan zapisu koji bismo želeli da zamenimo sa zapisom za isti entitet, ali za drugu vrstu pristupne tačke. Umesto toga, nadležnom nacionalnom COBISS centru šaljemo zahtev sličan zahtevu za zapis za koji je odgovornost preuzela druga biblioteka.

Postupak

Polazimo iz prozora **Normativni zapis (CONOR)**.

1. Izaberemo metodu **Pretraživanje / CONOR**.

Otvara se prozor **Pretraživanje – Normativni zapis (CONOR)**.

2. Upišemo odgovarajući zahtev za pretraživanje i izvedemo pretraživanje. Postupak pretraživanja detaljno je opisan u pogl. 4 i pogl. 9.2.

Zapis za entitet koji pretražujemo nalazi se u rezultatima pretraživanja.

3. Označimo odgovarajući zapis na spisku rezultata pretraživanja i kliknemo dugme **Izaberi**. Korake od 1 do 3 po potrebi više puta ponovimo.

Zapis, koji smo izabrali, dodaje se kao jezičak u spremište zapisa.

Upozorenje:

Pre nego što odlučimo da zapisu odredimo status izbrisan, detaljno proverimo da li je stvarno reč o duplikatu. Ako s tim u vezi nismo sigurni, ne označavamo ga za brisanje.

- Označimo jezičak sa zapisom kojemu želimo da odredimo status *izbrisan* i izaberemo metodu **Zapis / Uredi zapis**.

Upozorenje:

*Metoda **Zapis / Uredi zapis** nije aktivna kada je u editor učitana drugi zapis ili kada je u spremištu zapis izabran zapis koji nije normativni zapis.*

Metoda takođe nije aktivna ako je zapis za brisanje već označila neka druga biblioteka.

- U potpolju *001a – Status zapisa* postojeći kod zamenimo kodom "d" – *izbrisani zapis*.
- Polju *001 – Identifikator zapisa* dodamo potpolje *001x – Broj zapisa za zamenu* u koje upišemo identifikacioni broj normativnog zapisa koji ćemo zadržati.

Upozorenje:

*Kada u potpolje *001x* unesemo identifikacioni broj normativnog zapisa, koji ćemo zadržati umesto zapisa označenog za brisanje, moramo proveriti da li se, prilikom potvrde, u prozoru **Upozorenje** ispisuje pravilna pristupna tačka.*

- Po potrebi, u polje *835 – Podaci o izbrisanoj pristupnoj tački* unesemo objašnjenje o tome zašto smo pristupnu tačku označili za brisanje.
- Zapis pohranimo metodom **Zapis / Pohrani zapis**.
Pristupna tačka u zapisu je poništena.
- Ako postoji više duplikata, ponovimo korake od 2 do 8.

Savet:

Bibliografske zapise, povezane s normativnim zapisima, kojima smo odredili status *izbrisan*, možemo odmah da preusmerimo na važeći normativni zapis i to tako što te bibliografske zapise još jednom pohranimo.

9.11 RAZDRUŽIVANJE ZAPISA

Ako se normativni zapis odnosi na više entiteta (npr. osobe sa istim imenom), po mogućnosti ili ako je to adekvatno, razdružujemo ga na više normativnih zapisa, a tom zapisu odredimo status *razdružen*, tj. nevažeći za upotrebu prilikom povezivanja bibliografskih s normativnim zapisima (v. i pogl. 7.3.4.1). Pri tom, moramo biti sigurni da za druge entitete postoje posebni normativni zapisi ili da se takvi zapisi mogu kreirati.

Upozorenje:

Zapisi, s kojima smo zamenili zapis koji smo razdružili, moraju biti za istu vrstu pristupne tačke kao pristupna tačka u zapisu sa statusom razdružen.

U bibliografskoj bazi podataka treba pregledati sve zapise koji su s tim normativnim zapisom povezani i ustanoviti koji zapisi pripadaju određenom entitetu. Zatim, polja u bibliografskim zapisima treba ručno prevezati na drugi, odgovarajući normativni zapis. Polja, koja ostanu povezana s razdruženim normativnim zapisom, ne ažuriraju se prilikom pohranjivanja, a takođe se ne ažuriraju prilikom automatskog usklađivanja bibliografske s normativnom bazom podataka (v. pogl. 9.12).

Zapisi sa statusom *razdružen* ostaju u normativni bazi podataka. Ti se zapisi, naime, ne mogu fizički izbrisati, jer bi se moglo dogoditi da bi u bibliografskim zapisima u različitim bibliografskim bazama podataka ostali linkovi na nepostojeće normativne zapise.

Zapisi sa statusom *razdružen* više se ne vide u prozoru **Povezivanje sa zapisima iz CONOR.XX**.

Upozorenje:

Postupak može da izvodi samo katalogizator koji ima privilegiju za kreiranje kompletnog normativnog zapisa.

Zapisu, za koji je odgovornost preuzela druga biblioteka, ne možemo odrediti status razdružen. Umesto toga, biblioteci, koja je preuzela odgovornost za njega, šaljemo zahtev za njegovo razdruživanje, zajedno sa odgovarajućim obrazloženjem.

Zapisu ne određujemo status razdružen onda kada ne možemo bez dileme ustanoviti da li se on odnosi na više entiteta.

Savet:

Kada možemo razlikovati samo neke, ali ne i sve entitete koji su udruženi u jednom zapisu, ili kada je u njemu greškom udruženo više entiteta, premda veći broj povezanih bibliografskih zapisa pripada jednom od tih entiteta, zapisu ne određujemo status *razdružen*. U oba slučaja za preusmeravanje pogrešno povezanih bibliografskih zapisa koristimo polje 990 – *Prevezivanje* (v. opis polja u priručniku *COMARC/A*).

Postupak

Polazimo iz prozora **Normativni zapis (CONOR)**.

1. Izaberemo metodu **Pretraživanje / CONOR**.

Otvora se prozor **Pretraživanje – Normativni zapis (CONOR)**.

2. Upišemo odgovarajući zahtev za pretraživanje i izvedemo pretraživanje po pristupnoj tački koju nameravamo da razdružimo. Postupak pretraživanja detaljno je opisan u pogl. 4 i pogl. 9.2.

Zapis za pristupnu tačku koju pretražujemo nalazi se u rezultatima pretraživanja.

3. Označimo odgovarajući zapis na spisku rezultata pretraživanja i kliknemo dugme **Izaberi**.

Zapis, koji smo izabrali, dodaje se kao jezičak u spremište zapisa.

4. Potražimo i zapise kojima ćemo zapis zameniti i dodamo ih u spremište.

Ako svi zapisi još ne postoje u bazi podataka, nastavljamo sa sledećim korakom, a u suprotnom nastavljamo s 6. korakom.

5. Kreiramo zapise koji nedostaju (v. pogl. 9.8.1).

Savet:

Jezičke u spremištu, u koje su se, nakon pohranjivanja dodavali zapisi koje smo upravo kreirali, ne uklanjamo, jer će nam u nastavku postupka biti potrebni.

6. U spremištu zapisa označimo jezičak sa zapisom koji želimo da razdružimo i izaberemo metodu **Zapis / Uredi zapis**.

Zapis se učita u editor.

7. U potpolju 001a – *Status zapisa* postojeći kod zamenimo kodom "r" – *razdruženi zapis*.

8. Polju 001 – *Identifikator zapisa* dodamo potpolje 001x – *Broj zapisa za zamenu* u koje upišemo identifikacione brojeve svih normativnih zapisa koji će predstavljati zamenu i odvojimo ih zarezima.

Upozorenje:

Kada u potpolje 001x unesemo identifikacione brojeve normativnih zapisa koji će predstavljati zamenu, moramo proveriti da li se, prilikom potvrđivanja, u prozoru **Upozorenje** ispisuju pravilne pristupne tačke.

9.12 USKLAĐIVANJE BIBLIOGRAFSKIH S NORMATIVNIM ZAPISIMA

S normativnim zapisima povezana su polja za lična imena i nazive korporacija iz bloka 7XX za podatke o odgovornosti.

Prilikom upisivanja identifikacionog broja normativnog zapisa u polje za autora (potpolje 3) u bibliografskom zapisu, u zapis se dodaju podaci iz normativnog zapisa:

- u polje za odrednicu prenosi se normativna pristupna tačka iz normativnog zapisa
- u polja za varijantne odrednice prenose se varijantne pristupne tačke iz normativnog zapisa
- u polja za srodne odrednice prenose se srodne pristupne tačke iz normativnog zapisa

Prilikom svakog pohranjivanja bibliografskog zapisa, ti se podaci automatski usklađuju s trenutnim stanjem u normativnoj bazi CONOR.

Svake noći automatski se izvodi i paketno ažuriranje bibliografskih zapisa u COBIB-u.

Sličan program brine o usklađivanju bibliografskih i normativnih zapisa i u lokalnim bazama podataka. Kako će se često izvoditi taj program, zavisi od dogovora s pojedinom bibliotekom.

Program za usklađivanje bibliografskih i normativnih zapisa najpre pretraži sve normativne zapise koji:

- so promenjeni od datuma poslednjeg usklađivanja do tekućega datuma
i
- u potpolju *100b* – *Kod za status normativne pristupne tačke* sadrže kod "*a*" – *usvojena* (tj. verifikovana pristupna tačka) ili u potpolju *001a* – *Status zapisa* sadrže kod "*d*" – *izbrisani zapis*
i
- u potpolju *001a* – *Status zapisa* ne sadrže kod "*r*" – *razdruženi zapis*.

Program zatim pretraži sve bibliografske zapise koji u potpolju 3 sadrže identifikacione brojeve tih normativnih zapisa. U tim se bibliografskim zapisima sva polja, koja sadrže potpolje 3, usklađuju sa odgovarajućim normativnim zapisima.

Izvodi se sledeći postupak:

- Ako potpolje *001a* – *Status zapisa* u normativnom zapisu sadrži kod "*d*" – *izbrisani zapis*, program pretraži potpolje *001x* – *Broj zapisa za zamenu*. Tu je upisan identifikacioni broj normativnog zapisa koji će

zameniti zapis označen za brisanje. Taj se identifikacioni broj zatim prenosi u potpolje 3 u bibliografskom zapisu, a prethodni sadržaj potpolja 3 prenosi se u potpolje 9 – *Broj prethodnog normativnog zapisa*.

- Ako je u normativnom zapisu jedno ili više polja 990 – *Prevezivanje* i ako je u potpolju 100b – *Kod za status normativne pristupne tačke* upisan kod "a" – *usvojena*, program pretraži bibliografske zapise navedene u potpoljima 990b – *ID bibliografskog zapisa*. U te se zapise u potpolje 3 upisuje identifikacioni broj normativnog zapisa iz potpolja 990n – *ID normativnog zapisa*. Prethodni sadržaj potpolja 3 prenosi se u potpolje 9.
- Zatim se za svako polje, za koje važi normativna kontrola, izvodi sledeći postupak:
 - Jedinственu odrednicu zamenjuje normativna pristupna tačka iz odgovarajućeg normativnog zapisa, tj. onog zapisa čiji je identifikacioni broj naveden u potpolju 3.
 - Ako normativni zapis sadrži varijantne pristupne tačke, one se takođe dodaju u bibliografski zapis.
 - Prethodne varijantne odrednice brišu se iz bibliografskog zapisa.
 - Ako normativni zapis sadrži srodne pristupne tačke, one se takođe dodaju u bibliografski zapis.
 - Prethodne srodne odrednice brišu se iz bibliografskog zapisa.
- U tim poljima se istovremeno generišu i potpolja 3 – *Broj normativnog zapisa* koja služe kao veza između jedinstvene odrednice i varijantnih i srodnih odrednica.

10 **NORMATIVNA KONTROLA PREDMETNIH ODREDNICA**

U ovom poglavlju opisane su specifičnosti koje su povezane s normativnom kontrolom predmetnih odrednica. Predstavljene su samo one komponente programskog segmenta COBISS3/Katalogizacija i postupci u radu s normativnim zapisima koji su u klasi **Normativni zapis (SGC)** različiti od onih u klasi **Normativni zapis (CONOR)**.

Uvođenjem normativne kontrole predmetnih odrednica menja se unos podataka u polja 60X za koja je normativna kontrola uključena (v. pogl. 7.3.4.2).

Ako imamo privilegiju CAT_SUBLINK, u polja 60X unosimo predmetne odrednice preko normativne baze podataka SGC.

Za relacije između predmetnih odrednica u bibliografskim zapisima i normativnih zapisa SGC služi potpolje 3 – *Broj normativnog zapisa* u koje upisujemo identifikacioni broj normativnog zapisa SGC. Na osnovu tog potpolja u bibliografski zapis automatski se upisuje normativna pristupna tačka, a istovremeno se dodaje i potpolje 2 sa upisanim kodom sistema "SGC" – *Opšti indeks predmetnih odrednica COBISS.SI*. Potpolje 3 omogućava i kasnije automatsko usklađivanje bibliografskih zapisa sa normativnim zapisima (v. pogl. 10.5).

Varijantne i srodne pristupne tačke ne dodaju se u bibliografske zapise.

Ako nemamo privilegiju CAT_SUBLINK, predmetne odrednice unosimo u odgovarajuća polja ručno, kao i do sada.

Programska oprema omogućuje i redakciju SGC-a koju obavlja urednički odbor predmetnog indeksa.

Opšti indeks predmetnih odrednica COBISS je na slovenačkom jeziku, te je zato na raspolaganju samo u sistemu COBISS.SI.

Potpoglavlja:

- Interfejs za katalogizaciju
- Pretraživač
- Prikazivač
- Spremište zapisa
- Usklađivanje bibliografskih zapisa sa normativnim zapisima

10.3 PRIKAZIVAČ

Pregledanje zapisa sa spiska rezultata pretraživanja, koje se može izvesti u prozoru **Pregledanje – Normativni zapis (SGC)**, funkcioniše na isti način kao u prikazivaču bibliografskih zapisa. Razlikuje se samo po skupu podataka u prikazu zapisa. Kao i u prikazivaču bibliografskih zapisa, i tu postoje tri vrste prikaza.

10.3.1 Osnovni prikaz

Osnovni prikaz omogućuje pregledanje zapisa u obliku spiska atributa.

U osnovnom prikazu ispisuju se sledeći atributi i njihove vrednosti, ako postoje:

- identifikacioni broj (SGC.SI-ID)
- tip pristupne tačke
- normativna pristupna tačka
- normativna pristupna tačka (eng)
- napomene za korisnike
- varijantne pristupne tačke
- širi izrazi
- srodne pristupne tačke
- LCSH
- Sears
- MeSH
- RAMEAU
- izvori
- napomene za katalogizatore
- UDK

10.3.2 Prikaz u MARC formatu

Prikaz u MARC formatu omogućuje pregledanje zapisa u obliku polja i potpolja COMARC/A formata (v. priručnik *COMARC/A*).

Iz sistemskog polja ispisuju se sledeći podaci:

- identifikacioni broj zapisa ("ID")
- lokalni broj zapisa ("LN")
- oznaka maske
- oznaka verzije zapisa
- datum kreiranja zapisa i ime osobe koja je kreirala zapis

- datum poslednje promene zapisa i ime osobe koja je zapis promenila ("Updated")
- datum verifikacije zapisa i ime osobe koja je verifikovala ("Verified")
- ime osobe koja mora izvesti sledeći korak u postupku redakcije zapisa ("Adopted by")
- status verifikacije ("In progress" – zapis u pripremi, "Unverified" – zapis koji je poslat u verifikaciju, "Returned" – zapis koji je vraćen predlagaču da ga popravi ili dopuni, "Rejected" – zapis koji, u skladu s načelima SGC ne odgovara kriterijumima za uključivanje u bazu podataka SGC)

Primer:

U prikazivaču normativnih zapisa pregledamo zapis sa identifikacionim brojem zapisa ID=185960. Iz sistemskog polja ispisuju se podaci o zapisu:

**ID=185960 LN=0000000726 TN V1 02.04.2002 SGC::HUMGLA_SEARS
Updated: 21.03.2018 SGC::IZUM_BISERKA Adopted by:
SGCNV::IZUM_MATJAZZ Unverified**

Zapis je nastao na osnovu zapisa iz indeksa predmetnih odrednica Sears. Redigovala ga je urednica s korisničkim imenom BISERKA. Zapis mora da verifikuje urednik koji ima korisničko ime MATJAZZ.

10.3.3 Standardni prikaz

Standardni prikaz omogućuje pregledanje zapisa u obliku koji je u skladu s GSARE (*Guidelines for Subject Authority and References Entries*). Ako postoje, elementi prikaza su navedeni u sledećem redosledu:

- normativna pristupna tačka
- normativna pristupna tačka na engleskom jeziku
- napomene iz bloka javnih napomena
- varijantne pristupne tačke
- širi izrazi
- srodni izrazi
- uži izrazi
- napomene iz bloka informacija o izvoru podataka
- pristupne tačke iz drugih indeksa predmetnih odrednica
- UDK
- identifikacioni broj (SGC.SI-ID)
- izvor zapisa
- datum kreiranja
- datum poslednje promene

10.5 USKLAĐIVANJE BIBLIOGRAFSKIH ZAPISA SA NORMATIVNIM ZAPISIMA

Pri upisu identifikacionog broja normativnog zapisa SGC u potpolje 60X3, u polje za predmetnu odrednicu prenosi se normativna pristupna tačka iz normativnog zapisa SGC.

Upozorenje:

Iz normativnog zapisa SGC varijantne pristupne tačke, srodne pristupne tačke i normativne pristupne tačke na drugom jeziku ne prenose se u bibliografski zapis.

Pri svakom pohranjivanju bibliografskog zapisa podaci se usklađuju sa trenutnim stanjem u normativnoj bazi SGC.

Svake noći automatski se izvodi i paketno ažuriranje bibliografskih zapisa u COBIB-u.

Sličan program je zadužen za usklađivanje bibliografskih i normativnih zapisa i u lokalnim bazama podataka. Učestalost izvođenja ovog programa zavisi od dogovora sa pojedinačnom bibliotekom.

Program za usklađivanje bibliografskih i normativnih zapisa najpre potraži sve verifikovane normativne zapise koji su izmenjeni ili verifikovani od datuma poslednjeg usklađivanja do tekućeg datuma.

Program potom potraži sve bibliografske zapise koji u potpolju 3 sadrže identifikacione brojeve tih normativnih zapisa. U tim bibliografskim zapisima sva polja koja sadrže potpolje 3 usklađuju se sa odgovarajućim normativnim zapisima.

Izvodi se sledeći postupak:

- Ako potpolje 001a – *Status zapisa* u normativnom zapisu sadrži kod "d" – *izbrisani zapis*, program pretražuje potpolje 001x – *Broj zapisa za zamenu*. Tu je upisan identifikacioni broj normativnog zapisa koji će zameniti zapis koji je označen za brisanje. Taj identifikacioni broj se potom prenosi u potpolje 3 u bibliografskom zapisu, a prethodni sadržaj potpolja 3 prenosi se u potpolje 9 – *Broj prethodnog normativnog zapisa*.
- Potom se u svakom polju, u kojem je uključena normativna kontrola, predmetna odrednica zamenjuje normativnom pristupnom tačkom iz odgovarajućeg normativnog zapisa, tj. onog čiji je identifikacioni broj naveden u potpolju 3.

13.2 ZAPISI U ĆIRILICI ILI U KOMBINACIJI ĆIRILICE I LATINICE

U COBISS sistemima, u kojima se koristi ćirilica, bibliografski i normativni zapisi mogu biti u ćirilici, latinici ili u kombinaciji oba pisma.

Podaci iz bibliografskih izvora na jezicima ćiriličnog i latiničnog pisma prenose se u bibliografske zapise na originalnom pismu. Podatke na ostalim jezicima transliterišemo na latinično pismo.

U COBISS sistemima, čiji se jezik katalogizacije izražava isključivo ćiriličnim pismom (npr. bugarski, makedonski), napomene i ostali podaci na jeziku katalogizacije unose se na ćiriličnom pismu; u COBISS sistemima, kod kojih je jezik katalogizacije na dva pisma (npr. srpski), napomene i srodni podaci na jeziku katalogizacije prate pismo glavnog dela bibliografskog opisa.

Imenske i predmetne odrednice unose se u bibliografske zapise slobodno ili pod normativnom kontrolom. Pismo slobodno unetih odrednica, kao i unos njihovih alternativnih oblika, određeni su lokalnim kataloškim pravilima.

Unos odrednica pod normativnom kontrolom obavlja se posredstvom normativnih zapisa s pristupnim tačkama na alternativnim pismima – ćirilici i latinici.

13.2.1 Unos podataka

U odgovarajuća polja tekstualni podaci mogu da se unose na oba pisma, na latinici ili ćirilici.

U COBISS sistemima, u kojima se imenske odrednice vode na dva pisma, a koji još nisu prešli na normativno kontrolisan unos ličnih imena, postoji dogovor o obaveznom unosu imenske odrednice na alternativnom pismu u odgovarajuća polja, i to u polja:

- 90X (2. ind. = 0, 3) u latinici;
- 90X (2. ind. = 1, 4) u ćirilici.

Sadržaj potpolja, ili neki njegov deo, automatski se može konvertovati iz ćirilice u latinicu i obratno, i to korišćenjem metoda **Uređivanje / Pretvori u latinicu** i **Uređivanje / Pretvori u srpsku/makedonsku ćirilicu** (v. pogl. 7.3.1 tačka 4).

Upozorenje:

Kada izaberemo unos u određenom pismu, moramo se pobrinuti za doslednu upotrebu svih znakova tog pisma.

*Slova, koja ne postoje na tastaturi, potražimo u prozoru **Skup COBISS znakova**, a ako ih na spisku nema, ni u kom slučaju ih ne smemo zamenjivati sličnim slovima drugog pisma.*

Iako su, po pravilu, kodirani podaci u latinici, kodovi se mogu se uneti i u ćirilici. Nakon unosa, kôd se automatski konvertuje u latinicu.

Ako kodove pretražujemo u šifrarniku u odvojenom prozoru, pismo zahteva za pretraživanje mora da bude usklađeno s pismom kodova ili objašnjenja kodova.

Upozorenje:

Kodove, koji sadrže znakove x, y, w, q, unosimo samo na originalnom latiničnom pismu!

13.2.1.1 Unos u polja pod normativnom kontrolom

U COBISS sistemu se u bibliografskom zapisu, za unos odrednica na više pisama, koriste ponovljena polja 70X, a unos u polja je normativno kontrolisan, v. pogl. 13.2.1.2.

Opšta uputstva za unos u polja pod normativnom kontrolom opisana su u pogl. 7.3.4.1. U ovom poglavlju opisane su samo sledeće specifičnosti koje se odnose na upotrebu ćirilicnog pisma:

- u potpolju 3 polja za imensku odrednicu bibliografskog zapisa, kao i u polju za unos u prozoru **Povezivanje sa zapisima iz CONOR.XX**, zahtev za pretraživanje možemo da upišemo ćirilicom ili latinicom. Na preciznost pretraživanja utiče:
 - da li normativni zapis sadrži alternativne pristupne tačke na ćirilici i latinici. O ovom zahtevu treba posebno voditi računa u slučaju stranih imena;
 - da li koristimo pretraživanje po rečima ili frazno pretraživanje. Pretraživanje po rečima omogućava unos zahteva za pretraživanje sa osnovnim znacima (npr. Viola Konig ili Мур Пеит* *i ne* Viola König ili Мур Пейт*), dok frazno pretraživanje zahteva dijakritički precizan unos zahteva za pretraživanje (npr. "König, Viola" *i ne* "Konig, Viola");

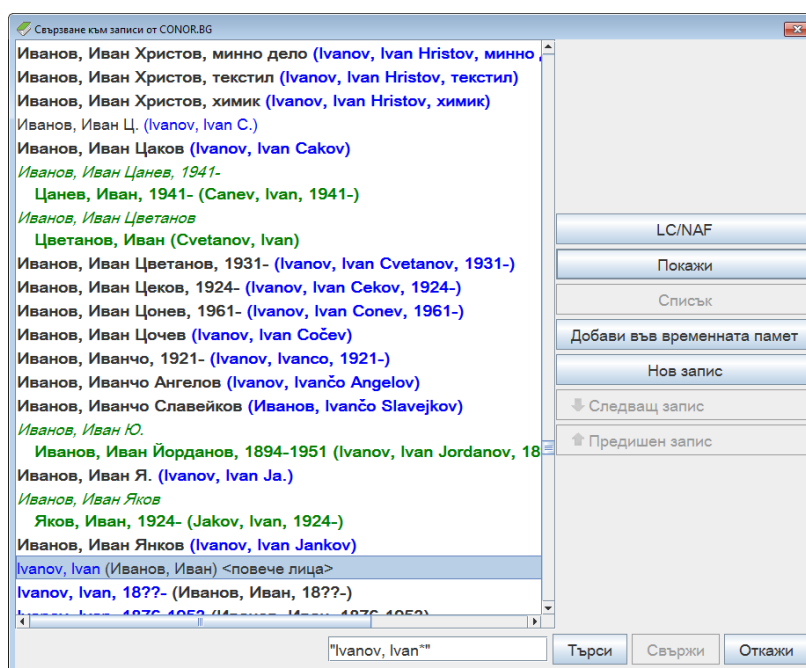

Savet:

Ako vaš zahtev za pretraživanje nije doneo željeni rezultat, ponovite pretraživanje tako što ćete upisati alternativni oblik na drugom pismu, odnosno drugi, vama poznat oblik imena.

- Spisak ličnih imena iz baze podataka CONOR.XX, ispisuje se na sledeći način:

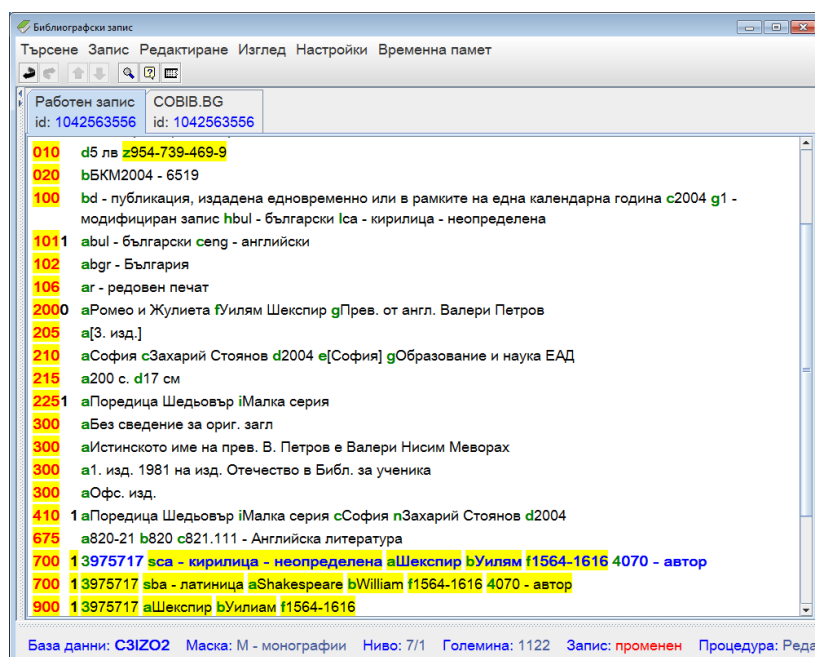
- **normativne pristupne tačke na alternativnim pismima** ispisuju se zajedno. Oblik na ćirilčnom pismu ispisuje se crnim, a oblik na latiničnom pismu plavim slovima. Tačke pristupa na alternativnim pismima u spisku su sortirane u dva niza: azbučnom, u kome je ćirilčni deo na prvom mestu i abecednom, u kome je latinični deo na prvom mestu. Azbučni niz prethodi abecednom;
- **varijantne pristupne tačke**, zajedno s dopunskom informacijom o pripadajućoj normativnoj pristupnoj tački, ispisuju se zeleno;
- **alternativne pristupne tačke na drugom jeziku** ispisuju se zajedno s dopunskom informacijom o normativnoj tački pristupa u zapisu na alternativnim pismima;

Slika 13.2-1: Primer prozora za povezivanje sa zapisima iz CONOR.BG

- Prilikom izbora posebno treba paziti na normativne pristupne tačke koje su samo na jednom pismu. Pismo izabrane pristupne tačke mora da odgovara jeziku i pismu dela koje katalogizujemo. Programaska kontrola neće dozvoliti unos neodgovarajuće odrednice u bibliografski zapis. U tom slučaju, ponovimo pretraživanje i dopunimo normativni zapis u skladu sa uputstvima u pogl. 7.3.4.1.1, tačka 4.
- Nakon klika na dugme **Poveži**, u bibliografski zapis se prenose sledeći podaci:
 - imensku odrednicu uporedo na dva pisma, ako normativni zapis sadrži alternativne pristupne tačke. Ako normativni zapis sadrži normativnu pristupnu tačku na jednom pismu, u bibliografski zapis se prenosi imenska odrednica na jednom pismu;
 - pismo prve u paru imenskih odrednica odgovara pismu glavnog stvarnog naslova u bibliografskom zapisu. U COBISS.SR, COBISS.CG i COBISS.RS sistemima, za dela na srpskom jeziku na oba pisma, prva u paru imenskih odrednica je u ćirilici;

- u bibliografski zapis prenose se i ostale pristupne tačke iz normativnog zapisa. U COBISS.BG sistemu pristupna tačka se iz polja 700 prenosi u polje 904 bibliografskog zapisa.

Слика 13.2-2: Primer radnog bibliografskog zapisa s povezanom imenskom odrednicom na alternativnim pismima u COBISS.BG sistemu

13.2.1.2 Unos u normativni zapis na alternativnim pismima

Za normativne zapise takođe je razvijena struktura zapisa koja omogućava paralelna polja za alternativne pristupne tačke na dva pisma u istom zapisu.

Detaljna uputstva za rad s normativnim zapisima opisana su u pogl. 9. Uputstva u ovom poglavlju dopuna su osnovnim uputstvima i namenjena su isključivo vođenju podataka na alternativnim pismima.

Sledeći postupci odnose se na tretman alternativnih pristupnih tačaka u procesu kreiranja, uređivanja i preuzimanja normativnih zapisa.

Novi zapis kreiramo u prozoru **Normativni zapis (CONOR)**.

Postupak

1. Izaberemo metodu **Zapis / Kreiraj zapis**.

U editor zapisa učitaju se polja i potpolja izabrane maske za lična imena (PN), pri čemu je polje 200 ponovljeno.

2. Po pravilu, ispunimo paralelna polja 200.

U prvo polje 200 upišemo normativnu pristupnu tačku u ćirilici, a u potpolje 7 obavezno unesemo odgovarajući kôd za ćirilčno pismo. U drugo polje 200 upišemo normativnu pristupnu tačku u latinici, a u potpolje 7 obavezno unesemo kod za latinično pismo. Normativni zapisi na

serveru (Online katalog Kongresne biblioteke, WorldCat), ta mogućnost ne postoji.

13.2.2.1 Bibliografski zapisi

U pretraživačima lokalne i uzajamne bibliografske baze u nacionalnom COBISS.XX sistemu ili u mreži COBISS.Net, te u ISSN bazi, zahtev za pretraživanje možemo da upišemo u latinici ili ćirilici, unošenjem dijakritički preciznog zahteva za pretraživanje ili samo upisom osnovnih znakova.

Kada pretraživanje u lokalnoj ili uzajamnoj bazi podataka želimo da ograničimo samo na dela na jednom pismu, kod "Limitiranje" izaberemo vrednost *LAT* ili *CIR* (v. pogl. 4.1.4).

Savet:

U pretraživaču, kombinacijom tipki <Ctrl> + <S> otvorimo prozor **Skup COBISS znakova**.

Ako u pretraživač WorldCat baze podataka unesemo zahtev u ćirilici, rezultati pretraživanja ograničeni su samo na zapise koji sadrže uporedne podatke u ćirilici. U pretraživač Online kataloga Kongresne biblioteke zahtev za pretraživanje unosimo latinicom.

Funkcijom *pregled pojmova* (v. pogl. 4.4) prikazujemo indeksirane tekstove koji su uvek isključivo u latinici. Uprkos tome, zahtev za pretraživanje možemo upisati i ćirilicom. Klikom na ikonu prikazaće se abecedni spisak pojmova u latinici.

Za sve ostale informacije o pretraživanju bibliografskih zapisa, v. pogl. 4.

13.2.2.2 Normativni zapisi

U COBISS sistemu normativne zapise pretražujemo u CONOR.XX i LC/NAF bazama podataka.

Prilikom pretraživanja CONOR.XX baze podataka, zahtev za pretraživanje možemo uneti latinicom ili ćirilicom. Na rezultat pretraživanja uticaće sledeće:

- da li normativni zapis sadrži alternativne pristupne tačke na oba pisma;
- da li se alternativne pristupne tačke među sobom razlikuju samo po pismu ili se razlikuju i po obliku imena.

Prilikom pretraživanja CONOR.XX baze podataka, zahtev za pretraživanje po pristupnim tačkama za lična imena mora da bude upisan dijakritički precizno.

Za ostale informacije o pretraživanju normativnih zapisa, v. pogl. 9.2.

13.2.3 Preuzimanje i uređivanje bibliografskih zapisa u COBISS.SR i COBISS.CG sistemima

Upozorenje:

Poglavlje je namenjeno COBISS.SR, COBISS.CG sistemima, a delimično i COBISS.RS sistemu, samo do prelaska na katalogizaciju s normativnom kontrolom!

Uzajamna katalogizacija u nacionalnim COBISS.SR i COBISS.CG sistemima opterećena je upotrebom različitih pisama autorskih i predmetnih odrednica u bibliografskim zapisima. Stara praksa prema kojoj su fakultetske i specijalne biblioteke vodile različite latinične kataloge, dok su nacionalne, narodne i školske biblioteke vodile ćirilčne kataloge, izuzimajući osnovni latinični katalog za stranu knjigu na latiničnim jezicima, prenela se i u elektronske kataloge (OPAC). U želji da se prilikom preuzimanja bibliografskih zapisa iz uzajamne u lokalnu bazu podataka, smanji obim ručnog prilagođavanja podataka u zapisima, već u programskoj opremi COBISS2 razvijena su pravila za prikaz bibliografskih podataka na dva pisma, kao i programska podrška za zamenu alternativnih imenskih odrednica.

U COBISS3/Katalogizaciji prikaz bibliografskih podataka zasnovan je na:

- unosu podataka na originalnom pismu (ćirilica i latinica);
- normativno kontrolisanom unosu posredstvom normativnih zapisa sa alternativnim pristupnim tačkama (lična imena).

Kako je prelazak na normativno kontrolisan unos podataka na alternativnim pismima vremenski zahtevan proces, kao pomoć katalogizatorima prilikom promene pisma odrednica u lokalnim bibliografskim bazama podataka, smo u COBISS3/Katalogizaciji omogućili sledeće:

- programsko usklađivanje parova alternativnih imenskih odrednica i pisama imenskih odrednica;
- delimično programsko usklađivanje pisma predmetnih i korporativnih odrednica (polja 6XX, 7XX i 9XX)
- metode **Uređivanje / Pretvori u srpsku/makedonsku ćirilicu i Uređivanje / Pretvori u latinicu**;
- metode kopiranja polja, potpolja i teksta, kao i metodu posebnog lepljenja za prenos većeg broja podataka iz jednog bibliografskog zapisa u drugi ili iz jednog dela bibliografskog zapisa u drugi.

Uslovi za programsku konverziju pisma odrednica u lokalnoj bibliografskoj bazi podataka su:

- srpski jezik katalogizacije (100h = "srp");
- pismo jezika katalogizacije u lokalnoj bazi podataka mora da se

razlikuje od pisma jezika katalogizacije u bibliografskom zapisu u uzajamnoj bazi podataka (0017 ≠ 0017).

Uslov za programsko usklađivanje parova alternativnih imenskih odrednica je:

- postojanje varijantnog oblika ličnog imena u bibliografskom zapisu koji je pravilno označen kao alternativna odrednica u latinici (polja 90X, 2. ind. = 0, 3), odnosno u ćirilici (polja 90X, 2. ind. = 1, 4).

Pod gore navedenim uslovima, izborom metode **Zapis / Preuzmi zapis**, programski se usklađuju pisma svih odrednica, nakon što se u editor prenesu bibliografski podaci iz uzajamne baze podataka. Izborom metode **Zapis / Uredi zapis**, programski se, međutim, usklađuje samo pismo imenskih i korporativnih odrednica, nakon što se u editor prenesu predmetne odrednice iz verzije zapisa u lokalnoj bazi podataka.

Upozorenje:

Prilikom preuzimanja zapisa iz baze podataka WorldCat, pored ostalog, obavezno ručno treba da upišemo kôd za pismo jezika katalogizacije (potpolje 0017). Takođe, pismo automatski konvertovanih napomena i ostalih podataka koji su na jeziku katalogizacije iz latinice treba da pretvorimo u ćirilicu, ako smo zapis preuzeli za delo na ćiriličnom jeziku.

Oba zahteva su posledica kataloške prakse koja važi samo u bibliotečkim sistema kod kojih je jezik katalogizacije na dva pisma.

13.2.3.1 Lokalne baze podataka nacionalnih i narodnih biblioteka

Ako su ispunjeni opšti uslovi, koji su opisani u pogl. 13.2.3, programsko usklađivanje pisma odrednice različito se izvodi u slučaju bibliografskog zapisa koji je kreiran u COBISS2/Katalogizaciji, a u COBISS3/Katalogizaciji još nije redigovan (oznaka KAT2) i zapisa koji je kreiran i/ili redigovan u COBISS3/Katalogizaciji.

Za zapis koji je kreiran u COBISS2/Katalogizaciji važi sledeće:

- kada je glavni stvarni naslov na **ćiriličnom pismu** ($100l = c^*$), programska konverzija latiničnog u ćirilični tekst **obuhvata sve odrednice** (polja 503, 6XX, 7XX i 9XX). Katalogizator treba da proveri i po potrebi ručno ispravi ili zameni:
 - alternativne oblike korporativnih i predmetnih odrednica (povezana polja 60X i 96X, te 71X i 91X);
 - predmetne odrednice koje sadrže reči stranog porekla (polja 6XX);
 - slobodno oblikovane predmetne odrednice sa kodom za engleski jezik (polje 610);
 - varijantne oblike imenskih odrednica koje treba da budu na pismu drugačijem od pisma normativnog oblika (polja 90X, 2. ind. = 9).
- Kada je glavni stvarni naslov na **latiničnom pismu** ($100l = ba$), programska konverzija latiničnog u ćirilični tekst **obuhvata imenske i korporativne odrednice** (polja 503, 7XX i 9XX), **a ne obuhvata**

predmetne odrednice (polja 6XX). Katalogizator treba da proveri i po potrebi ručno ispravi ili zameni:

- predmetne odrednice (polja 60X, 96X i 610);
- alternativne oblike korporativnih odrednica (povezana polja 71X i 91X);
- varijantne oblike imenskih odrednica koje treba da budu na pismu drugačijem od normativnog oblika (polja 90X, 2. ind. = 9).

Upozorenje:

Ako je na početku polja s predmetnom odrednicom uneta kontrolna oznaka za pismo, znak će odrediti pismo predmetnih odrednica i nakon preuzimanja u lokalnu bazu podataka biblioteke!

Za zapis, koji je kreiran u COBISS3/Katalogizaciji, bez obzira na pismo glavnog stvarnog naslova (100l = (c* ili ba)) važi sledeće:

- programska transformacija **obuhvata imenske i korporativne odrednice** (polja 503, 6XX, 7XX i 9XX), **a ne obuhvata predmetne odrednice**. Katalogizator treba da proveri i po potrebi ručno ispravi ili zameni:
 - predmetne odrednice (polja 60X, 96X i 610);
 - alternativne oblike korporativnih odrednica (povezana polja 71X i 91X).

Upozorenje:

Prilikom uređivanja zapisa, u editor upisuju se lokalna polja za sadržinski opis, a ostala polja se upisuju iz verzije zapisa u uzajamnoj bazi podataka. Tokom uređivanja zapisa, katalogizator treba da proveri imenske i korporativne odrednice te njihove varijantne oblike.

13.2.3.2 Lokalne baze podataka fakultetskih i specijalnih biblioteka

Ako su ispunjeni opšti uslovi, koji su opisani u pogl. 13.2.3, za zapis koji je kreiran u COBISS2/Katalogizaciji, a koji u COBISS3/Katalogizaciji još nije redigovan (oznaka KAT2) važi sledeće:

- bez obzira na jezik i pismo glavnog stvarnog naslova (100l = c* ili ba), programska transformacija ćiriličnog u latinični tekst obuhvata sva polja 503, 6XX, 7XX i 9XX. Katalogizator treba da proveri i po potrebi ručno ispravi ili zamene:
 - alternativne oblike korporativnih i predmetnih odrednica;
 - polja 90X, 2. ind. = 9, ako varijantni oblik imena treba da bude na pismu drugačijem od pisma u poljima 70X.

Upozorenje:

U vezi sa upozorenjem o kontrolnom znaku za pismo u zapisima KAT2, kao i upozorenjem o uređivanju zapisa, v. pogl. 13.2.3.1.

Za zapis, koji je kreiran u COBISS3/Katalogizaciji, važi sledeće:

- bez obzira na jezik i pismo glavnog stvarnog naslova (100l = c* ili ba), programska transformacija ćiriličnog u latinični tekst obuhvata sva polja 503, 7XX i 9XX. Katalogizator treba da proveri i po potrebi ručno ispravi ili zamene:
 - pismo u poljima 60X, 96X i 610 te alternativne predmetne odrednice;
 - alternativne korporativne odrednice.

A.1 BIBLIOGRAFSKE BAZE PODATAKA

A.1.1 Osnovni indeks

U osnovni indeks indeksira se veći broj polja i potpolja. Kod kodiranih potpolja, po pravilu se indeksiraju razrešenja iz šifrnika (a ne kodovi).

Po celom osnovnom indeksu može se pretraživati bez navođenja sufiksa za pretraživanje ili s prefiksom KW=. Sufiksi za pretraživanje urađeni su za ona potpolja koja najbolje prikazuju sadržaj indeksiranog dokumenta, te se zato obično najviše koriste za pretraživanje. Njihovom upotrebom, pretraživanje možemo ograničiti samo na određena potpolja.

A.1.1.1 Bibliografski podaci

Tabela A.1-1: Osnovni indeks u bibliografskim bazama podataka – bibliografski podaci

Sufiks	Značenje	Pretraživanje	Potpolja
/AB	Sažetak ili apstrakt	rečima	330af
/AU	Autor – osoba	rečima	200f, 700abcdnf–702abcdnf, 900abcdnf–902abcdnf, 903abcdnf, 904abcdnf
/CB	Autor – korporacija	rečima	710abgh–712abgh, 910abgh–912abgh, 916abgh
/CL	Zbirka	rečima	225adefhiv
/CP	Mesto sastanka/dodatak nazivu korporacije	rečima	710ce–712 ce, 910ce–912ce, 916ce
/GM	Opšta oznaka građe	rečima	200b, 539b
/NM	Proizvođač	rečima	210gh
/NT	Napomene	rečima	300a, 301a, 311a, 317a, 321ax, 323a–325a, 328adefg, 338abcdefg
/PM	Mesto proizvodnje	rečima	210ef
/PP	Mesto izdavanja	rečima	210ab, 620abcd
/PU	Izdavač	rečima	210c
/PY	Godina izdavanja	rečima	100cd, 210dh
/TI ¹	Naslov	rečima	200acdehi, 327a, 501ae, 503a, 510aehi, 512ae, 513aehi, 514ae, 515a, 516ae–518ae, 520aehi, 530ab, 531abc, 532a, 540a, 541a, 996h, 997h
/TO	Naslov originala	rečima	500ahi

¹ Ako uvodna fraza u potpolju 996h, odnosno 997h, glasi "ISBN ", sadržaj potpolja se ne indeksira sa /TI i TI=, već se ISBN, koji sledi nakon tog niza znakova, indeksira sa BN=.

A.1.1.2 Podaci o sadržaju (predmetne odrednice, klasifikacija)

Tabela A.1-2: Osnovni indeks u bibliografskim bazama podataka – podaci o sadržaju

Sufiks	Značenje	Pretraž.	Potpolja
/PN	Predmetna odrednica – lično ime	rečima	600abcdef, 960abcdef
/CS	Predmetna odrednica – naziv korporacije	rečima	601abc, 961abc
/FN	Predmetna odrednica – porodično ime	rečima	602af, 962af
/TS	Predmetna odrednica – naslov	rečima	605ahiklnq, 965ahiklnq
/TN	Tematska predmetna odrednica	rečima	606a, 966a
/GN	Geografska predmetna odrednica	rečima	607a, 967a
/CH	Vremenska predmetna odrednica	rečima	608a, 968a
/FS	Formalna predmetna odrednica	rečima	609a, 969a
/DX	Tematska pododrednica	rečima	600x–609x, 960x–969x
/DY	Geografska pododrednica	rečima	600y–609y, 960y–969y
/DW	Formalna pododrednica	rečima	600w–609w, 960w–969w
/DZ	Vremenska pododrednica	rečima	600z–609z, 960z–969z
/DU	Slobodno formirane predmetne odrednice	rečima	610a
/SU	Predmetne odrednice	rečima	600–610, 960–969 (sva potpolja)
/GE	Ključne reči – NUK	rečima	627a
/GC ²	Predmetne odrednice SGC	rečima	60X (sva potpolja)

A.1.2 Dodatni indeksi

Dodatne indekse baze podataka čine pojmovi za pretraživanje iz onih polja zapisa koja nude dodatne informacije o dokumentu. Prilikom pretraživanja po dodatnim indeksima moramo navesti dvoslovni prefiks koji označava polje i znak jednakosti. U dodatnim indeksima polja takođe mogu biti indeksirana rečima, frazno ili rečima i frazno.

Prilikom pretraživanja s nekim prefiksima, reči, koje su okružene znakovima NSB/NSE, možemo izostaviti (v. oznaku NSB/NSE u donjim tabelama).

A.1.2.1 Podaci o zapisu

Tabela A.1-3: Dodatni indeksi u bibliografskim bazama podataka – podaci o zapisu

Prefiks	Značenje	Pretraž.	Potpolja
CR=	Kreator zapisa/Zapis preuzeo iz COBISS.Net	frazno	---
CY=	Zapis preuzeo iz COBIB-a	frazno	---

DM= ³	Datum kreiranja/preuzimanja iz COBIB-a ili iz COBISS.Net	frazno	---
DR= ⁴	Datum poslednjeg ažuriranja	frazno	---
ID=	Identifikacioni broj zapisa	frazno	---
LN=	Lokalni broj	frazno	---
RE=	Poslednji redaktor zapisa	frazno	---

² Sufiksom /GC ograničavamo se na ona polja 60X koja u potpolju 2 sadrže kod "SGC".

³ Prilikom kreiranja novog zapisa indeksira se datum kreiranja zapisa, a prilikom preuzimanja zapisa iz COBIB-a ili iz mreže COBISS.Net u lokalnu bazu podataka datum preuzimanja zapisa. Datum se indeksira u obliku ggggmmdd.

⁴ Datum se indeksira u obliku ggggmmdd.

A.1.2.2 Bibliografski podaci

Tabela A.1-4: Dodatni indeksi u bibliografskim bazama podataka – bibliografski podaci

Prefiks	Značenje	Pretraž.	Potpolja
AU= ⁵	Autor – osoba	frazno	700abcdf–702abcdf, 900abcdf–902abcdf, 903abcdf, 904abcdf
CB=	Autor – korporacija	frazno, NSB/NSE	710ab–712ab, 910ab–912ab, 916ab
CL=	Zbirka	frazno, NSB/NSE	225adefhiv
CP=	Kraj sastanka/dodatak nazivu korporacije	frazno, NSB/NSE	710ce–712ce, 910ce–912ce, 916ce
GM=	Opšta oznaka građe	frazno	200b, 539b
HE= ⁴	Autor – jedinstvena personalna odrednica	frazno	700abcdf–702abcdf, 904abcdf
IS=	Broj sveske	rečima	215h
NM=	Proizvođač	frazno, NSB/NSE	210g
PM=	Mesto proizvodnje	frazno, NSB/NSE	210e
PP= ⁶	Mesto izdavanja	frazno	210a, 620abcd
PU=	Izdavač	frazno, NSB/NSE	210c
PY= ⁷	Godina izdavanja	frazno	100cd
P2= ⁸	Završna godina izdavanja	frazno	100d
TI= ⁹	Naslov	frazno, NSB/NSE	200acdehi, 501a, 503a, 510ai, 512ae, 513ai, 514ae, 515a, 516ae- 518ae, 520aehi, 530a, 531ab, 532a, 540a, 541a, 996h, 997h
TO=	Naslov originala	frazno, NSB/NSE	500ahi
SO= ¹⁰	Naslov izvora	frazno	200ai

⁵ Potpolja a, b, c, d i f pojedinog polja indeksiraju se kao jedna fraza u obliku "a, b d, c, f". Zato se preporučuje da prilikom pretraživanja sa AU= ili HE= izraz za pretraživanje skraćujemo znakom "*".

- ⁶ Potpolja u polju 620 indeksiraju se kao fraza tako što se potpolju d dodaju potpolja a, b i c. Interpunkcija između potpolja je znak "/".
- ⁷ Sa PY= indeksira se potpolje 100d, ako se kod u potpolju 100b razlikuje od "b" ili "j". Ako je kod u 100b jednak "f" ili "g", indeksiraju se i sve godine između godine u 100c i godine u 100d.
- ⁸ Sa P2= indeksira se potpolje 100d, ako je u potpolje 100b upisan kod "b".
- ⁹ Potpolja 531ab indeksiraju se kao jedna fraza u obliku "a b". U vezi sa indeksiranjem potpolja 996/997h v. nap. 1.
- ¹⁰ Potpolja 200ai u zapisima za serijske publikacije indeksiraju se kao jedna fraza u obliku "a. i". Zato se preporučuje da, prilikom pretraživanja sa SO=, izraz za pretraživanje skraćujemo znakom "*".

A.1.2.3 Identifikacioni podaci

Tabela A.1-5: Dodatni indeksi u bibliografskim bazama podataka – identifikacioni podaci

Prefiks	Značenje	Pretraž.	Potpolja
AR=	Broj normativnog zapisa	frazno	6003–6093, 7003–7023, 7103–7123
BI= ¹¹	Oznake zapisa	rečima i frazno	830a, 992bx, 993 (sva potpolja)
BN= ¹²	ISBN	frazno	010az, 996h, 997h
CD=	CODEN	frazno	040a
CX=	ISSN zbirke	frazno	225x
HI=	Hijerarhija	frazno	4611–4641
NB= ¹³	Broj u nacionalnoj bibliografiji	frazno	020ab
NP= ¹⁴	Druge identifikacione oznake	rečima i frazno	001e, 012a, 013az ¹⁵ , 016az, 017az, 022a, 071a, 856g
OI=	Broj obaveznog primerka	frazno	021b
OR=	Broj zapisa za zamenu	rečima	001x
SC=	Poništeni ISSN	frazno	011myz
SF=	Neverifikovani ISSN	frazno	011f
SN=	ISSN za članak	frazno	011as
SP=	ISSN	frazno	011ec
SL=	ISSN-L	frazno	011l

¹¹ Potpolja 830a i 992b indeksiraju se rečima, a potpolje 992x i sva potpolja u polju 993 frazno.

¹² Sadržaj se indeksira bez crtica. Ako je u potpolju 010a 10-cifreni broj (10 cifara bez crtica), programski se izračunava odgovarajući 13-cifreni broj i dodaje se u indeks. Ako je prvih pet znakova u potpolju 996h, odnosno 997h, jednako "ISBN ", broj ISBN, koji sledi nakon tih znakova, indeksira se sa BN=, a u suprotnom se potpolje 996h, odnosno 997h, indeksira sa /TI i TI=.

¹³ Sadržaj potpolja 020a i 020b, koja su odvojena razmakom, indeksira se kao jedna fraza. Potpolje b dodatno je indeksirano i samostalno.

¹⁴ Potpolja 001e, 013az, 016az, 017az, 022a i 856g indeksiraju se frazno, potpolje 012a rečima, a 071a rečima i frazno.

¹⁵ Sadržaj potpolja 013a i 013z indeksira se sa crticama i bez njih. Ako je u potpolju 013a ili 013z 10-cifreni broj (10 cifara bez crtica), programsko se izračunava odgovarajući 13-cifreni broj i dodaje se u indeks.

A.1.2.4 Podaci o sadržaju (predmetne odrednice, klasifikacija)

Tabela A.1-6: Dodatni indeksi u bibliografskim bazama podataka – podaci o sadržaju

Prefiks	Značenje	Pretraž.	Potpolja
PN= ¹⁶	Predmetna odrednica – lično ime	frazno	600abcdef, 960abcdef
CS=	Predmetna odrednica – naziv korporacije	frazno	601ab, 961ab
FN=	Predmetna odrednica – porodično ime	frazno	602a, 962a
TS=	Predmetna odrednica – naslov	frazno	605ai, 965ai
TN=	Tematska predmetna odrednica	frazno	606a, 966a
GN=	Geografska predmetna odrednica	frazno	607a, 967a
CH=	Vremenska predmetna odrednica	frazno	608a, 968a
FS=	Formalna predmetna odrednica	frazno	609a, 969a
DX=	Tematska pododrednica	frazno	600x–609x, 960x–969x
DY=	Geografska pododrednica	frazno	600y–609y, 960y–969y
DW=	Formalna pododrednica	frazno	600w–609w, 960w–969w
DZ=	Vremenska pododrednica	frazno	600z–609z, 960z–969z
DU=	Slobodno oblikovane predmetne odrednice	frazno	610az
SU=	Predmetne odrednice	frazno	600–610, 960–969 (sva potpolja)
DE= ¹⁷	Predmetne odrednice (kontrolisane)	frazno	600–609, 960–969 (sva potpolja)
GE=	Ključne reči – NUK	frazno	627a
DC= ¹⁸	UDK	frazno	675au
OC= ¹⁹	Druge klasifikacije	frazno	686a2
GC= ²⁰	Predmetne odrednice SGC	rečima i frazno	60X (sva potpolja)

¹⁶ U vezi sa indeksiranjem polja 600 i 960 v. nap. 5.

¹⁷ Prefiksom DE= ne pretražujemo u samostalnom dodatnom indeksu, već u indeksima PN=, CS=, FN=, TS=, TN=, GN=, CH=, FS=, DX=, DY=, DW=, DZ=. Funkcija pregled pojmova je onemogućena.

¹⁸ Sadržaj potpolja 675a indeksira se kao jedna fraza, a takođe po potfrazama. Interpunkcijski znaci, koji razdvajaju potfraze, su razmak, dvotačka, plus i znak navoda. Isto važi za potpolje 675u.

¹⁹ Prva reč iz potpolja 6862 i sadržaj potpolja 686a indeksiraju se kao jedna fraza, dodat je samo razmak. Ako potpolje 6862 nije uneto, indeksira se samo sadržaj potpolja 686a, ispred kojeg su dodati "---" i razmak.

²⁰ Pomoću GC= indeksiraju se samo ona polja 60X koja u potpolju 2 sadrže kod "SGC". Potpolja pojedinačnog polja indeksiraju se kao jedna fraza i istim redosledom kao što se javljaju u bazi. Zato se preporučuje da prilikom pretraživanja skratimo izraz za pretraživanje znakom "*".

A.1.2.5 Kodirani podaci

Tabela A.1-7: Dodatni indeksi u bibliografskim bazama podataka – kodirani podaci

Prefiks	Značenje	Pretraž.	Potpolja
AC= ²¹	Kod za vrstu autorstva	frazno	7004–7024, 7104–7124, 9104–9124
AS=	Šifra istraživača	frazno	7007–7027
CC=	Kod za vrstu sadržaja	frazno	105bc, 110d, 140d

CO=	Država/regija izdavanja	frazno	102ab
DT=	Bibliografski nivo	frazno	001c
FC=	Šifra ustanove/organizacije	frazno	7008–7028, 7108–7128
FQ=	Učestalost izlaženja	frazno	110b
FR= ²²	Fizički oblik	frazno	001b, 115agk, 116ag, 117a, 124b, 126a, 128a, 135ab
GP=	Kod zvanične publikacije	frazno	100f
IC=	Kod za ilustracije	frazno	105a, 140a
LA=	Jezik	frazno	101a
LC=	Kod za književni oblik	frazno	105fg, 140ef
LO=	Jezik originala	frazno	101c
MC=	Mikrooblici – kodovi	frazno	130a
RS= ²³	Status zapisa	frazno	001a, 998e
RT= ²⁴	Vrsta zapisa	frazno	001b
SS=	Status kontinuiranog izvora	frazno	100b
TA=	Kod za predviđene korisnike	frazno	100e
TD=	Tipologija dokumenata/dela	frazno	001t
TY=	Vrsta kontinuiranog izvora	frazno	110a
UC=	UDK za pretraživanje	frazno	675c
UG=	UDK grupa	frazno	675b
US=	UDK statistika	frazno	675s
EA= ²⁵	E-pristup	frazno	0172, 856u

²¹ Prefikse za pretraživanje AU=, AC=, FC= i AS=, umesto operatorom AND možemo povezivati operatorom (W). Pri tom, prefikse moramo pisati u unapred navedenom redosledu. Ako prefiks AC= ili FC= izostavimo, upotrebimo operator (2W). Rezultat takvog pretraživanja so samo zapisi u kojima su traženi podaci u istom polju 7XX.

Primeri zahteva za pretraživanje:

AU=Kos, Vinko (W) AC=730*

Pretražujemo zapise u kojima je autor Vinko Kos naveden kao prevodilac.

AU=Rozman, Ivan (W) AC=991 (W) FC=3-2**

Pretražujemo zapise u kojima je Ivan Rozman naveden kao mentor na jednom od fakulteta Univerziteta u Mariboru.

AU=Rozman, Ivan (2W) FC=3-2**

Pretražujemo zapise u kojima je Ivan Rozman naveden kao autor na jednom od fakulteta Univerziteta u Mariboru.

AC=991 (2W) AS=08067

Pretražujemo zapise u kojima je istraživač sa šifrom 08067 naveden kao mentor.

Operator AND kod takvog pretraživanja često nije dovoljno precizan.

Primer zahteva za pretraživanje:

AU=Gradišnik, Branko AND AC=730*

Našli bismo knjige čiji je autor Branko Gradišnik i knjige drugih autora koje je Gradišnik preveo.

²² FR= uključuje kod za vrstu zapisa (**001b**) i kodove koji određuju pojedinu vrstu neknjižne građe:

- Potpolje **115g** (građa za video projekcije, film – fizički oblik): ispred sadržaja potpolja dodati su kodovi "g" (kod za video projekcije, filmsku i video građu u 001b) i "a" (kod za film u 115a) ili "b" (kod za video projekcije u 115a).

Primeri zahteva za pretraživanje:

FR=gac

Pretraživanje filmova u kaseti.

*FR=ga**

Pretraživanje filmova.

- Potpolje **115k** (video snimak – fizički oblik): ispred sadržaja potpolja dodati su kodovi "g" (kod za video projekcije, filmsku i video građu u 001b) i "c" (kod za video snimak u 115a).

Primer zahteva za pretraživanje:

FR=gcc

Pretraživanje video snimaka na video kaseti.

*FR=gc**

Pretraživanje video snimaka.

- Potpolje **116a** (grafika – posebna oznaka građe): ispred sadržaja potpolja dodat je kod "k" (kod za grafiku u 001b).

Primer zahteva za pretraživanje:

FR=ke

Pretraživanje fotonegativa (kod "e").

- Potpolje **116g** (grafika – oznaka namene): ispred sadržaja potpolja dodat je kod "k" (kod za grafiku u 001b).

Primer zahteva za pretraživanje:

FR=kae

Pretraživanje razglednica (kod "ae").

- Potpolje **117a** (trodimenzionalni proizvodi i predmeti – posebna oznaka građe): ispred sadržaja potpolja dodat je kod "r" (kod za trodimenzionalne proizvode i predmete u 001b).

Primer zahteva za pretraživanje:

FR=raq

Pretraživanje igračaka (kod "aq").

- Potpolje **124b** (kartografska građa – oblik kartografske jedinice): ispred sadržaja potpolja dodat je kod "e" (kod za štampanu kartografsku građu u 001b).

Primer zahteva za pretraživanje:

FR=ed

Pretraživanje geografskih karata (kod "d").

- Potpolje **126a** (zvučni snimci – oblik): ispred sadržaja potpolja dodat je kod "i" (kod za nemuzičke zvučne snimke u 001b) ili "j" (kod za muzičke zvučne snimke u 001b).

Primer zahteva za pretraživanje:

FR=ja

Pretraživanje muzičkih izvođenja na gramofonskih pločama (kod "a").

- Potpolje **128a** (oblik kompozicije): ispred sadržaja potpolja dodat je kod iz potpolja 001b, i to "c" (štampane muzikalije), "d" (rukopisne muzikalije) ili "j" (muzički zvučni snimci).

Primeri zahteva za pretraživanje:

FR=cmr

Pretraživanje notnog zapisa za marš.

FR=jmr

Pretraživanje zvučnog zapisa za marš.

- Potpolje **135a** (elektronski izvori – tip): ispred sadržaja potpolja dodati su kod "l" (elektronski izvori) iz potpolja 001b i slovo "t" (tip).

Primer zahteva za pretraživanje:

FR=ltl

Pretraživanje tekstualnih elektronskih izvora.

- Potpolje **135b** (elektronski izvori – fizički oblik): ispred sadržaja potpolja dodat je kod "l" (elektronski izvori) iz potpolja 001b.

Primer zahteva za pretraživanje:

FR=li

Pretraživanje online elektronskih izvora.

²³ Sa RS= indeksira se potpolje **001a**, ako je upisan kod "i", "p", "r" ili "d".

Primer zahteva za pretraživanje:

RS=p

Pretraživanje CIP-zapisa.

I potpolje **998e** (indikator nabavke) indeksira se sa RS=. Prefikse SI=, RS= i AM= možemo povezati sa operatorom (W). Pri tom, prefiksi moraju biti u navedenom redosledu. Ako izostavimo prefiks RS=, upotrebimo operator (2W). Rezultat takvog pretraživanja biće samo oni zapisi u kojima se traženi podaci nalaze u istom polju 998. To je posebno značajno za ustanove koje izveštavaju za druge ustanove.

Primer zahteva za pretraživanje:

RS=o

Pretraživanje trenutno naručenih serijskih publikacija. Prilikom pretraživanja sigla nije značajna kod lokalnih baza podataka onih ustanova koje ne izveštavaju za druge ustanove.

SI=50003 (W) RS=o (W) AM=a

Pretraživanje trenutno naručenih serijskih publikacija čiji je način nabavke kupovina u Centralnoj medicinskoj knjižnici (CMK) sa siglo 50003. Komanda je logična samo u lokalni bazi podataka CMK.

SI=50202 (W) RS=93

Pretraživanje deziderata za 1993. godinu u ustanovi sa siglom 50202. Komanda je logična samo u lokalnoj bazi podataka ustanove koja izveštava za tu ustanovu.

SI=50001 (2W) AM=a

Pretraživanje serijskih publikacija čiji je način nabavke kupovina u NUK-u (sigla 50001).

²⁴ Sa RT= se indeksira potpolje **001b**.

Primer zahteva za pretraživanje:

RT=c

Pretraživanje štampanih muzikalija.

Sufiksom /BMA možemo ograničiti pretraživanje na zapise kod kojih je u potpolje 001b upisan kod "a" i potpolje 130a nije uneto.

Postoji i negacija prethodnog /NBM koja pretraživanje ograničava samo na neknjižnu građu.

Primer zahteva za pretraživanje:

AU=Cankar, Ivan/BMA*

²⁵ Zahtevom za pretraživanje *EA=1* pretraživanje ograničavamo na zapise za izvore koji imaju samo e-pristup (postoji potpolje 0172 s vrednošću "doi" ili postoji potpolje 856u s vrednošću drugog indikatora 0 – *Elektronski izvor* ili 1 – *Elektronska verzija*).

A.1.2.6 Podaci o stanju fonda

Tabela A.1-8: Dodatni indeksi u bibliografskim bazama podataka – podaci o stanju fonda

Prefiks	Značenje	Pretraž	Potpolja
AM= ²⁶	Način nabavke	frazno	998v
CN=	Broj za pozajmicu	frazno	9969, 9979
DA=	Datum inventarisanja	frazno	996o, 997o
DS= ²⁷	Primalac za poklon ili razmenu	frazno	9968, 9978
FI=	Finansijer	frazno	9964, 9974
IN=	Inventarski broj	frazno	996f, 997f
IR=	Inventarske napomene	rečima	996r, 997r
LI=	Stepen dostupnosti	frazno	996p, 997p
ND= ²⁸	Broj i datum (računa ...)	frazno	996xyz017, 997xyz017
SD=	Datum statusa	frazno	996t, 997t
SG= ²⁹	Signatura	frazno	996d, 997d, 998d
SI= ³⁰	Sigla	frazno	998b
SR=	Dobavljač	frazno	9962, 9972
ST=	Status	frazno	996q, 997q
TM= ³¹	Preusmeravanje građe	frazno	996e, 997e
DP= ³²	Odeljenja	frazno	996de, 997de
NH=	Zapisi bez podataka o fondu	rečima	---

²⁶ Za povezivanje prefiksa AM= s prefiksima SI= i RS= v. nap. 23.

²⁷ Možemo pretraživati po elementu 3 – naziv institucije ili po elementu 4 – datum slanja. Nakon prefiksa DS= upišemo oznaku elementa i zatim pojam za pretraživanje.

Primeri zahteva za pretraživanje:

*DS=3British Library**

*DS=4199306**

²⁸ Možemo pretraživati po elementima potpolja 996/997x (*b – broj narudžbine, X – napomena narudžbine*), 996/997y (*g – broj dobavnice/spiska, h – datum dobavnice/spiska*), 996/997z (*j – broj reklamacije, k – datum reklamacije, Z – napomena reklamacije*), 996/9970 (*S – broj predračuna, G – datum predračuna, C – cena predračuna*), 996/9971 (*m – broj računa, q – datum računa*) i 996/9977 (*1 – broj računa, 2 – datum računa*). Nakon prefiksa ND= upišemo oznaku elementa i zatim pojam za pretraživanje.

Primeri zahteva za pretraživanje:

*ND=jREKLAMAC**

*ND=k199309**

*ND=mRp 101**

²⁹ Pretraživanje po signaturi:

- Pretraživanje po celoj signaturi (kao što je upisana u potpolje 996/997d).

Primer zahteva za pretraživanje:

*SG=f2\n113780\s2002**

- Pretraživanje po elementima za postavku po područjima (*i – interna oznaka, u – UDK slobodan pristup, a – ABC i druge oznake – I. deo*). Nakon prefiksa SG= upišemo oznaku elementa i zatim pojam za pretraživanje.

Primeri zahteva za pretraživanje:

SG=iST

*SG=u681.3**

SG=aCANKAR, I.

- Pretraživanje po elementima za postavku po tekućem broju. Elementi *n – tekući broj, f – format i l – oznaka podlokacije u signaturi* udruženi su u frazu za pretraživanje tako da nakon elementa *n* sledi razmak, zatim element *f*, zarez i element *l*. Prilikom pretraživanja tekući broj mora da sadrži sedam mesta, tako da ga, po potrebi, dopunimo početnim nulama. Oznaku elementa ne upisujemo.

Primeri zahteva za pretraživanje:

*SG=0123210**

*SG=0034025 2**

SG=003425 3,A

- Pretraživanje signature iz potpolja 998d. Unosi se u nestrukturisanom obliku, te se zato može pretraživati samo po celoj signaturi. Nakon prefiksa SG= upišemo slovo *c* i zatim pojam za pretraživanje.

Primer zahteva za pretraživanje:

*SG=cTP Byte**

³⁰ Za povezivanje prefiksa SI= s prefiksima RS= i AM= v. nap. 23.

³¹ Možemo pretraživati po elementu *E – oznaka podlokacije* ili po elementu *D – datum preusmeravanja građe*.

Nakon prefiksa TM= upišemo oznaku elementa i zatim pojam za pretraživanje.

Primeri zahteva za pretraživanje:

TM=EPo

*TM=D199306**

³² Sa DP= indeksira se redni broj podlokacije koja je određena u lokalnom šifarniku.

Primer zahteva za pretraživanje:

DP=08

Pretraživanje građe, kod koje bar 1 primerak ima oznaku podlokacije koja pripada odeljenju 08.

A.1.3 Sufiksi za limitiranje pretraživanja

U tabeli je prikazan spisak sufiksa kojima dodatno limitiramo pretraživanje.

Tabela A.1-9: Sufiksi za limitiranje pretraživanja u bibliografskim bazama podataka

Sufiks	Značenje	Potpolja
/MON	Monografske publikacije	001c = "m"
/SER	Serijske publikacije	001c = "s"
/ART	Sastavni delovi (članci ...)	001c = "a"
/BMA	Knjižna građa	001b = "a" i 130a ne postoji
/NOMON	Sva građa bez monografskih publ.	
/NOSER	Sva građa bez serijskih publ.	
/NOART	Sva građa bez sastavnih delova	
/NBM	Neknjižna građa	
/godina	Godina izdavanja	100cd, 210dh
/LAT	Latinica	100l = "ba"
/CIR	Ćirilica	100l = "c*" ili 100l = "oc"

- Tipologija 001t = ??? zahteva odgovarajući kod u potpolju 105b. [89]
- Tipologija za bibliografiju zahteva odgovarajući kod u potpolju 105b. [92]
- Tipologija za udžbenik zahteva odgovarajući kod za udžbenik u potpolju 105b. [83]
- U polje ??? nije dozvoljeno ugraditi polje ???. [43]
- U poljima ??? potpolje a je obavezno i uvek mora biti na prvom mestu ako polje nije povezano. Kod polja koja su povezana, potpolje 3 mora biti na prvom mestu. [12]
- U polju ??? ispunjeno je potpolje d, zato proverite vrednost 2. indikatora. [75]
- U polju ??? nedostaje potpolje a. [74]
- U polju 327 obavezno je potpolje a. [49]
- U potpolje 017a upisujemo samo identifikator DOI (bez nizova "http://" i "dx.doi.org"). [121]
- U potpolje ???d unosimo samo rimske brojeve. [95]
- U prvom ili jedinom polju 210, 1. indikator mora da ima vrednost prazno. [140]
- U ugrađenom polju ??? je pogrešan ? indikator. [43]
- U zapisima za integrativne izvore (po pravilu) ne koristimo tipologiju; izuzetak mogu da budu web zbornici, web enciklopedije i nepovezani listovi sa promenljivim sadržajem. [114]
- U zapisu postoji više autora od članova istraživačke grupe. Proverite oba broja! [132]
- Ujednačite indikatore za ispis napomene (2. indikator u poljima ???). [79]
- Ukupan broj autora u potpolju 970b ne sme da bude manji od broja autora u poljima 70X. [128]
- Ukupan broj saradnika na istraživanju, koji je upisan u potpolje 970f, ne sme da bude manji od broja saradnika na istraživanju koji su upisani u polja 702. [129]
- Upisani kod za oznaku godine izdavanja (100b) namenjen je kontinuiranim izvorima (001c = "i", "s"). [13]
- Upisani kod za oznaku godine izdavanja (100b) namenjen je monografskim publikacijama (001c = "m"). [14]
- Video na DVD medijumu kodiramo kao video snimak (115a = "c") i video ploču (115k = "b"). [77]
- Vrednost 1. indikatora u polju 200 je 1, iako u zapisu postoji autorska odrednica. [36]
- Vrednost 2. indikatora u polju 856 ne slaže se s kodom za fizički oblik

dokumenta (135b = "i") [133].

- Za analitičku obradu serijske publikacije mora da bude ispunjeno potpolje 011e ili potpolje 011c. [61]
- Za kompletno povezivanje serijskih publikacija moraju postojati bar dva polja ???. [78]
- Za naučnu monografiju (001t = "2.01") mora da postoji i podatak o obimu (215a ili 970c). Ako je obim manji od 20 strana, proverite tipologiju. [99]
- Za takve integrativne izvore ne koristimo tipologiju. [114]
- Zapis CIP (001a = "p") sme da sadrži tipologiju samo ako sadrži DOI (017). [93]
- Zapis za događaj 001b = "u" mora imati bibliografski nivo 001c = "d". [1]
- Zapis za elektronski izvor (001b = "1") mora da sadrži polje 017, 337 ili 856. [103]
- Zapis za naučnu monografiju (001t = "2.01") mora imati ispunjeno potpolje 105e. [101]
- Zapis za online elektronski izvor (135b = "i") mora da sadrži polje 017 ili 856. [71]
- Zapis za 001t = "2.20" ili "2.21" mora da sadrži kod za elektronski izvor (001b = "1"). [84]
- Zapis za sastavni deo 001c = "a" mora imati hijerarhijski nivo 001d = "2". [2]
- Znak jednakosti i razmak "=" ispisuju se programski ispred potpolja ??? . [57]

Tabela B.1-3: Bibliografske baze podataka – kontrole prilikom pohranjivanja zapisa

	Polje	Greška	Opis
1.	001bc	F	Ako je 001b = "u", onda je 001c = "d".
2.	001cd	F	Ako je 001c = "a", onda je 001d = "2".
3.	001ct	F	Ako 001t započinje sa "1", onda je 001c = "a".
4.	001ct	F	Ako 001t započinje sa "2", onda je 001c = "i" ili 001c = "m".
5.	001ct	F	Ako 001t započinje sa "3", onda je 001c = "d".
6.	001c, 011a, 4641	F	Ako je 001c = "a", onda mora da postoji 011a ili 4641 ili za lokalne zapise 992v.
7.	001a, 996f, 997f	F	Ako je 001a = "i" ili "p", ne sme da postoji 996/997f.
8.	011a, 4641, 001c	F	Ako postoji 011a ili 4641, onda je 001c = "a".
9.	001c, 110a	W	Ako je 110a = "e", proverava se da li je 001c = "i".

	Polje	Greška	Opis
10.	001c, 011ecf, 100b	F	Ako je 001c = "s", onda mora da postoji jedno od potpolja 011e, c ili f. Ako je 001c = "i" i 100b = "a", "b" ili "c", onda mora da postoji jedno od potpolja 011e, c ili f.
11.	071, 001b	F	Ako postoji 071, onda u 001b mora da postoji jedan od kodova "c", "g", "i", "j", "l" ili "m".
12.	071, 115, 116, 200 205, 225, 5XX, 6XX (osim 610, 620 i 675), 7XX, 90X, 91X, 96X	F	U nabrojanim poljima na prvom mestu mora da bude potpolje 3 ili potpolje a.
13.	001c, 100b	F	Ako je 100b = "a", "b" ili "c", onda je 001c = "s" ili "i".
14.	001c, 100b	F	Ako je 100b = "d", "e", "f", "g", "h", "i" ili "j", onda se 001c mora razlikovati od "s".
15.	100c	W	Proverava se da li je u 100c godina pre 1000.
16.	100bd	W	Proverava se da li je broj u 100d (osim ako 100b = "j") manji od 1000.
17.	100c	F	Godina u 100c ne sme da bude novija od tekuće godine + 3.
18.	100d	F	Godina u 100d ne sme da bude novija od tekuće godine + 3, osim 9999.
19.	001c, 100bcd	F	Godina u 100d mora da bude novija od godine u 100c, osim ako je u 100b jedan od kodova "d", "e", "h", "i" ili "j" ili ako je u 001c kod "a". Godina u 100d mora da bude novija ili ista kao godina u 100c, ako je u 100b kod "b".
20.	100bd	F	Ako je 100b = "a", onda je 100d = "9999".
21.	100bd	F	Ako je 100b = "c", onda je 100d = "????".
22.	100bd	F	Ako je 100b = "j", 100d sadrži mesec i dan u obliku MMDD.
23.	101abc	W	Proverava se da li se sadržaj potpolja a, b, c međusobno razlikuje. Ako 1. indikator u polju 101 ima vrednost 2, kontrola se ne izvodi.
24.	101aefg	W	Proverava se da li se sadržaj potpolja e, f, g razlikuje od sadržaja prvog potpolja a.
25.	102a	I	Proverava se da li je u 102a upisan kod "slv" – Salvador.
26.	102ab	W	Ako je potpolje 102a ispunjeno, postoji potpolje 102b samo u slučaju ako je sadržaj potpolja 102a "srb" ili "bih".
27.	105a, 215c	F	Ako 001a ≠ "p" i postoji 105a s kodom različitim od "f" i "y", mora da postoji i 215c. Ako postoji 215c te 001b = "a" i 001c = "m" i ne postoji 130, mora da postoji ili 105a s kodom različitim od "y", ili 140a s kodom različitim od "ay".
28.	001b, 115	F	Ako postoji 115, onda je 001b = "g", "l" ili "m".
29.	001b, 116	F	Ako postoji 116, onda je 001b = "k", "l" ili "m".
30.	001b, 117	F	Ako postoji 117, onda je 001b = "r" ili "m".
31.	001b, 120, 121, 123, 124, 206	F	Ako postoji polje 120, 121, 123, 124 ili 206, onda je 001b = "e", "f", "l" ili "m".

	Polje	Greška	Opis
32.	001b, 125, 127, 128	F	Ako postoji polje 125, 127 ili 128, onda je 001b = "c", "d", "g", "i", "j", "l" ili "m".
33.	001b, 126	F	Ako postoji 126, onda je 001b = "i", "j" ili "m".
34.	001b, 135, 230, 336, 337	W	Ako postoji polje 135, 230, 336 ili 337, proverava se da li je 001b = "l" ili "m".
35.	200, 532, 700, 710	F	Ako ne postoji nijedno od polja 700, 710 ili 532, u polju 200 indikator mora da bude 1 (kod anonimnih dela ne postoji personalna ili korporativna odrednica glavnog kataloškog opisa, već stvarna).
36.	001b, 200, 700, 710	I	Ako je u 200 indikator 1 i 001b = "a", obično ne postoji ni 700 ni 710.
37.	421a	F	Potpolje 421a kod kontinuiranih izvora nije ponovljivo.
38.	208, 001b	F	Ako postoji polje 208, onda je 001b = "c", "d" ili "m".
39.	215gih	I	Ako postoji potpolje i, proverava se da li postoji i potpolje h. Ako postoji potpolje g, proverava se da li postoje potpolja i i h.
40.	215pqr	I	Ako postoji potpolje q, proverava se da li postoji i potpolje r. Ako postoji potpolje p, proverava se da li postoje potpolja q i r.
41.	215opqrs, 011s	F	Ako postoji bilo koje od potpolja 215opqrs, mora da postoji 011s.
42.	100bcd	F	Ako je 100b = "e", godina u 100c mora biti novija od godine u 100d.
43.	polja za ugrađivanje u bloku 4XX	F	Proverava se koja polja možemo ugraditi i da li su indikatori u poljima za ugrađivanje pravilni. Proverava se i ponovljivost polja.
44.	4641	F	U 4641 je upisan ID. U zapisu s tim ID-om sadržaj 001c mora biti "m" ili "i".
45.	503, 710	F	Ako postoji polje 503, mora da postoji i 710.
46.	7X0, 7X1	W	Ako postoji polje 700 (710), u zapisu mogu biti najviše dva polja 701 (711).
47.		F	Znak NSB/NSE i znak za L^AT_EX u jednom potpolju se moraju pojaviti u paru.
48.	200fg, 205fg	F	Ako u bilo kom od tih polja postoji potpolje g, u istom polju mora da postoji i potpolje f.
49.	327a	F	Proverava se da li je u polju 327 ispunjeno potpolje a.
50.	70X4	W	Proverava se da li je u poljima 70X ispunjeno potpolje 4.
51.	001c, maska za unos	F	Proverava se podudaranje koda u potpolju 001c sa izabranom maskom za unos. Pravilne su samo kombinacije: – ako je 001c = "m" ili 001c = "d" mora da bude izabrana maska za unos M – monografske publikacije ili maska N – neknjižna građa ili – ako je 001c = "s" ili 001c = "i" mora da bude izabrana maska za unos K – kontinuirani izvori ili – ako je 001c = "c" mora da bude izabrana maska za unos Z – zbirni zapisi ili

	Polje	Greška	Opis
			– ako je 001c = "a" mora da bude izabrana maska za unos A – članci i drugi sastavni delovi
52.	710, 503	F	Ako postoji polje 503, 1. indikator u polju 710 mora da ima vrednost 0, a 2. indikator 1.
53.	011cef	W	Proverava se da li je u potpolja 011cef upisano 0000-0000.
54.	101c	F	Ako postoji 101c, indikator u 101 mora biti različit od 0.
55.	011as	F	Ako postoji potpolje s, mora da postoji i potpolje a.
56.	105b, 300, 324	W	Ako je u 105b kod "8", proverava se da li postoji i polje 300 ili 324.
57.	200d, 205d, 225d	I	Proverava se da li je u potpolju na prvom mestu znak jednakosti.
58.	901, 902, 911, 912, 96X potpolje 6	F	Potpolje 6 je obavezno kod polja za koja ne važi normativna kontrola (potpolje 6 sa istim sadržajem mora da postoji u odgovarajućem polju 7XX, odnosno 6XX). Kod polja, za koja važi normativna kontrola, za vezu između polja koristi se potpolje 3.
59.	200d, 510	I	Ako postoji 200d i 200 ima indikator 1, proverava se da li postoji i 510.
60.	70Xb, 600b	W	Ako je potpolje b ispunjeno, proverava se da li 2. indikator ima vrednost 1. Ako potpolje b nije ispunjeno, proverava se da li 2. indikator ima vrednost 0.
61.	011f	I	Ako u polju 011 postoji samo potpolje f, o tome dobijamo poruku.
62.	101afg	I	Proverava se da li je u nekom od tih potpolja kod "got" – gotski ili "ang" – anglosaksonski.
63.	105, 106, 001b	W	Ako postoji polje 105, onda je 001b = "a", "b", "1" ili "m". Ako postoji polje 106, onda je 001b = "a", "b" ili "m".
64.	115aprstuvz123	F	Navedena potpolja u polju 115 mogu da postoje samo ako je u potpolju 115a kod "a".
65.	124b, 121a	W	Ako je u 124b jedan od kodova "a", "b", "d", "f", "g", "i", "j", proverava se da li je u 121a kod "a". Ako je u 124b kod "c" ili "e", proverava se da li je u 121a kod "b".
66.	700, 710	F	Polja 700 i 710 u zapisu ne smeju da se pojave istovremeno.
67.	700, 710, 900, 910	F	Ako postoji polje 900, mora da postoji i polje 700. Ako postoji polje 910, mora da postoji i polje 710.
68.	200b, 001b	F	Za svaki tekst u 200b u 001b mora da postoji odgovarajući kod, i to: za "Kartografsku građu" kod "e" ili "f"; za "Štampane muzikalije" kod "c" ili "d"; za "Video snimak", "Film" i "Građu za vizuelne projekcije" kod "g"; za "Zvučni snimak" kod "i" ili "j"; za "Grafiku" kod "k"; za "Dva medija" i za "Više medija" kod "m"; za "Predmet" kod "r"; za "Elektronski izvor" i "Računarska datoteka" kod "l".
69.	001d, maska za unos	F	Proverava se podudaranje koda u potpolju 001d sa izabranom maskom za unos. U maskama M, Z i N mogući su svi kodovi u 001d. U masci K mogući su samo kodovi 001d="0" i 001d="1", a u masci A samo kod 001d="2".

	Polje	Greška	Opis
70.	020ab, 100h	F	Ako je 100h = "slv" i ako je u potpolje 020a upisan kod "SI", te ako u istom polju 020 postoji i potpolje 020b, sadržaj polja 020 ne smemo da menjamo.
70.	105f	I	Ako je unet jednomesni kod i postoje dvomesni kodovi sa istim početkom, ispisuje se poruka.
71.	001g, 017, 135b, 856	F	Ako je 135b = "i" i 001g ≠ "2" mora da postoji polje 017 ili 856.
72.	010ab	W	Ako je polje 010 u zapisu ponovljeno, proverava se da li sva polja 010, osim jednog, sadrže potpolje b. Izuzetak su parovi polja 010 sa 10-cifrenim i 13-cifrenim ISBN-om (pozicije 1–9 u 10-cifrenom broju podudaraju se s pozicijama 4–12 u 13-cifrenom broju), kod kojih nijednom polju nije potrebno potpolje b.
73.	532, 700, 710	F	Ako ne postoji ni polje 700, ni 710, u prvom polju 532 1. indikator mora da ima vrednost 1.
74.	4XXax	F	Ako je u polju 4XX potpolje x, a ne postoji potpolje a, u uzajamnoj bazi podataka mora da postoji zapis s potpoljem 011e čiji se sadržaj podudara sa sadržajem potpolja x (SP=); taj zapis mora da sadrži polje 530.
75.	70X, 600	W	Ako polje 70X ili 600 sadrži potpolje d, proverava se da li 2. indikator ima vrednost 0.
76.	856	W	Ako je u polje uneto potpolje z, proverava se da li se ispred njega nalazi potpolje g ili u.
77.	115alk	F	Ako je 115l = "k", onda je 115a = "c" i 115k = "b".
78.	436, 446, 447	F	Ako postoji polje 436 ili 446 ili 447, u istom zapisu moraju da postoje bar dva takva polja.
79.	436, 446, 447	F	Sva polja 436 (ili 446 ili 447) moraju da imaju istu vrednost drugog indikatora.
80.	115ag	F	Ako je 115a = "a" i postoji 115g, u 115g mora da postoji jedan od kodova "a", "b", "c", "d", "u", "z"; ako je 115a = "b", onda u 115g, ako postoji, mora da se nalazi jedan od kodova "g", "h", "i", "j", "k", "l", "u", "z"; ako je 115a = "c", 115g ne sme da postoji.
81.	001b, 130	W	Ako postoji polje 130, proverava se da li je u potpolju 001b jedan od kodova "a", "b", "c", "d", "e", "f", "k", "m".
82.	327	F	Polje 327 možemo ponoviti samo ako prvo polje 327 već sadrži maksimalan broj potpolja, pri čemu samo prvo polje 327 može da sadrži potpolje 0, a sva polja 327 moraju imati iste vrednosti indikatora.
83.	001t, 105b	F	Ako je tipologija 001t = "2.03" i postoji 105b, onda je u 105b jedan od kodova "j3" ili "j". Ako je tipologija 001t = "2.04" i postoji 105b, onda je u 105b jedan od kodova "j1", "j2" ili "j".
84.	001b, 001t	F	Ako je tipologija 001t = "2.20" ili "2.21", onda je 001b = "1".
85.	001c, 110a	F	Ako je 110a = "a", "b" ili "c", onda je 001c = "s".
86.	105bcd	W	Ako je 105c = "1" ili 105d = "1", proverava se da li je 105b = "z".

	Polje	Greška	Opis
87.	001t, 011a	F	Ako je tipologija 001t = "1.01", "1.02" ili "1.03", zapis mora da sadrži potpolje 011a, a u uzajamnoj bazi podataka zapis, koji dobijamo pretraživanjem SP=011a, mora da sadrži kod 001c = "s".
88.	001t, 4641	F	Ako je tipologija 001t = "1.16" ili "1.17", mora da postoji potpolje 4641 ili potpolje 011a. Ako ne postoji potpolje 4641, nadređeni zapis (s obzirom na 011a), mora da sadrži 001t = "2.06".
89.	001t, 105b	W	Ako je tipologija 001t = "2.08", onda je 105b = "m" ili "mb31". Ako je tipologija 001t = "2.09", onda je 105b = "m2" ili "mb22". Ako je tipologija 001t = "2.11", onda je 105b = "m5", "m6", "mb11", "mb12", "mb13", "mb14", "mb15", "mb16" ili "mb21".
90.	001t, 4641	F	Ako nadređeni zapis sa ID iz 4641 sadrži jedan od kodova 001t = "2.30", "2.31", "2.32", u potpolju 001t (ako postoji) mora da se nalazi jedan od kodova "1.06"–"1.13" ili "1.19"–"1.25".
91.	001t, 011a, 110a	F	Ako je 001t = "1.01", "1.02" ili "1.03", u zapisu za nadređenu serijsku publikaciju (sa istim ISSN-om) u potpolju 110a ne sme da se nalazi kod "c" ili "z".
92.	001t, 105b	F	Ako je 001t = "2.07" i postoji 105b, onda je 105b = "a".
93.	001at, 017	F	Ako je 001a = "p" i postoji 001t, mora da postoji i 017.
94.	600c, 70Xc, 90Xc	W	Proverava se da li potpolje c sadrži arapske brojeve (godine rođenja/smrti unosimo u potpolje f).
95.	600d, 70Xd, 90Xd	W	Proverava se da li potpolje d sadrži arapske brojeve (godine rođenja/smrti unosimo u potpolje f).
96.	101c	W	Ako 1. indikator u polju 101 ima vrednost 1, proverava se da li postoji potpolje 101c.
97.	011ef, 530a, 531a	W	Ako postoji 530a ili 531a, proverava se da li postoji i 011e ili 011f.
98.	001t	F	Prilikom ažuriranja zapisa ne možemo da promenimo sadržaj potpolja 001t, ako je tipologiju potvrdio verifikator tipologije.
99.	001t, 010a, 215a	I	Ako je 001t = "2.01", proverava se da li u zapisu postoji potpolje 010a i da li je u potpoljima 215a ili 970c podatak o tome da naučna monografija sadrži više od 20 strana.
100.	001ct, 70X	F	Ako zapis za sastavni deo (001c = "a") i njegov nadređeni zapis (ID = 4641) sadrže potpolje 001t, te istu odrednicu (70Xabcdf) sa istim kodom za autorstvo (70X4), polje 70X u zapisu za sastavni deo ili izvor mora da sadrži indikator za isključivanje iz personalne bibliografije (1. indikator je 2).
101.	001ct, 105e	F	Ako je 001c = "m" i 001t = "2.01", potpolje 105e je obavezno.
102.	001t, 4641	W	Proverava se da li nadređeni zapis (ID iz 4641) zapisa s tipologijom 001t = "1.16" sadrži potpolje 001t.
103.	001bc, 017, 337, 856	W	Ako je 001b = "1" i 001c ≠ "a", proverava se da li postoji polje 017 ili 337 ili 856.

	Polje	Greška	Opis
104.	7024, 105b	W	Ako potpolje 7024 sadrži jedan od kodova "991", "992", "993" ili "994", proverava se da li sadržaj potpolja 105b počinje sa "m" ili sa "p".
105.	011as	F	Broj "0000-0000" ne može se unositi u potpolja a i s u polju 011.
106.	100d, 100b	F	Potpolje 100d je obavezno, ako je 100b = "a", "b", "c", "g" ili "j".
107.	100l, 101ag	W	<p>Proverava se podudaranje koda za jezik u potpolju 101g (ili prvom potpolju 101a, ako potpolje 101g ne postoji u zapisu) i koda za pismo u potpolju 100l. Pravilne su kombinacije:</p> <ul style="list-style-type: none"> – "ger", "eng", "ita", "spa", "fre", "scr", "slv", "bos", "alb", "hun", "slo", "cze", "pol", "dut", "fin", "por", "swe", "nor", "dan" i "ba"; – "scc" i "cb" ili "ba"; – "srp" i "cb" ili "ba"; – "mac" i "cc"; – "rus", "bel", "bul", "mol", "mon", "ukr", "bug", "taj", "tar", "tut", "tuk" i "ca"; – "kir", "kaz", "oss", "uzb", "aze" i "ba" ili "ca" ili "fa"; – "che", "rum" i "ca" ili "ba"; – "chu" i "oc"; – "grc", "gre" i "ga"; – "jpn" i "da"; – "chi" i "ea"; – "heb", "yid", "jrb", "lad" i "ha"; – "ara", "per", "oto", "may", "pus", "urd", "ira" i "fa"; – "kor" i "ka"; – "tha" i "ia"; – "hin", "mar", "nep" i "ja"; – "san" i "ja" ili "ia". <p>Za jezike, koji gore nisu navedeni, pismo se ne proverava.</p>
108.	102a	W	Ako je 001c = "a", proverava se da li u nadređenom zapisu postoji potpolje 102a sa identičnim sadržajem.
109.	100il	F	Ako potpolje 100l ≠ "ba" i 100l ≠ "c*", mora da postoji potpolje 100i (važi za sisteme koji koriste latinicu i ćirilicu). Ako potpolje 100l ≠ "ba", mora da postoji potpolje 100i (važi za sisteme koji koriste samo latinicu).
110.	100h, 90X36	W	<p>Za svaku od vrednosti 2. indikatora 0, 1, 3 ili 4 u zapisu sme da postoji samo po jedno polje 900. Polja 901 i 902 sa istim indikatorom mogu da se ponove, međutim, samo onda ako sadrže potpolje 6 s različitim sadržajem.</p> <p>Proveravaju se samo polja 90X koja ne sadrže potpolje 3. Kontrola se izvodi samo ako je 100h = "scc", "srp" ili "cnr".</p>
111.	001c, 100bcd	W	<p>Ako je 001c = "a" i 100b = "d", "g" ili 100b ne postoji, a istovremeno je u nadređenom zapisu za izvor 100b = "a" ili "b", proverava se da li je:</p> <ul style="list-style-type: none"> – 100c (članak) ≥ 100c (nadređeni zapis) i

	Polje	Greška	Opis
			– 100c (članak) ≤ 100d (nadređeni zapis) Isto važi i za potpolje 100d kod članka, ako on postoji.
112.	001c, 100bcd	W	Ako je 001c = "a" i 100b = "d", "g" ili 100b ne postoji, a istovremeno je u nadređenom zapisu za izvor 100b = "c", proverava se da li je: – 100c (članak) ≥ 100c (nadređeni zapis) Isto važi i za potpolje 100d kod članka, ako on postoji.
113.	200f, 205f, 225f	F	Ako je potpolje f ponovljeno i sledi neposredno nakon prethodnog, u ponovljenom potpolju f na prvom mestu mora da bude znak jednakosti.
114.	001bct, 110a	F	Ako je 001c = "i", u slučaju unete tipologije mora biti ispunjen jedan od dva uslova: – 001b = "l" i 110a = "g" ali "f" i u 001t je jedna od tipologija "2.06", "2.26", "2.27", "2.30", "2.31", "2.32" ili – 110a = "e" i u 001t je jedna od tipologija "2.01", "2.02", "2.06", "2.25".
115.	017az2	F	Polje 017 mora da sadrži potpolje 2 i potpolje a ili z.
116.	001ax	F	Ako je 001a = "d", u 001x mora da postoji identifikacioni broj zapisa koji treba preuzeti. Ako je u 001x = "-", mora da bude 001a = "d".
117.	600abcdf	F	Potpolja cdf dozvoljena su samo nakon potpolja a i b.
118.	100bd	F	Ako je 100b = "b", onda 100d mora biti različit od "9999".
119.	001bc, 115agk, 116a, 117a, 124b, 126a, 135b	W	Ako je 001c ≠ "a", proverava se prisutnost kodiranih polja za pojedinu vrstu neknjižne građe: – ako je 001b = "g", proverava se prisutnost potpolja 115a te jednog od potpolja 115g i 115k; – ako je 001b = "k", proverava se prisutnost potpolja 116a; – ako je 001b = "r", proverava se prisutnost potpolja 117a; – ako je 001b = "e" ili "f", proverava se prisutnost potpolja 124b; – ako je 001b = "i" ili "j", proverava se prisutnost potpolja 126a; – ako je 001b = "l", proverava se prisutnost potpolja 135b.
120.	001t, 320a, 4641, 970g	W	Ako u 001t postoji jedan od kodova "1.01", "1.02", "1.16", proverava se prisustvo potpolja 320a. Prisustvo polja 320 proverava se i za kodove "1.06" i "1.08", ali samo onda kada 970g sadrži jedan od kodova "1" ili "2", odnosno kada nadređeni zapis (ID iz 4641) u potpolju 001t sadrži jedan od kodova "2.31" ili "2.32".
121.	017a2	F	Ako je 0172 = "doi", potpolje a ne sme da počinje nizom "http://" i ne sme da sadrži niz "dx.doi.org".
122.	115akl	F	Ako polje 115 sadrži potpolje k ili potpolje l, mora da sadrži i potpolje 115a = "c".
123.	001bc, 011a, 4641	W	Proverava se da li se podudaraju kodovi u potpolju 001b u zapisu za sastavni deo (001c = "a") i njegovom nadređenom zapisu (ISSN iz 011a ili ID iz 4641), premda samo ako u nadređenom zapisu 001b ≠ "m".

	Polje	Greška	Opis
124.	001t, 970	F	Prilikom ažuriranja zapisa ne možemo da promenimo sadržaj polja 970, ako je potpolje 001t zaključano.
125.	001t, 970g	F	Ako postoji 970g, u potpolju 001t mora da bude jedan od kodova "1.06"-"1.13".
126.	4641, 970g	F	Potpolja 970g i 4641 ne smeju da se pojave u zapisu istovremeno.
127.	970adg	F	Ako postoji 970g, moraju da postoje i potpolja 970a i 970d.
128.	70X4, 970b	F	Ako postoji 970b, mora da bude upisan broj veći od ukupnog broja potpolja 70X4 ispunjenih kodom "070".
129.	7024, 970f	F	Ako postoji 970f, mora da bude upisan broj veći od ukupnog broja potpolja 7024 ispunjenih kodom "927".
130.	70X4	F	U potpolju 70X4, isti autor ne sme da ima kod "070" i istovremeno kod "927" u potpolju 7024.
131.	7024	F	Kod za autorstvo 927 unosi se samo u potpolje 7024.
132.	70X4, 970bf	W	Proverava se broj upisan u potpolje 970b (odnosno ukupan broj ispunjenih potpolja 70X4 s kodom "070", ako potpolje 970b ne postoji) i broj upisan u potpolje 970f (odnosno ukupan broj ispunjenih potpolja 7024 s kodom "927", ako potpolje 970f ne postoji). Prvi broj mora da bude manji.
133.	135b, 856	F	Ako 2. indikator u poljima 856 ima vrednost 0, mora da bude 135b = "i".
134.	338	W	Ako 2. indikator u polju 338 ima vrednost prazno, proverava se da li postoji samo potpolje a. Ako 2. indikator ima vrednost 1, proverava se da li postoji neko od drugih potpolja polja 338 (u tom slučaju potpolje a ne sme da postoji).
135.	102ab	F	Ako je 102a = "srb" i ako je potpolje 102b ispunjeno, u 102b jedan od kodova mora da bude "cs" ili "vj". Ako je 102a = "bih" i ako je potpolje 102b ispunjeno, u 102b jedan od kodova mora da bude "br", "fb" ili "rs".
136.	330az, 610az	F	Ako u poljima 330 ili 610 postoji potpolje z, mora da postoji i potpolje a.
137.	916, 71X3	F	Ako postoji polje 916, barem jedno potpolje 71X3 mora da bude ispunjeno.
138.	91136, 91236, 71136, 71236	F	Ako postoji polje 911 ili 912 bez ispunjenog potpolja 3, mora da postoji barem jedno polje 711 ili 712 bez ispunjenog potpolja 3. U tom slučaju, polje 911 ili polje 912 mora da bude povezano s poljem 711 ili 712 preko potpolja 6.
139.	9103, 7103	F	Ako postoji polje 910 bez ispunjenog potpolja 3, mora da postoji i polje 710 bez ispunjenog potpolja 3.
140.	210	W	U prvom ili jedinom polju 210 proverava se da li 1. indikator ima vrednost prazno.

Legenda za vrste grešaka:F (*Fatal*)

– Zapis ne možemo da pohranimo dok greška ne bude ispravljena.

W (*Warning*), I (*Information*) – Program upozorava na moguću grešku.

C.1 ZNACI ZA UPRAVLJANJE

Prilikom unosa podataka u zapis možemo koristiti znake za upravljanje.

Tabela C.1-1: Skup COBISS znakova – znaci za upravljanje

Znak	Kod u bazi	Unos	Prikaz na ekranu
nesortiranje (NSB/NSE)	255	metoda Uređivanje / Ubaci znak za sortiranje	≠
uključivanje LaTeX komande	020	metoda Uređivanje / Ubaci LaTeX oznaku	◻

G.8 INDEKSI ZA PRETRAŽIVANJE

I u bazi podataka CORES indeksi za pretraživanje podeljeni su u osnovni indeks i dodatne indekse.

G.8.1 Osnovni indeks

Po celom osnovnom indeksu može se pretraživati bez navođenja sufiksa za pretraživanje ili s prefiksom KW=.

U tabeli je prikazan spisak sufiksa za limitiranje pretraživanja po određenim poljima osnovnog indeksa.

Tabela G.8-1: Osnovni indeks u bazi podataka CORES

Sufiks	Značenje	Pretraživanje	Potpolja
/AU	Autor – osoba	rečima	702ab
/CB	Autor – korporacija	rečima	712ab
/TI	Naslov	rečima	200ahi

G.8.2 Dodatni indeksi

U tabeli je prikazan spisak prefiksa koji omogućuju pretraživanje po dodatnim indeksima.

Tabela G.8-2: Dodatni indeksi u bazi podataka CORES

Prefiks	Značenje	Pretraživanje	Potpolja
AC=	Kod za vrstu autorstva	frazno	7024
AR=	Broj normativnog zapisa	frazno	7023
AS=	Šifra istraživača	frazno	7027
AU=	Autor – osoba	frazno	702ab
CB=	Autor – korporacija	frazno	712ab
CR=	Kreator zapisa	frazno	---
DM=	Datum kreiranja/preuzimanja	frazno	---
DR=	Datum poslednjeg ažuriranja	frazno	---
FC=	Šifra ustanove/organizacije	frazno	7028, 7128
PY=	Vremenski interval	frazno	7020, 7120
SP=	ISSN	frazno	011ec
TI=	Naslov	frazno	200ahi
ID=	Identifikacioni broj zapisa	frazno	---